STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 02039

www.libtool.com.cn

SEFER NIFLAOT HA-KEDOSHIM

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

www.libtool.com.cn

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

www.libtool.com.cn

ספר

נפלאות הקדושים

דא זענען בעשריבען אלע וואונדערליכע מעשיות פון דעם
גרויסען בערימטען הייליגען און גאטליכען תנא

רבי שמעון בן יוחאי

מיט זיין חברותא

ארויסגענומען פון זוהר הקדוש און פון פיעל מדרשים אלע
וועהר וואונדערליכע מעשיות וואס האבען זיך פערלאפען אין
יענע צייטען.

פערלאג און אייגענטהום פון בוכהאנדלונג
ב. קאנסטער, ווארשא, פראנצישקאנער 39.

ווארשא

שנת תרע"א לפ"ק

Druk: Sz. Sikora i I. Milner Warszawa Nowolipki 6.

אינהאלט

№		זייטע
—	אינהאַלט	—
—	פאָררעדע	—
1	די קרוינונג אינ'ם הימעל פון רבי אֶלעזר'ן	5
2	די מעשה פונ'ם געשטאַלט	6
3	דער דור המבול	6
4	די בערג אֲרָרָט	6
5	דאָס וואונדערליכע קינד — אַבּא	7
6	דער פאָטער מיט זיינע צוויי זוהן	8
7	די מעשה מיט דעם בעקער	9
8	דער סוד פון זיווג	10
9	דאָס פעסעל וואָס קלינגט אין האַלבע נאַכט	10
10	דער מלאך וויל חרוב מאַכין די וועלט און רבי שמעון שטערט איהם	11
11	דער משפט פון די מתים אויף יענער וועלט	12
12	די קראַנקהייט פון רבי אֶליעזר הגדול	—
13	וועגין תחיית המתים	14
14	די שרעק פאַר'ן יצר הרע	12
15	צו אַ חלום בעדייטעט עפּעס	15
16	צוויי נסים צו איין מענטש	15
17	חזקיה האָט זיך געטראָפען מיט די חברותא	16
18	דער פויגעל וואָס איז מגלה סודות !	17
19	דאָס קול פון אַ קבר	18
20	די וואונדערליכע הייל	19
21	די רויז	21
22	אַנ'עוף אויף רבי אֶלעזר'ס קאָפּ	21
23	דער געפּסול'טער	22
24	אַ כהן געהרגט דורך זיין חבר אַ כהן	22
25	אַ מענטש וואָס איז אַרויס פון אַ שפּאַלט פון אַ שטיין	23
26	דער מענטש מיט די קרייטעכער	24
27	די צוויי שטערען	26
28	די מגפה	27
29	אֵליהו הנביא	28
30	דער מלאך המות	28
31	אֵליהו הנביא מיט אַ שליחות פונ'ם הימעל צו רבי שמעון	29
32	דער מענטש מיט די צרעת אויפ'ן פנים	30
33	די הייל פון די מכשפים	31
34	אַ מעשה מיט אַ קבר וואָס ס'האָט געשטורימט	32
35	דער יוד אֶלעזר מיט אַ פלעק אויפ'ן פנים	33
36	דער שלאַנג וואָס פערגיפטעט מענטשען	35
37	רבי יהודא מיט רבין שמעון שמועסין אין לערנען	37
38	אַ וואונדערליכע מעשה פון אַ יוד וואָס ער איז געוואָרען רבי	37

www.libtool.com.cn

אינהאלט

www.libtool.com.cn

נ		זייטע
39	דער אָרימער בעל צדקה	38
40	די הרי נויט	40
41	דאָס פּנים פון רבי חזקיה האָט אַ שײַן	41
42	צוליעב וואָס דער צדיק ל_רט אויף דער וועלט	42
43	רבי פּנחס בן יאיר איז נאָכ'ן טוידט געקומען צו רבי אַבאַ'ן און רבי יוסי	43
44	דאָס אייזיל וואָס האָט דערשפּירט אַ פּנים חדשות	43
45	דאָס ערד ציטערנעש	44
46	משנה מקום משנה מזל	45
47	דער יונגער מאַנן איז נתגלה געוואָרען	45
48	דער אָרימאַנן וואָס איז שיעור געשטאָרבען	47
49	רבי יצחק גיעט אוועק אַנ'אָרימאַנן אַ האַלבען „מעה כסף"	48
50	די אַראַבער	49
51	אַ קינד בעהט אויף זיין טוידטען טאַטען און דאָס גיבעהט ווערט אַנגענומען	51
52	די פויגלען פיהרען אַ בריעף צו רבי שמעון'ן	55
53	דער מלאך המות וואַרט אויף רבי יצחק'ן און רבי שמעון הייסט איהם אוועקגעהן	56
54	דער וואונדערליכער דאָקטער	58
55	די פּטירה פון'ם גאָטליכען תנא רבי שמעון בן יוחאי ז"ל	59
56	די קראַנקהייט פון רבי אליעזר'ן	63
57	די קראַנקהייט פון רבי יוחנן בן זכאי	64
58	רבי עקיבא אין געפענגעניש	65
59	רבי חנינא האָט געבעטען אַז דער רעגען זאָל נישט גיין און עס איז מקויים געוואָרען	66
60	די מעשה פון רבי נחום איש גם זו (זעהר וואונדערליך)	66
61	די וואונדער וואָס חוני המעגל האָט בעוויזען מיט אַ רעגען	68
62	געשלאָפען זיעבציג יאָהר	69
63	רבי ינאי האָט געיאָגט אַ שלאַנג	70
64	אין וועלכען זכות מען לעבט	70
65	רבי תנחומא האָט געבעהטען אויף רעגען	71
66	דער ויכוח פון די מטרוניתא מיט רבי יוסי'ן	71
67	אַ שלאַנג האָט פערגיפטעט אַ חתן אין דערצייט פון'ם „חתן מאהל"	72
68	רבי חנניה איז מיט זיין תפלה מחיה דאָס ווייב	73
69	אַ מעשה פון מדרש	74

פארװארט

www.libtool.com.cn

ליעבע לעזער! איך גיעב אייך היינט א טהייערען אוצר, א גאוצר װעלכעס פיעל זענען געװעזען שוין פון לאנג דורשטיג דאס צו זעהען, איך האב אלעס איבערגעזעצט אין א לייכטע זשארגאן כדי עס זאל זיין לייכט צום לייענען פאר יעדער'ן. עס האט מיך פיעל מיהע געקאסט איידער איך האב דאס געבראכט אינ'ם פולען ארדנונג, אלזא פערהאף איך אז יעדער קלוגער מענטש װעט מיר שטארק דאנקבאר זיין פאר מיין ארבייט. יעדער לעזער װעט געװיס װיסען װי צו שאצען דעם טהייערן אוצר און איהם אפצוגעבין אנ'ארט אין זיין ספרים שראנק און איך פערהאף אז ער װעט אויך מיר א ביסעל דאנקבאר זיין.

הערויסגעבער

ש. ג. ש.

װארשא „ח״י לירת שבט" שנת „תרע״א" לפ״ק,

מודעה.

כאשר ידוע לכל אשר כל אדם יכול לאסור את שלו על כל העולם. ובכן הנני מודיע בזה שאני אוסר באיסור הנאה גמור וחמור על כל העולם לבל יהין שום איש להדפים ספרי זה בלתי רשותי, לא כלו ולא מקצתו לא במדינה זו ולא במדינה אחרת, ומלבד האיסור ענש יענש על פי חק הקיר״ה כידוע, ולהשומעים יונעם ותבא וכו׳.

דברי המו״ל.

www.libtool.com.cn

1.

די קְרוֹינוּנְג אִינ'ם הִימֶעל פוּן רַבִּי אֶלְעָזָר'ן.

דער געטליכער תנא ר' שמעון בן יוחאי האָט אַמאָהל געמאַכט זעהר אַ גרויסע סעודה און ער האָט אויף די סעודה פאַרבעטען די חכמי המשניות און פיעל תנאים. די שטוב וואָס די סעודה איז געוועזען, איז געוועזען באַדעקט מיט פיעל טהייערע פערפוציונג און די כלים זענען געוועזען זעהר שעהנע. אַלע רבנים האָט ער געזעצט ביי איין זייט טהיש און ער איז געזעסען ביי די צווייטע זייט טהיש, און ער איז געוועזען זעהר פרעהליך, האָבען איהם די רבנים געפרעגט פאַרוואָס ער איז עפּיס הייגט מעהר פרעהליכער ווי אַלע מאָהל האָט ער זיי געענטפערט אַז צוליעב דעם איז ער הייגט פרעהליכער ווי אַנ'אַנדער מאָהל ווייל הייגט נידערן אַראָפּ די הייליגע נשמות אויף די אַרבע כנפות החיות צו מיין זוהן רבי אֶלעזר און דאַריבער בין איך הייגט זעהר פרעהליך דען דאָס איז ביי מיר די גרעסטע שמחה פון אַלע שמחות. דערנאָך האָט ער געזעצט זיין זוהן ר' אֶלעזר נעבען זיך און האָט צו איהם געזאָגט: זעה מיין קינד דעם הייגטיגען טאָג וועסטו בעקומען איין הייליגע נשמה עליונה. — אַזוי ווי רבי שמעון האָט אַרויסגערעדט אַ וואָרט אַזוי איז די גאַנצע שטוב אַרומגענומען געוואָרען מיט אַ שטיק פייער, און ווי די רבנים האָבען דאָס פייער דערזעהן זענען זיי פון רבי שמעון'ס שטוב אַרויסגעגאַנגען, און אַ גאַנצען טאָג האָבען זיי געזעהן ווי פון די שטוב געהט אַרויס אַ שטאַרקער רויך. און די צייט וואָס זיי זענען געשטאַנען אין דרויסען איז אָנגעקומען רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא האָט ער געזעהן ווי די חכמים שטעהן אין דרויסען און וואונדערן זיך האָט ער זיי געפרעגט וואָס דאָס איז. האָבען זיי איהם געענטפערט אַז דאָ פון רבי שמעון'ס שטוב געהט אַרויס אַרויך און דער רויך איז פון אש של מעלה (הימלישען פייער) און זיי האָבען איהם דערצעהלט אַז הייגט קרוינט מען רבי אֶלעזר'ן מיט אַ הייליגע קרוין. אַזוי ווי זיי שטעהן און שמועסען מיט רבי יוסי'ן זעהן זיי ווי עס איז פונ'ם הימעל אַראָפּ פיער פליגעל פון דעם נשר של אש (פייערדיגען אָדלער) און האָט אַרומגערינגעלט רבי שמעון מיט זיין זוהן רבי אֶלעזר'ן. רבי יוסי האָט דאָרט זיך אַזוי לאַנג געזוימט ביז דאָס פייער איז אַוועק געגאַנגען און נאָכ'ן איז ער צוגעגאַנגען צו רבי שמעון, רבי שמעון האָט איהם געפרעגט וואָס ער ברויך האָט ער איהם געענטפערט אַז ער וואָלט גערן געגעבען זיין טאָכטער פאַר רבי אֶלעזר'ן, האָט איהם רבי שמעון געענטפערט אַז ער באַשטייט דערויף אַז עס זאָל אַזוי זיין און ער האָט אַריינגערופען די רבנים און ער האָט פאַר זיי אַ שידוך געטהוען מיט זיין זוהן רבי אֶלעזר. זיי אַלע זענען דאָרטען געזעסען דריי טעג נאָכאַנאַנד און האָבען דאָרט געלערענט משניות, זיי האָבען קיין איין סוד אין לערנען נישט אַדורך געלאָזט און רבי שמעון האָט זיי אַלסדינג געזאָגט.

2.

www.libtool.com.cn

די מעשה פונ'ם געשטאלט.

רבי שמעון האט געזאגט אז אזוי ווי ער זאגט די ווערטער „סוד ד' ליראיו" קומט א געשטאלט און פרעגט זיך: שמעון, שמעון וואס איז דאס? און נאכהער ווערט דאס געשטאלט פערהוילען און ער זעהט עס נישט מעהר. האט רבי שמעון געזאגט צו זיינע חברים אז ווייל דאס קול האט גערופען שמעון נישט—רבי שמעון איז א סימן אז דאס האט דער אייבעשטער גערופען און אצינד איז די צייט צו מגלה זיין (אנטפלעקען) גרויסע סודות אין דעם פסוק, און ער האט געזאגט אז ס'איז בודאי קיינעם קיין רשות נישט געגעבען געווארען צו מגלה זיין, נאר—איהם און ער האט אנגעהויבען גרויסע סודות צו זאגען.

3.

דער דור המבול.

רבי חייא און רבי יהודא זענען געגאנגען אין וועג אריין און זענען צו געקומען צו גאנץ גרויסע בערג און האבען דארטען געזעהן גרויסע ביינער וואס די ביינער זענען נאך געליגען פונ'ם דור המבול, די ביינער זענען געוועזען אזוי גרויס אז זיי האבען אויף איין ביין געמאכט דריי הונדערט טריט, זיי האבען זיך זעהר שטארק געוואונדערט אויף דעם און האבען געזאגט אז דאריבער האבען די חכמים געזאגט אז דער „דור המבול" האבען זיך פאר קיין דין ועונש נישט געשראקען אזוי ווי עס ווערט געבראכט אין איוב קאפיטל כ"ח דען די וואסער איז געקומען פון תהום האבען זיי מיט זייערע פיס צו געשטאפט דעם תהום (אבגרונד) ביז די וואסער איז ארויס געקומען גאנץ הייס דאס די פיס זייערע זענען זיי פארברענט געווארען דערפון און זיי זענען געפאלען און געשטארבען.

4.

די בערג אררט.

רבי חייא מיט רבי יוסי זענען געגאנגען אין וועג זענען זיי ארויף געקומען אויף די בערג „אררט" און זיי האבען דארטען געזעהן די סמנים פון „דור המבול" האט רבי חייא געזאגט צו רבי יוסי אז די צייכען פונ'ם דור המבול לאזט הקב"ה בלייבען

בִּיז לדורות בדי מען זאָל זעהען אַז זייערע חטאים (זינדען) וועלען נִישט אָפּגִימעקט
ווערען דען אַזוי איז דער סדר פון הקב״ה דאָס זעלבע איז בּיי די צדיקים אַז זייער
גערעכטיגקייט זאָל בּלייבּען לדור דורות.

www.libtool.com.cn

5.

דָאס וואוּנְדֶערְלִיכֶע קִינְד—אַבָּא.

רבי חזקיה איז געגאַנגען אין וועג פון די שטאָדט קפּוטקיָא צו די שטאָדט ״יד
האָט איהם אויפ'ן וועג בּאַגעגענט רבי יוסי, זאָגט רבי יוסי צו איהם איך וואונד... ט:
זעהר אויף דיר וואָס דו געהסט אַליין? מיר האָבען דאָך געלערנט אַז אַ מענטש ...אָל
אַליין נִישט געהן אין וועג אַריין, האָט איהם רבי חזקיה געענטפערט אַז ער זאָל איהם
נִישט חושד זיין ווייל ס'וועט בּאַלד צו איהם קומען אַ יונגעל האָט איהם רבי יוסי ווידער
אָנגעפרעגט און איהם געזאָגט אַז אַיף דעם איז איהם נאָך מעהר וואונדער אַז ער זאָל
געהן אין וועג אַריין מִיט אַזוי אַ מענטש וואָס מען קאָן מִיט איהם נִישט עוסק זיין אין
לערנען: מיר האָבען דאָך געלערנט ווער עס געהט אין וועג און איז נִישט עוסק אין
לערנען איז ער אין אַ סכנה? — יאָ, דאָס איז ריכטיג אַזוי — האָט איהם רבי חזקיה
געענטפערט. אַזוי ווי זיי שמועסען קומט צוגעהן דאָס יונגעל פרעגט רבי יוסי דעם
יונגעל פון וועלכע שטאָדט ער איז האָט ער געענטפערט אַז ער איז פון די שטאָדט
לוד און אַזוי ווי איך האָב געהערט אַז דער תלמוד חכם געהט אַהין אַזוי האָב איך
מיך אָנגעבּרייט מִיט איהם צוגעהן און צו בּאַדינען איהם. זאָגט ווידער רבי יוסי צום
יונגעל: מיין קינד צו קאָנסטו עפּיס לערנען? ענטפערט דאָס יונגעל. איך קען יאָ
אַבּיסעל, איך געדענק ווען מיין פאָטער האָט מִיט מיר געלערענט פּרשת הקרבּנות
און אַז ער האָט געלערענט מִיט מיין עלטער'ן בּרודער האָב איך אויך צוגעהערט.
אַזוי — זאָגט רבי יוסי צו איהם — זאָג־זשע מיר עפּיס פון דעם וואָס דו האָסט גע-
לערנט? האָט דער יונגעל איהם אָנגעהויבּען צו מגלה זיין גרויסע סודות פאַר גרויס
שמחה האָט רבי יוסי דעם יונגעל אָנגעהויבּען קושען און האָט צו איהם געזאָגט:
פיעל גוטעס איז געווען בּיי דיר פון וואָס איך אַליין האָבּ דערפון נִישט געוואוסט
און דאַריבּער וועל איך שוין מיין וועג אָהן דיר נִישט געהן, בּעוויל דער וועג איז
מִיט דער שכינה אָנגעבּרייט פאַר אונז. און ער האָט איהם אָנגענומען פאַר די
האַנד און זענען אין וועג אַריין געגאַנגען, אין מיטען וועג האָט ער איהם געפרעגט
וואָס זיין פאָטער האָט עפּיס אויפגעטהוען חידושים אין לערנען האָט דאָס יונגעל
אָנגעהויבּען צו זאָגען גרויסע סודות אויפ'ן פסוק „ישקני מנשיקות פיהו" — רבי
יוסי האָט איהם געפרעגט ווי דער נאָמען זיינער איז האָט ער געענטפערט — אַבּא,
אַזוי — זאָגט רבי יוסי, אַבּא איז טייטש — פאָטער. און ער האָט איהם געבּענשט
אַז ער זאָל זיין אַ פאָטער אין דער חכמה און מִיט לאַנגע יאָהרען:

6.

www.libtool.com.cn

דער פאטער מיט זיינע צוויי זיהן:

רבי יצחק איז א מאהל געזעססען אין וועג, דערווייל האט ער געזעהן א דורךגעהן איין מענטש מיט צוויי קינדער, און ווי דאס האט אויסגעוויזען האט דער מענטש געוואלט זיין דער פאטער פון די קינדער. אזוי ווי זיי געהן הערט רבי יצחק ווי איינער צום צווייטען זאגט: „די וועלט וואלט נישט געקענט האבען קיין קיום ווען נישט דער ווינד" וואס ער איז אונז מגלה גרויסע סודות, רבי יצחק האט דאס דערהערט איז ער צו זיי נעהנטער צוגעגאנגען און זאגט צו זיי; ביי אייך איז דא אזעלכע גרויסע סודות און איך זאל מיט אייך נישט געהן? ענטפערן זיי איהם: דו געה דיר דיין וועג און מיר — אונזער וועג בעוויל מיר מוזען איילען אין שטאדט אריין אויף דער חתונה פון איינעם פון אונז. רבי יצחק איז פון זיי אוועק געגאנגען און ער איז געקומען צום תנא רבי שמעון און ער האט איהם דערצעהלט פיעל הויכע סודות פון זיי. רבי שמעון הערענדיג די אלע סודות האט געענטפערט צו רבי יצחק: זיי האבען אלסדינג גאנץ ריכטיג געזאגט, און דאס וואס זיי האבען געזאגט האבען זיי מקבל געוועזען פון זייער זיידען רבי צדוק חלשא, זייער זיידען האט מען גערופען רבי צדוק חלשא צוליעב דעם וואס ער האט געפאסט פירציג יאהר, און דאריבער האט מען איהם גערופען חלשא דאס איז טייטש שלאפער ווייל ער האט געפאסט אז ירושלים זאל נישט חרוב ווערען, ער האט מפורש געוועזען גרויסע סודות אין די תורה און האט עס איבערגעגעבען צו זיינע קינדער. — אין א קלייגער צייט ארום האט רבי יצחק ווידער זיך געטראפען מיט יעניגע מענטשען וואס האט געפיהרט צוויי קינדער, נאר דאס מאהל נישט מיט צוויי נאר מיט איין קינד. רבי יצחק פרעגט איהם: ווי איז דער צווייטער? דעם צווייטען האב איך חתונה געמאכט — איז געוועזען זיין ענטפער — און יעצט איז ער אין שטאדט ביי זיין שווער. נאכהער ווי זיי האבען זיך געגעבען צום דערקענען פרעגט איהם רבי יצחק פארוואס ער האט איהם אויף די חתונה נישט געבעטען, האט ער איהם געענטפערט: דא אויפ'ן ארט שוועהר איך אז איך האב דיך אויף די חתונה ניט געבעטען צוליעב דריי טעמים: ערשטענס: איך האב דיך נישט געקאנט און טאמער ביזטו א גרויסער מאן וואס איך וועל דיר נישט קענען אבגעבען דיין כבוד ווי געהעריג איז; צווייטענס: מיר האבען זיך געאיילט אין וועג דאריבער האב איך דיך נישט געוואלט מטריח זיין און דריטענס: כדי דו זאלסט חלילה נישט בלייבען פארשעמט, ווייל ביי אונז איז א מאדע אז אויף די חתונה גיעט יעדער איינציגער פערשיעדענע מתנות צו חתן כלה און טאמער האסטו נישט זאלסטו נישט פארשעמט בלייבען. האט איהם רבי יצחק געענטפערט: השי"ת זאל דיך אויך אזוי דן זיין לכף זכות און אויף רבי יצחק'ס פראגע ווי ער הייסט האט ער געענטפערט אז ער הייסט „צדוק זוטא" (דער קלייגער צדוק) — אין דיזע צייט גואס ער האט מיט איהם גערעדט האט ער פון איהם אפגעלערנט דרייצעהן סודות און פון זיינע זיהן — דריי.

7.

www.libtool.com.cn

די מַעֲשֶׂה מִיט דֶעם בֶּעקֶער.

רבי אַבא אַז ער איז געקומען קיין „ארץ ישראל” האָט ער אויסגערו… אַז ווער עס וויל לאַנג לעבען און זיין אַ עושר זאָל קומען צו איהם און ער וועט מיט איהם תורה לערנען וועט ער פאַר די תורה לערנען אַלסדינג בעקומען. צווישען די מענטשען וואָס זענען צו איהם געקומען איז געוועזען איינער אַנ׳ עם הארץ וואָס ער האָט צו איהם געזאָגט אַז ער וויל טהוען אַלע מיני התפעלות און זיך שטאַרק מיה געבען תורה צולערנען אַבי אַ עושר צו ווערען. רבי אַבא האָט איהם געזאָגט אַז ער זאָל תורה לערנען וועט ער ווערען איין עושר און ער האָט איהם געפרעגט ווי ער הייסט האָט ער געענטפערט אַז ער הייסט — יוסי, רבי אַבא האָט איהם אַריינגעשיקט צו זיינע תלמידים אַז זיי זאָלען מיט איהם תורה לערנען און זאָלען איהם רופען: „יוסי דער האַר פון רייכטהום און עהרע” — ער איז טאַקי געזעסען און האָט געלערענט און איינמאָהל איז ער געקומען צו רבי אַבא און זאָגט צו איהם: רבי וואו איז מיין רייכטהום? איהר האָט דאָך מיר צוגעזאָגט — רייכטהום פונ׳ם לערנען! רבי אַבא האָט זיך שטאַרק געוואונדערט דערויף און זאָגט אַז פון די ווערטער איז געדרינגען אַז ער לערנט תורה, שלא לשמה. רבי אַבא איז פון איהם אַוועק געגאַנגען אין אַ באַזונדער צימער און האָט אויף איהם געוואָלט מתפלל זיין אַז ער זאָל שטאַרבען דערווייל האָט ער דערהערט ווי אַ בת קול שרייעט צו איהם, „זיי נישט מעניש (שטראָף נישט) בעווייל ער וועט זיין אַ גרויסער למדן און אַ צדיק” דאָס דערהערנדיג איז צוריק פונ׳ם צימער אַרויס געגאַנגען און צו איהם צוגעגאַנגען און ער האָט געזאָגט: מיין קינד לער׳ן וועל איך דיר געבען רייכטהום. דערווייל איז צו רבי אַבא׳ן צו געקומען אַ מענטש און האָט געהאַלטען אַ באַכער פון גין־גאָלד אין דער האַנד און אַרויס נעמענדיג דעם בעכער רבי אַבא׳ן צו ווייזען איז די שטוב פיעל געוואָרען מיט ליכטיגקייט, און דער מענטש האָט צו רבי אַבא׳ן געזאָגט: רבי איך וויל זוכה זיין צו תורה נאָר איך האָב שוין אַזוי לאַנג נישט געלערנט על כן וויל איך איינעם אַוועק געבען דעם בעכער אַז ער זאָל פאַר מיר תורה לערנען, דער בעכער איז זייער איין טהייערער, איך האָב גענומען בירושה פון מיין פאָטער פון זיין גרויסען אוצר, ער האָט געהאַט אויף זיין טיש אַזעלכע — דרייצעהן. רבי אַבא האָט דעם בעכער גענומען און אַוועק געגעבען צו רבי יוסי׳ן און האָט צו איהם געזאָגט: נעם דעם בעכער און לערען תורה, רבי יוסי האָט צוגענומען דעם בעכער און ער האָט זיך געזעצט תורה לערנען. איינמאָהל האָט רבי יוסי געקרוגען גרוים חשק (לוסט.) צום לערנען און פון גרוים ליבשאַפט האָט ער אָנגעהויבען צו וויינען, ווי רבי אַבא האָט איהם געזעהן וויינען פרעגט ער איהם וואָס ער וויינט, רבי — איז געוועזען זיין ענטפער — דאַרום וויין איך ווייל איך בין געוועזען אַזוי פערנאַרט און האָב אַוועק געגעבען עולם הבא פאַר עולם הזה און איך וויל נישט דיעזען בעכער און ער האָט איהם אַוועק געגעבען צו רבי אַבא׳ן. רבי אַבא — דאָס דערהערנדיג — האָט צו זיך געזאָגט: „יעצט זעה איך אַז ער לערנט שוין יאָ תורה לשמה” און ער

www.libtool.com.cn

האט דעם בעכער צוריק געגעבען צו דעם וואס האט איהם פריהער געבראכט און האט צו איהם געזאגט אז ער זאל דעם בעכער פארקויפען און פאר דעם געלד וואס ער וועט בעקומען פונ'ם בעכער זאל ער איהם צוטהיילען פאר ארימע לייט, און ער האט איהם צו געזאגט צו געבען א חלק אין דער תורה. פון דאמאלס אן האט מען רבי יוסי'ן גערופען „רבי יוסי בן פזי" צוליעב דעם בעכער פון גין גאלד וואס ווערט אנגערופען — פז, רבי יוסי בן פזי מיט זיינע אלע קינדער זענען געוועזען גרויסע תלמידי חכמים און זעהר גרויסע צדיקים.

8.

דער סוד פון זיווג.

רבי יהודא האט געשיקט צו רבי אלעזר'ן פרעגען דעם סוד פון נשמות בזו הלשון: דעם סוד פון נשמות וויים איך נאר דאס איינע איז מיר קשה: דער וואס האט שוין געהאט איינמאהל זיין זיווג וואו נעמט ער ווידער? האט רבי אלעזר גע-ענטפערט צו רבי יהודא'ן אז עס שטייט (אין שופטים קאפיטל כ"ח) ביי די בני בנימין (בנימין'ס קינדער) וואו וועלען די איבערגעבליבענע נעמען ווייבער? נאר נאכדעם שטייט: „און זיי האבען געחאפט פון די, וועלכע זיי האבען נאר געוואלט" אזוי דא אויך ביי זיי איז געזאגט געווארען „טאמער וועט אנ'אנדערער צוגעמען מיט תפילות און בקשות" און דארום איז דאס טאקי ביים איבערשטען שווער ווי קריעת ים סוף (והבן).

9.

דאס פעסיל וואס קלינגט אין האלבע נאכט.

רבי אבא איז געגאנגען פון די שטאדט „טבריא" צו די שטאדט „טרוניא" צו זיין שווער, און מיט איהם איז מיטגעגאנגען רבי יעקב בר רב. אין מיטען וועג ביים דארף „טרשא" זענען זיי אריינגעגאנגען זיך אפרוהען צו א דארטיגען בעל הבית רבי אבא האט געפרעגט דעם בעל הבית צו ביי איהם אין שטוב איז פערהאנען א האהן, האט דער בעל הבית איהם געפרעגט צו וואס ער באדארף עפיס א האהן האט ער געענטפערט: בעוויייל דער האהן זאל מיך אויפוועקען אין האלבע נאכט צום לערנען. אזוי — זאגט דער בעל הבית — צו דעם האב איך א בעסער מיטעל ווי א האהן! איך נעם אט דאס פעסעל און איך גיס עס אן פיעל מיט וואסער, אונטען איז דא א קראן פון וועלכען דאס וואסער גיסט זיך צוריק ארויס טרעפען וויי און נאכהער אז דאס פעסעל ווערט לעדיג — דאס איז פונקט אין מיטען דערנאכט —

www.libtoof.com.cn

הויבט דאס פעסיל אן זיך צו דרייען פונקט ווי א ראד און עס הייבט אן קלונגען אז מען הארכט עס אין גאנצען הויז, איהר ווערט אודאי פרעגען פון וואנען איך בין דאס דאזיגע דערגאנגען טא הערטזשע אויס: ביי מיר איז געוועזען אן אלטער מאן וואס פלעגט שטענדיג זיך אויף הייבען אין האלבע נאכט האט ער זיך דאס דאזיגע געמאכט צו זיין געברויך און דאס איז זעהר פראקטיש. רבי אבא האט געלויבט השי"ת וואס איהם איז אויסגעקומען אונטער אזא וואויל געלעגענהייט אויף איבערנאכטיגען די נאכט. אין מיטען האלבע נאכט ווען רבי אבא מיט רבי יעקב זענען געשלאפען האט דאס פעסיל זיך אנגעהויבען דרייען און קלינגען און פון קול זענען אויפגעקומען רבי אבא מיט רבי יעקב, זיי האבען זיך געזעצט לערנען, אין מיטען האבען זיי געהארכט ווי דער בעל הבית מיט זיינע דריי קינדער זיצען און לערנען און זאגען גרויסע סודות אויף דעם פסוק „חצות לילה אקום להודות לך" (אין האלבע נאכט וועל איך אויף שטעהן דיר לויבען) האט רבי אבא געזאגט צו רבי יעקב אז היינט וועלען זיי זיך באהעפטען מיט כביכול די שכינה. זיי זענען אריינגעגאנגען צום בעל הבית און האבען צו איהם געזאגט אז ער האט זעהר וואוילע סודות געזאגט נאר זיי ווילען וויסען פון ווען ער האט דאס געהערט, האט ער זיי געענטפערט אז דאס האט ער אויך פונ'ם אלטען יודען געהארכט און ער האט געהאלטען אין איין סודות זאגען. רבי אבא איז פון זיין ארט אויפ־געשטאנען און ער האט איהם געקושט און ער האט געזאגט „געלויבט איז השי"ת וואס האט מיך דא אהער גע־בראכט די זעלבע סודות זענען פאר רבי שמעון אויך געזאגט געווארען". דער בעל הבית האט נאך אלץ ווייטער געזאגט גרויסע סודות. רבי אבא איז פון זיין ארט ווידער אויפגעשטאנען און האט געזאגט: איך האב געמיינט אז די חכמה איז נאר פערהאנען בלויז ביי די גרויסע מענטשען און יעצט זעה איך אז אויך ביי קלענערע מענטשען איז זי דא און אפילו ביי די קינדער וואס זענען ערצויגען געווארען אינ'ם דור פון רבי שמעון, ווי איז צו דעם דור וואס רבי שמעון וועט אוועק געהן פון זיי. רבי אבא האט זיינע הענד אויפ'ן בעל הבית'ס קאפ ארויף געלייגט און ער האט איהם געבענ[illegible] זיי זיך ווידער געזעצט לערנען ביז אין טאג אריין.

דער מלאך וויל חרוב מאכען די וועלט און רבי שמעון שטערט איהם.

רבי שמעון איז א מאהל ארוים געגאנגען אין גאס האט ער דערזעהן ווי א גרויסע פינסטערניש קומט אן אויף דער וועלט האט ער געזאגט צו זיין זוהן רבי אלעזר קום לאמיר זעהען וואס השי"ת וויל דא עפים טהוען אויף דער וועלט, אזוי ווי זיי געהן אין גאס זעהען זיי א מלאך וואס די גרוים זיינע איז ווי א גרויסער בארג און פון זיין מויל גייט ארוים א פלאם פייער. רבי שמעון פרעגט איהם וואס ווילסטו דא עפים טהוען? ענטפערט ער אז ער איז געקומען חרוב מאכען די וועלט וויי'ל אין דעם דור איז נישט דא קיין דרייסיג (30) צדיקים, ווארום השי"ת האט געזאגט צו

אברהם׳ן אז ס׳מוז זיין אין יעדען דור דרייסיג צדיקים (מטעם ואברהם היו יהי״ה, יהי״ה בג׳ ל. אימתי יהי׳ לגוי גדול בזמן שתחי׳ ל׳ צדיקים בכל דור ודו״ק) זאגט רבי שמעון צום מלאך איך בעהט דיך אז דו זאלסט געהן צו השי״ת און איהם זאגען אז איך יוחאי׳ס זוהן בין דא איז שוין גענוג, דער מלאך איז געגאנגען און האט דאס אין הימעל געזאגט נאר השי״ת האט צו איהם געזאגט געה און מאך חרוב די וועלט און קוק נישט אויף דעם וואס יוחאי׳ס זוהן האט צו דיר געזאגט, דער מלאך איז ווידער אראפ געקומען אויף דער וועלט. רבי שמעון — ווי ער האט איהם נאכאמאהל דערזעהן — האט צו איהם געזאגט: אויב די וועסט נישט אוועקגעהן וועל איך אויף דיר גוזר זיין אז די זאלסט נישט אריין קומען אין הימעל אריין און זאלסט קומען אויפ׳ן ארט וואו עז״א ועזא״ל זענען דאריבער זאג איך דיר נאכאמאהל: געה צוריק ארויף אין הימעל אריין און זאגען צו הקב״ה אז אויב עס איז נייטא דרייסיג צדיקים איז גענוג — צוואנציג, אזוי ווי ביי אברהם׳ן שטייט, און אויב עס איז נישטא קיין צוואנציג איז גענוג — צעהן און אויב עס איז קיין צעהן אויך נישטא איז גענוג איך, מיט מיין זוהן אלעזר אזוי ווי עס שטייט דורך צוויי עדות זאל בלייבען שטעהן די וועלט וואס זי ווערט אנגערופען — דבר, און אז קיין צוויי איז אויך נישטא איז גענוג איך אליין בין דא, איך בין „צדיק יסוד עולם״ דער צדיק איז דער פונדאמענט דער וועלט. אין די צייט וואס רבי שמעון האט דאס אלסדינג צום מלאך גערעדט איז אראפ א „בת קול״ פונ׳ם הימעל און האט אויסגעשריען: „וואויל איז צו דיר רבי שמעון דאס השי״ת איז גוזר א גזירה און דו ביזט זי מבטל״

www.libtool.com.cn

11.

דער משפט פון די מתים אויף יענער וועלט.

רבי יצחק און רבי יהודא זענען געגאנגען אין וועג, זאגט רבי יהודא דער דין וואס דער אויבערשטער האט געטהוען אינ׳ם דור המבול און אין סדום דאס איז געוועזען א דין של גהינם. די רשעים פונ׳ם גהינם ווערען אויך געמשפט מיט פייער און וואסער, ווארום פריהער ווערען די רשעים אין גהינם געמשפט צוועלף חדשים דארטען ווערען זיי גערייטערט און דערנאך ברענגט הקב״ה די צדיקים זיי זאלען שטעהן פאר די טהיר פון גהינם זיי זאלען זעהן זייער דין, די צדיקים בעהטען פאר זיי פון וואס דער אויבערשטער קריגט אויף זיי רחמנות און ברענגט זיי אויף זייער ארט וואו זיי געבראכען צו זיין און פון דעם טאג-אן האט שוין דער גוף (קערפער) מנוחה אינ׳ם קבר און די נשמה קומט אויף איהר ארט.

12.

די קראנקהייט פון רבי אליעזר הגדול.

רבי אליעזר הגדול איז קראנק געווארען אום פרייטאג, און זיין זוהן הורקינוס

איז געזעסען נעבען איהם און רבי אֶליעזר (דער פאָטער זיינער האָט איהם מגלה געוועזען גרויסע סודות נאָר דער זוהן האָט זיי נישט געוואָלט מקבל זיין ווייל ער האָט געמיינט אַז דער פאָטער איז נישט קלאָר אין דעם וואָס ער זאָגט. דערנאָך ווי ער האָט אָדער געזעהן אַז דער פאָטער זיינער איז טאַקי יאָ קלאָהר האָט ער פון איהם מקבל געוועזען הונדערט־איינ־און־אַכציג סודות פון די תורה און אַז רבי אֶליעזר איז געקומען צו מגלה זיין דעם סוד פון „אבני שיש טהור" האָט ער אָנגעהויבען צו וויינען און האָט צו זיין זוהן הורקינוס געזאָגט: „הער־צו מיין זוהן איך זעה אַז אויך דו וועסט געשווינד אַוועק־גיין פון דער וועלט". דערווייל זענען אַריינגעקומען די „חכמי הדור" צו מבקר זיין איהם. ער ווי ער האָט זיי געזעהן האָט זיי אָנגעהויבען שעלטען פאַרוואָס זיי זענען ביז יעצט צו איהם נישט געקומען איהם צו משמש זיין, דען ס'שטייט דאָך בפירוש „ווער עס איז משמש אַ תלמיד חכם איז גרעסער ווי ער לערינט מיט איהם. בינו לבינו איז רבי עקיבא אָנגעקומען פרעגט ער איהם „עקיבא וואָס ביזטו ביז איצטער נישט געקומען? האָט רבי עקיבא געענטפערט: רבי, איך האָב קיין צייט נישט געהאַט", אַזוי — זאָגט רבי אֶליעזר הגדול צו איהם — איך וואונדער מיך צו די וועסט שטאַרבען מיט דיין טוידט און ער האָט איהם געשאָלטין אַז זיין טוידט זאָל זיין ערגער פון אַלע. רבי עקיבא האָט זעהר שטאַרק אָנגעהויבען וויינען און האָט איהם געבעטען אַז ער זאָל מיט איהם תורה לערנען, און רבי אֶליעזר הגדול האָט אָנגעהויבען זאָגען „מעשה מרכבה" איז אַראָפּ אַ פייער און ס'האָט זיי ביידע אַרום גערינגעלט. ווי די אַנדערע חכמים האָבען דאָס דערזעהען האָבען זיי געזאָגט אַז פון דאַנען איז געדרונגען אַז מיר זענען נישט ווערט צו הערען די סודות התורה און זיי זענען אַרויס געגאַנגען. רבי אֶליעזר האָט — דורך די צייט וואָס זיי זענען געוועזען אין דרויסען — מגלה געוועזען צו רבי עקיבא גרויסע סודות און חידושים, דאָס פייער איז דערווייל אַוועק געגאַנגען און ער האָט מיט איהם געלערנט אין איין זאַך דריי הונדערט הלכות און ער האָט מיט איהם געלערענט די טעמים פון שיר השירים און רבי עקיבא האָט ווידער אָנגעהויבען צו וויינען. דאָס פייער איז ווידער אָנגעקומען און האָט זיי ווידער אַרום גערינגעלט. זיי האָבען נאָך אַלץ געלערנט שיר השירים און ווי זיי זענען געקומען צום פסוק „סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני" האָט [illegible] רבי עקיבא נישט געקאָנט איינהאַלטען און ער האָט אָנגעהויבען זעהר שטאַרק וויינען און שרייען און ער האָט נישט געקאָנט רעדען צוליעב די מורא פאַר דער שכינה וואָס זי איז דאָרט געוועזען. רבי אֶליעזר האָט מיט איהם געלערענט אַלע סודות פון שיר השירים און שמות, און ער האָט איהם באַשוואוירען אַז ער זאָל מיט זיי (מיט די שמות) נישט בענוצען, כדי דער אויבערשטער זאָל חס ושלום נישט חרוב מאַכען די וועלט צוליעב די קדושה וואָס איז דאָ אין שיר השירים. רבי עקיבא האָט אָנגעהויבען פון איהם צו אַרויס־געהן מיט אַ געשריי און אַ געוואַלד „וויי איז צו די וועלט וואָס זיי אַלע וועלען בלייבען אַ יתום נאָך דיר". די חכמים זענען צוריק אַריין געגאַנגען צו רבי אֶליעזר'ן, יעדער האָט עפּיס געפרעגט און ער האָט אַלעם פאַרענטפערט. אַז ער איז געוואָרען אַ גוסס האָט ער זיינע ביידע הענד אויפ'ן האַרצען אַרויף געלייגט און האָט געזאָגט: „וויי איז צו דיר, וועלט, וואָס איך געה אַוועק פון דיר. אַלע הימלישע ליכטיגקייט און לויטערקייט געהן אַוועק פון דיר,

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

וועלט, ווי צו דיר. ווי צו איך צוויי הענד וואס איהר וענט צוויי תורות און איהר וועט פארגעסען ווערען פון די וועלט". — נאכהער האט ער ווייטער געזאגט: די תורה וואס איך האב געלערענט פון מיינע רבנים און דאס וואס איך האב אליין פערשטאנען איז אויף אזוי פיעל! אז, ווען אלע מענטשען אין דער וועלט זאלען זיין שרייבער וואלטען זיי דאס נישט געקענט אויפשרייבען. און מיינע תלמידים — האט ער ווייטער געזאגט — האבען פון מיר נישט מחסר געוועזען נאר אויף אזוי פיעל ווי מען טהוט אריין פארב אין איין אויג און איך פון מיינע רביים האב מחסר געוועזען, אזוי ווי איינער טרונקט אפ פונ'ם ים. די חכמים האבען איהם, נאכ'ן, ווידער געפרעגט שאלות, זיי האבען איהם געפרעגט א דין פון חליצה, האט ער זיי אין דארין געזאגט גרויסע סודות און האט אויסגעשריען — טהור. זאגענדיג דאס ווארט „טהור" איז ביי איהם די הייליגע נשמה ארויס געגאנגען און רבי עקיבא איז בעת מעשה נישט געוועזען דערביי. נאך שבת ווי רבי עקיבא איז נאר געוואהר געווארען דערפון, האט ער זיינע קליידער צוריסען, און ער האט צוריסען זיין פלייש און ער האט געזאגט מיט א געשריי: הימלען, הימלען, זאגט צו דער זון און צו דער לבנה אז, די ליכט וואס האט מעהר פון זיי געלייכטעט איז פינסטער געווארען. — רבי יצחק האט געזאגט אז אלע טאג וואס רבי אליעזר הגדול האט געלעבט, האט די תורה געלויכטען אזוי ווי אינ'ם טאג וואס זי איז געגעבען גע-ווארען אויפ'ן בארג־סיני. — רבי יהודא זאגט אז אין די צייט וואס די נשמה ברויך פונ'ם צדיק צו ארויס געהן, איז דאס א פריידע פאר איהם, ווייל ער איז פארזיכערט אז ער וועט בעקומען גרויס שכר אזוי ווי דער פסוק זאגט: די נשמה דערזעהט די שכינה לויפט זי ארויס פונ'ם גוף, און לויפט אנטקעגען, די שכינה, און בוקט זיך פאר איהר.

13.

וועגען תחיית המתים.

רבי יעקב זאגט אז די רשעים פון די יודען וואס האבען מחלל שבת געוועזען עפענטליך (בפרהסיא) און האבען געלייקענט אין תורה און אין תחיית המתים, די, געהן אינ'ם גיהנם אריין און ווערען דארט געמשפט לדורות. אבער צו תחיית המתים וועלען זיי אויך אויפשטעהן.

14.

די שרעק פאר'ן יצר הרע.

רבי יוסי איז אמאהל געגאנגען אין וועג האט ער געזעהן (אויפ'ן וועג קיין בבל)

www.libtool.com.cn

ווי שעהנע בחורים געהן בעזאַמען מיט שעהנע ווייבער, האָט ער זיי געפרעגט צו זיי קלערען גאָר נישט טאָמער וועלען זיי חס ושלום געשטראָכילט ווערען פונ'ם יצר הרע און ער וועט זיי אָנרערען, צו זינדיגען, האָבען זיי איהם געענטפערט, וויַיל זיי קומען נישט אַרויס פון קיין שלעכטע מחשבות (געדאַנקען) נאָר פון קדושה דאַריבער האָבען זיי פאַר'ן יצר הרע נישט קיין מורא, וויַיל אויך רבי יהודא האָט געזאָגט אויף דעם פסוק „והתקדישתם והייתם קדוש" אַז דער וואָס איז זיך מקדש בעת הזיווג קומען פון איהם אַרוים גוטע קינדער, און זיי האָבען פאַר דעם יצר הרע נישט קיין מורא. נאָך האָט ער געזאָגט; אַז ווען איינער געהט אין וועג און ער דערזעהט שענע ווייבער און ער האָט מורא פאַר'ן יצר הרע, זאָל ער זיינע אויגען אָפּקעהרען אין אַ זייט און ער זאָל זאָגען: „ס"ך טפא"ן אגז"ר אגז"ר נ"א בר"ד נ"א חקי"ל פו"ק פו"ק דאבו"י קדיש"א דשבת"א הו"א וועט ער ניצול ווערען.

15.

צו אַ חלום בעדייטעט עפּים.

רבי חייא און רבי יוסי זענען געוועזען ביי רבי שמעון, זאָגט רבי חייא: מיר האָבען געלערענט אַז אַזאַ חלום וואָס מען איז איהם נישט פותר איז גלייך צו אַ בריעף וואָס מען לייענט איהם נישט אַדורך, דאַרויף פרעג איך צו דער חלום ווערט נישט מקוים, צו ווערט ער יאָ מקוים נאָר ער ווייסט נישט? ער ווערט יאָ מקוים נאָר דער מענטש ווייסט נישט — האָט רבי שמעון געענטפערט — בעוויַיל עס ווערט יעדער זאַך פריהער אויבען אין הימעל אויסגערופען. עס איז נישט פער־האַנען קיין איין זאַך אין דער וועלט וואָס זאָל נישט זיין אָבהייַנגיג אין אַ חלום אָדער אין אַ כרוז, אַזוי ווי עס שטייט השי"ת טהוט נישט פריהער די זאַך ביז וואַנען ער רופט עס אויס — אויבען און פון אויבען צושפרייט זיך עס צו די נביאים און אַז עס איז נישטאָ קיין נביאים, איז צו די — חכמים; און אַז קיין חכמים זענען אויך נישטאָ, ווייסט מען עס דורך אַ חלום; און אויב דער חלום איז אויך נישט אין דורך די פויגעל דער הימעל.

16.

צוויי נסים צו איין מענטש.

רבי אַבא איז אַ מאָהל געזעסען נעבען טויער פון די שטאָדט — לוד, און ער האָט געזעהן ווי אַ מענטש וואָס איז געוועזען זעהר מיעד האָט זיך אַריינגעזעצט אין

אַ גרובּעל פון אַ שטיין, און ווייל דער מענטש איז געוועזען זעהר מיעד איז ער בּאַלד איינגעשלאָפען. פּלוצלינג האָט רבּי אַבּא דערזעהן ווי אַ שלאַנג קריכט אַרויף אויף דעם שלאָפנדיגען מענטשענס קערפּער און בּאותו הרגע וואָס דער שלאַנג האָט געוואָלט זיך געהנטער צו ריקען האָט ער זיך פאַרטשעפּעט אין אַ צווייגעל און דאָס צווייגעל איז אַרויף אויפ'ן שלאַנג און האָט איהם געהרגת אויפ'ן אָרט, דער מענטש האָט זיך פון זיין שלאָף אויף געכאַפּט, ער טהוט אַ קוק אַ געהרג'טער שלאַנג ליגט איהם אויפ'ן קערפּער! ער זעצט זיך אויף און וויל פון זיך דעם שלאַנג אַראָפּ שאָקלען. און בּאותו הרגע וואָס ער האָט זיך אויפגעזעצט האָט זיך אַ בּוים אונטער איהם איינגעבּראָכען, און ווען ער וואָלט זיך נישט אויפגעזעצט וואָלט דער בּוים איהם צום טויט געבּראַכט. דאָ איז איהם געשעהן צוויי נסים וואָרום דער שלאַנג האָט דאָך איהם אויך שיעור געקאָנט טוידטען ווען נישט דער נס וואָס אַ צווייגעל האָט איהם (דעם שלאַנג) דערהרג'ט. — רבּי אַבּא איז צוגעגאַנגען צו דעם מענטש און האָט איהם געבּעטען אַז ער זאָל איהם זאָגען זיינע מעשים טובים פאַרוואָס ס'איז איהם געשעהן אַזעלכע צוויי זעלטענע נסים. דער מענטש האָט איהם דער־צעהלט אַז זיין גאַנץ לעבּען פיהרט ער זיך אַז אַ מענטש טהוט איהם אַ שלעכט'ס איז ער זיך נישט נוקם אָן דעם מענטש נאָר ער איז איהם בּאַלד מוחל און נאָכמעהר ער אַליין זעהט נאָך צו טהוען איהם גרויסע טובות. ווי רבּי אַבּא האָט דאָס דער־הערט האָט ער אָנגעהויבּען וויינען און ער האָט צו דעם מענטש געזאָגט: דאָס איז דאָך נאָך גרעסער ווי יוסף הצדיק, בּעוויייל יוסף הצדיק האָט דאָך אַזאַ זאַך געטהוען אַנטקעגען זיינע בּרידער און די טהוסט אַזעלבּעס קעגען פרעמדע מענטשען. די מעשה פון יוסף הצדיק איז פאָלגענדעס: בּעת ווען יעקב אבינו האָט יוסף'ן געשיקט צו זיינע בּרידער געוואָהר ווערען וואָס זיי מאַכען, האָבּען זיי איהם אין אַ גרוב אַריינ־געלייגט (אין דעם גרוב איז איהם געשעהן אַ נס, וואָס דער אייבּערשטער האָט געשטערט די שלאַנגען איהם אָנצורירען) און נאָכהער איהם פאַרקויפט צו אַ בּאַנדע טערקין. די טערקין האָבּען איהם ווידער פערקויפט קיין מצרים, פון וואָס, ווען נישט גאָט'ס נסים וואָלט ער אַ לאַנגע צייט אין די תפיסות געזעסען, נאָר גאָט האָט מיט איהם אַ נס געטהוען און ער איז נאָר אין מצרים אַ גרויסער מאַן (משנה למלך) געוואָרען. אָבּער אין תוך אַריין האָבּען דאָך זיינע בּרודער איהם געוואָלט גרויסע יסורים אָנטהוען און זיך געוואָלט אָן איהם נוקם זיין. לסוף ער האָט גאָר אַנדערש געטהוען: אַז זיי זענען צו איהם אין די הונגער יאָהרען עסענוואַרג געקומען קויפען האָט ער זיי פאַרקויפט און קיין געלד האָט ער בּיי זיי נישט גענומען. — עס איז רעכט — האָט וויי־טער רבּי אַבּא צום מענטש געזאָגט — וואָס הקדוש בּרוך הוא האָט דיר אַזעלכע צוויי נסים געטהוען.

17.

הִזְקִיָה הָאט זִיךְ גֶעטְרָאפֶען מִיט דִי חַבְרוּתָא.

רבּי יהודא מיט רבּי יוסי זענען געקומען אין דער שטאָדט „כפר חנן" איז צו־

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

זיי צו געקומען א מענטש. די אייזלען זיינע וואס ער איז אויף זיי געפאהרען זענען געשטאנען אין אנ׳אנדער ארט. האט רבי יהודא צו רבי יוסין געזאגט: מיר האבען געלערנט אז דוד המלך איז קיינמאהל נישט געשלאפען מעהר ווי זעכציג אטהעמ׳ס, און דאס איז דער שיעור ווי להבדיל א פערד׳ס א שלאף טא פארוואס-זשע שטייט אז אין האלבע נאכט שטעהט ער אויף צו לויבען גאט? אמער אז ער האט אזוי ווייניג געשלאפען איז ער דאך נאך פריהער ווי אין האלבע נאכט אויף-געוועזען? דער מענטש האט דאס געהערט האט ער איהם געענטפערט: זייט וויסען אז ווען עס איז נאכט געווארען האט ער זיך געזעצט עוסק זיין אין פסק׳נען דינים און אין תורה ביז וואנען עס איז געווארען נאהנט צו האלבע נאכט און ער האט געשלאפען ביז האלבע נאכט, און נאכהער אז ס׳איז נאר געווארען האלבע נאכט איז ער שוין אויפגעשטאנען און געלויבט צו השי״ת, דרום ווייל דוד המלך איז א „חי וקים״ דאריבער האט ער זיך געהיטען נישט צו טועם זיין דעם טעם פון „טוידט״. ווייל דער שלאף פון א מענטש איז א זעכציגס׳ט חלק פון טוידט און אין א שלאף מעהר, פון ניין-און-פינפציגער מינוט איז מען שוין טועם דעם טעם פון מיתה. און דוד המלך האט זיך שטארק געהיטען דאס, נישט צו זיין, און ער איז נישט געשלאפען לענגער ווי זעכציג אטהעמ׳ס, און ס׳זאל אויף איהם נישט געוועלטיגען קיין אנדער זאך אויסער „חיים עליונים״. ווארום אז עס קומט אין מיטען דערנאכט און די „קדושה עליונה״ הויבט זיך אן צו ערוועקען און דער מענטש שלאפט דאן, דאן ווערט ער אנגעקניפט אינ׳ם „מות״ און ער ווערט באהעפט אין די טומאה. אבער דוד המלך האט זיך פון דעם אלעם געהיטען און ער האט אכטונג געגעבען אויף „כבוד השי״ת״. — רבי יהודא מיט רבי יוסי האבען איהם געקישט און איהם געבעטען אז ער זאל זיי זאגען זיין נאמען און ער האט זיי געזאגט אז ער הייסט — חזקיה. נאכהער האבען זיי צו איהם געזאגט אז ער זאל וואס א מאהל, מעהר גע-שטארקט ווערען אין די תורה, רבי יהודא האט איהם געבעטען אז ווייל ער האלט שוין אין זאגען זאל ער זיי נאך סודות זאגען האט ער זיי געזאגט גרויסע סודות ביז וואנען רבי אלעזר איז אנגעקומען. רבי אלעזר אז ער האט זיי דערזעהן האט ער פערשטאנען אז אויף געווים איז די „שכינה״ דא פערהאן און ער האט פערלאנגט זיי זאלען איהם זאגען אין וואס זיי זענען עוסק, זיי האבען איהם דערצעהלט די גאנצע אויבענדערמאהנטע מעשה.

18.

דער פויגעל וואס איז מגלה סודות.

רבי אלעזר, רבי חייא און רבי יוסי זענען א מאהל געשטאנען ביים טהויער פון די שטאדט לוד. האט זיך רבי יוסי צו זיי געווענדעט: איך וועל דערצעהלען וואס איך האב דעם היינטיגען טאג געזעהן, און ער האט זיי דערצעהלט אז ער האט אינ׳ם

www.libtool.com.cn

היינטיגען טאָג געזעהען, ווי אַ עוף איז געפלויגען און האָט דריי מאָהל אויפגעהויבען דעם קאָפּ׳ף און נאַכהער האָט דער פויגעל איינמאָהל אַראָפּ געניִדערט און געשריִען: „די עליונים וואָס שוועבען אין הימעל אין די רעכט זייטע „דריי הערר׳ן וועלען אויפגירעכט ווערען" „איינער וואָס איז אויף די טראָהן געזעסען וועט שוין מעהר ניִשט זיצען" „מען וואַרפט איהם אַראָפּ און מען פיהרט איהם אין פייער" „מען פיהרט איבער זיין געוועלטיגקייט פון איהם און אויך — זיין קיום" „דריי עמודים שלטונים עליונים שטעהן אויף. אויף דער וועלט". און ער האָט נאַכהער צו דעם עוף געזאָגט: זאָג מיר די פויגעל וואָס בעדייטען דיינע רייד? ווער זענען די דריי עמודים? ווען וועט מען פון טראָהן אַראָפּ וואַרפען? האָט דער עוף איהם אַראָפּ געוואָרפען „דריי פעדער׳ן" פון זיין רעכטען פליגעל און „איין פעדער" פון זיין לינקען פליגעל, און יעצט — פרענט ער זיי — אַז אַזוי ווי ער ווייסט ניִשט וואָס דאָס בעדייטעט זאָלען זיי איהם דאָס זאָגען. רבי אֶלעזר האָט גענומען די דריי פעדער׳ן און ער האָט צו זיי געשמעקט איז איהם בלוט פון זיינע נאָז לעבער אַרויס, האָט ער געזאָגט אַז דאָס בעדייטעט, אַז ס׳וועלען אויפשטעהן דריי הערר׳ן (שרים) און וועלען גוזר זיין שלעכטע גזירות, רחמנא ליצלן, אויף יודען. נאַכהער האָט ער גענומען די איינציגע פעדער פונ׳ם עופ׳ס לינקען פליגעל און ער האָט צו איהר (צו די פעדער) געשמעקט, איז אַרויס אַ שוואַרצע פייער, האָט ער געזאָגט אַז דאָס בעדייטעט. אַז עס איז אָפּגעטהוען די געוועלדיגקייט פון מצרים, און עס איז אָנגעברייט צו זיין אַ מלך, וואָס איז געוועזען אין דער צייט פון חורבן, און „אַנטיוכוס" איז איינער פון די דריי, ער וועט געוועלדיגען איבער זיי; ער וועט ברעכען מויערען און וועט בויען מויערען. רבי אֶלעזר האָט די פעדער׳ן געוואָרפען אויף דער ערד, זענען די דריי פעדער׳ן געפלויגען אויף די איינע פעדער, האָט רבי אֶלעזר דער פון יאָממערליך געוויינט אין דער צייט וואָס רבי אֶלעזר האָט געוויינט איז פערביי געגאַנגען אַ קליין יונגעלע און ער האָט געלערנט אַ פסוק פון תנ״ך (משא מצרים הנה ד׳ רוכב על עב קל ובא מצרים) און ווידער איז אַ קליין יונגעלע פערביי געגאַנגען און געלערנט (ארץ מצרים לשמה תהיה) אַ דריטעס קליין יונגעלע איז אויך פערביי געגאַנגען און האָט געלערנט (ואבדה חכמת מצרים) האָבען זיי (די דריי חכמים) ווידער געזעהן ווי דער לינקער פליגעל איז פאַרברענט געוואָרען. — האָט רבי אֶלעזר צו זיי געזאָגט: דאָס קול פון דעם עוף און דאָס, וואָס די דריי קינדער האָבען געזאָגט איז, אַ גאַנצע נבואה און השי״ת וויל אונז מגלה זיין הייליגע סודות: די געוועלדיגקייט פון מצרים איז שוין אויף געוויס אָפּגעטהוען געוואָרען און איינער פון די דריי מלכים וועט געוועלטיגען איבער זיי, און ער, ער וועט דאָס ברעכען און בויען — מויערען.

19.

דאָס קול פון אַ קֶבֶר.

רבי יהודא בר שלום מיט רבי אבא זענען געגאַנגען אונטער־וועגינס, אַז זי

www.libtool.com.cn

זענען געוואָרען הונגעריג זענען זיי אַריין אין אַ אָרט ווי מען קען און מען בעקומט עסען און האָבען דאָרטען גענעסען. נאָכ'ן עסען זענען זיי אַרויס געגאַנגען אויף דער גאַס, און האָבען זיך צוגעלייגט שלאָפען אויף איין בערגיל ערד. דאָס איז געוועזען אַ קבר. איידער זיי האָבען איינגעשלאָפען האָבען זיי געהאָרכט ווי פונ'ם קבר געהט אַרויס אַ קול און שרייעט: „אַ מענטש איז געגאַנגען אין דער ערד אַריין ער האָט דאָס געמיינט אויף זיך) עס איז שוין צוועלף ווי איך בין נאָך נישט ערוואַכט נאָר יעצט בין איך ערוואַכט ווייל כ'האָב געזעהן מיין זוהן". זאָגט רבי יהודא צום קול ווער ביזטו? אַנטוואָרט ער: איך בין איין יהודי, איך בין אין נזיפה און קען נישט קומען אויף יענער וועלט איבער מיין זוהן. אַן עובד כוכבים האָט צו געגנב'ט מיין זוהן קליינערהייד אין אַלע טאָג שלאָגט ער איהם און ער איז אין צער, און צוליעב מיין זוהנ'ס צער קען איך נישט קומען אויף יענער וועלט אויף מיין אָרט, און פון די גאַנצע צייט וואָס איך ליג דאָ בין איך נאָך נישט וואַכענדיג געוועזען נאָר יעצט. פרעגען זיי איהם: צו ווייסטו דען דעם צער פון אונז לעבעדיגע? — איהר לעבעדיגע — האָט ער געאַנטוואָרט — דאָ אויפ'ן אָרט שווער איך מיין קבר זאָל צופיהרט ווערען און אויסגעלייזיגט פון מיר, אַז ווען נישט אונז טוידט'עס געבעט וואָלטען זיי, די לעבעדיגע, קיין קיום אויף דער וועלט נישט געהאַט, אַפילו איין טאָג. און אַצינד בין איך ערוואַכט בעווייל זיי זאָגען מיר אַז מיין זוהן וועט באַלד קומען אַ הערצו, נאָר איך ווייס אַליין נישט, צו אַ לעבעדיגער וועט ער קומען צו — אַ טוידטער? פרעגט איהם רבי יהודא וואָס זיין טהוען איז אויף יענע וועלט. פּלוצלינג האָט דער קבר געטהוען שטורמען און האָט געזאָגט: „שטעהט אויף און געהט אַוועק פון דאַנען! וואָרום אַ צינד שלאָגט מען מיין זוהן" האָבען זיי זיך שטאַרק געוואונדערט און זענען אַוועק געלאָפען פון דאָרטען אַ האַלבען תחום שבת, און זיי זענען דאָרטען געזעסען ביז דער מאָרגענשטערען איז אויפגעגאַנגען. אַז זיי האָבען זיך געקליבען צום אַוועק געהן האָבען זיי געזעהן איינער לויפט און פון זיין אַקסעל גיעסט זיך פיעל בלוט. זיי שטעלען איהם אָפּ, און פרעגען איהם ווי ער הייסט? ער האָט נישט געקאָנט, פון שוואַכקייט שטעהן, האָבען זיי איהם צוגעהאַלטען און ער האָט זיי דערציילט די גאַנצע מעשה, ווער עס שלאָגט איהם און פונוואַנען ער לויפט, און ער האָט זיי געזאָגט אַז ער הייסט ליואי בר לחמא. מעהר מיט איהם צורעדען האָבען זיי געשראָקען און זיי האָבען זיך שוין נישט געוואָלט אומקעהרען צום קבר, ווייל זיי האָבען פערשטאַנען אַז דאָס איז דעם מת'ס וואָס איז אין יענעם קבר, זיינס אַ זוהן.

~~~~~~~~~~

20.

די וואונדערליכע הייל.

רבי אלעזר און רבי אבא זענען געגאַנגען פון טבריה קיין צפורי האָט זיי אויפ'ן וועג באַגעגענט איין יוד און ער איז מיט זיי בעזאַמען, זאַלבעדריט, געגאַנגען.
~~~~~~~~~~

www.libtool.com.cn

רבי אֶלעזר האָט זיך אָנגערופֿען אַז יעדער איינציגער פון זיי בעדארף זאָגען עפּיס
תורה, און ער איז געוועזען דער ערשטער וואָס האָט געזאָגט אויף אַ פסוק (ויאמר
אלי הנבא בן אדם אל הרוח ואמרת אל הרוח) אַז פון דאָרטען איז געדרינגען פון
וואַנען דער רוח קומט אַרויס. דער יוד ווי ער האָט די ווערטער דערהערט איז ער
פון זיי אָפּגעשפּרונגען. רבי אֶלעזר האָט איהם געפרעגט פאַרוואָס ער איז אָפּגע-
שפּרונגען, האָט ער געענטפערט ווייל ער האָט געזעהען איין זאַך פון גן עדן,
וואָרום ער איז אַ מאָהל געגאַנגען אין דער מדבר האָט ער געזעהען אַ בוים וואָס ער
איז געוועזען זעהר טשיקאַווע אויף דעם בוים צו קוקען, אונטער איהם (דעם בוים)
האָט ער געזעהען אַ הייל איז ער צו די הייל צוגעגאַנגען האָט ער בעמערקט ווי פון
דער הייל גייט אַרויס אַלע מינים אויסטערלישע ריחות (געשמאַקען) פון דער וועלט,
ער איז צוגעקומען צו איין אָרט פון דער הייל וואָס דאָרטען איז געוועזען פיעל בוימער
און אַ מין געשמאַק וואָס ער האָט עס פאַר קיין פאַל נישט געקאָנט דערטראָגען
(סובל זיין) אַזוי ווי ער שטעהט דאָרט קומט צו איהם צו איינער וואָס האָט אין דער
האַנד געהאַלטען אַ רוט און איז געשטאַנען אויף אַ טהיר. אַז דער מענטש האָט איהם
דערזעהען איז ער צו איהם צוגעגאַנגען און האָט זיך געשטעלט נעבען איהם, און ער
האָט זיך געוואונדערט אויף איהם און ער (דער מענטש מיט די רוט אין דערהאַנד)
האָט צו איהם געזאָגט: וואָס טהוסטו דאָ? און ווער ביזטו? — ער איז געבליבען
שטעהן אין זעהר אַ שטאַרקען פחד (שרעק) און ער האָט איהם געענטפערט: מיין
הערר איך בין פון רבי שמעון בן יוחאי'ס חברים! און ער האָט איהם דערצעהלט
וואָס ער האָט אַלץ געזעהען וואָס ס'האָט איהם דאָ אַהער אַריין געבראַכט. האָט
דער מענטש (מיט די רוט אין דערהאַנד) ווידער צו איהם געזאָגט: ווייל די ביזט
פון רבי שמעון בן יוחאי'ס חברייא, נעם-זשע דאָס בינדעל כתבים און גיעב עס אָפּ
צו דער חברייא בעווייל זיי זענען גרויסע בעלי קבלה און ווייסען גרויסע סודות פון
די רוחות הצדיקים. נאַכהער האָט ער אויף איהם מיט זיין רוט אַ קלאַפּ געטהוען,
אַזוי, אַז ער איז באַלד איינגעשלאָפען. אין מיטען שלאָף האָט ער געזעהען פיעל
וואונדערליכע זאַכען: פיעל חיילות און שיירות זענען געקומען אין דעם אָרט אַריין
און דער איינער מענטש שלאָגט אויך זיי מיט זיין רוט און הייסט זיי אַרויס-געהן
דורך דעם וועג וואָס פיהרט צו די בוימער. אין מיטען זייער געהן האָבען זיי גאָר
פליהען אָנגעהויבען און וואו זיי זענען געפלויגען האָט ער נישט געוואוסט, נאָר
געהערט האָט ער פון זיי פערשיעדענע קולות פון וואָס ער האָט זיך פון זיין שלאָף
אויפגעכאַפּט, וואַכעדיגערהייט האָט ער שוין גאָר נישט געזעהען. נאַכהער איז דער
מענטש ווידער צו איהם צוגעגאַנגען און ער האָט איהם געפרעגט וואָס ער האָט
געזעהען אין מיטען שלאָף? האָט ער איהם אַלסדינג דערצעהלט. אויסהערענדיג דאָס
אַלעס פון איהם, און ווי ער האָט שוין געהאַלטען ביים ענדע ערצעהלען האָט ער
אָנגעוויזען דעם וועג וואָס די רוחות פון די צדיקים געהן אַ דורך איידער זיי קומען
אַרויף אין גן עדן אַרויף. און ער האָט איהם געזאָגט אַז, אַזוי גוט ווי דער גוף
ווערט אויף די וועלט צוזאַמענגעשטעלט פון פיער יסודות אַזוי מוז דאָרטען דער רוח
געבויט ווערען פון דער נשמה פון פיער יסודות פון די אוירים פונ'ם גן עדן. —
רבי אֶלעזר מיט זיינע חברים האָבען איהם אָנגעהויבען קושען אויף זיין קאָפּף
און רבי אֶלעזר האָט געזאָגט אַז געלויבט איז השי"ת וואָס ער האָט איהם דאָ צו

זיי אהער געשיקט, ווארום אויף נעווים איז דאס די לויטערע זאכין פון הקב"ה. ער — דער מענטש — האט געגעבען צו ר' אלעזר'ן דאס בינטעל כתבים, און ווי רבי אלעזר נעמט זיי אין די האנד און עפענט אויף צום לייענען איז געקומען א פייער און האט איהם ארומגערינגעלט. ער האט אין די כתבים געזעהען וואס נויטיג איהם איז געוועזען און נאכהער איז עס איהם פלוצלינג פון די הענד ארויס־געפלויגען. רבי אלעזר האט פון דעם שטארק עגמת נפש בעקומען און מיט א וויינענדיגע שטימע האט ער געזאגט: ווער קען בייזשטעהן אין די גנזי אוצרות די באהעלטענישען פון מלך אזוי ווי עס שטייט אין פסוק (ד' מי יגור באהליך ומי ישכון בהר קדשיך) גאט, ווער קען וואהנען אין דיינע געצעלטען און ווער קען רוהען אין דיין הייליגען בארג. אנקוקענדיג דעם מענטש האט ער געזאגט: וואויל איז דעם וועג און די שעה וואס איך האב דיך דערקאנט. און פון דענסטמאהל אן האט זיך רבי אלעזר זעהר משמח געוועזען.

21.

די רויז

רבי אבא מיט רבי יצחק זענען געגאנגען אין וועג און זענען צוגעקומען צו אזא ארט וואס דארטען זענען געשטאנען שמעקעדיקע רויזען בוימער. רבי אבא האט גענומען א רויז און איז מיט איהר (מיט די רויז) אוועק געגאנגען. אויפ'ן וועג האט ער זיך געטראפען מיט רבי יוסי'ן. רבי יוסי האט צו איהם געזאגט אז ער זעהט אז די שכינה איז דא אויפ'ן ארט דא, און ער זעהט אין רבי אבא'ס הענד, דאס ער האט גענומען די רויז צום צוועק, חכמה פון איהר ארויס צו לערנען, זעהן זיך אנידער מיין קינד — האט רבי אבא צו רבי יוסי'ן געזאגט — און ער האט א שמעק געטהון צו די רויז און האט געזאגט אז די וועלט האט נאר א קיום אויפ'ן ריח, ווייל מיר זעהען אז דער נפש האט נאר א קיום אויפ'ן ריח.

22

אַן עוף אויף רבי אלעזר'ס קאפף.

רבי חייא איז געזעסען אין טויער פון אושא, האט ער געזעהען ווי רבי אלעזר מיט רבי אבא געהען און א עוף שוועבט אויף רבי אלעזר'ס קאפף. רבי אבא האט דאס דערזעהען האט ער געזאגט צו רבי אלעזר'ן „אז אפילו אין וועג געליסטען אלע דיר נאך צוגעהן". רבי אלעזר האט זיך ארומגעקוקט צו זעהען דעם עוף און ער האט געזאגט: ס'מוז אודאי א שליחות פון אויבערשטען צו איהם דורכ'ן עוף זיין, ווייל

www.libtool.com.cn

מיט אלע טהוט הקדוש ברוך הוא שליחות און אלע זענען זיינע שלוחים אפילו א זאך וואס איז נישט קיין בעל חיים. (טארטע באשעפעניש.)

www.libtool.com.cn

23.

דער געפסול'טער.

רבי יצחק און רבי יהודא זענען געגאנגען פון „אושא" קיין „לוד" און מיט זיי איז מיטגעגאנגען דער סוחר יוסף וואס ער האט מיט זיך געפיהרט קעמלען מיט פערשידענע משאות. אין מיטען וועג האט דער יוסף געזעהען אדורך געהן איין כותית, האט ער זיי איבער געלאזט און ער איז נאכגעלאפען די כותית. רבי יצחק און רבי יהודא האבען, דאס דערזעהנדיג, געזאגט אז מען דארף זיך פון איהם שיידען, בעוויילל השי"ת האט זיי דא געוויזען אז זיי זאלען זיך מיט איהם נישט חבר'ן. אומקערענדיג זיך פון דעם וועג האבען זיי אנגעהויבען אין דעם סוחר יוסף'ס משפחה אריין צוקלערען, און זיי האבען ארויס געפונען אז ער איז א ממזר א געבוירענער פון א מצרית, און דער פאטער זיינער איז א פסול'ער געוועזען. זיי האבען געזאגט געלויבט איז גאט וואס ער האט אונז פון איהם מציל געוועזען.

24

א כהן געהרגעט דורך זיין חבר א כהן.

רבי חייא מיט רבי יוסי'ן זענען געגאנגען אין דער מדבר, און רבי חייא האט געזאגט צו רבי יוסי'ן קום וועל איך דיר זאגען וועגן דער אויבעשטער איז מעביר איין קעניגרייך פון דער וועלט איז ער פריהער מעביר זיין שר אין הימעל, און ער איז איהם פריהער נישט מעביר ביז וואנען ער זעצט אנ'אנדערן אויף זיין ארט, כדי עס זאל נישט אפגיין א ממשלה אין הימעל. רבי יוסי'ן זענען זיינע רייד געפעלען און ער האט אויך אנגעהויבען זאגען גרויסע סודות. פון דערווייטענס האבען זיי געזעהען ווי איינער געהט און שלעפט שווערע משאות, זאגט רבי חייא צו רבי יוסי'ן אז מען בעדארף אוועק געהן פון דאנען און געהן מיט אנ'אנדער וועג, בעוויילל טאמער איז דער וואס פיהרט די משא אנ'עובד כוכבים אדער אנ'עם הארץ וואס מיט זיי איז נישט גלייך זיך צו באהעפטען, ענטפערט רבי יוסי: אויף געוויס וואס ער איז ווייסען מיר דאך נישט, לאמיר ווארטען ביז וואנען ער וועט קומען נעהנטער צו אונז וועלען מיר זעהען איז ער א גרויסער מענטש'ש וועלען מיר מיט איהם געהן בעזאמען, אלא טאמער נישט הז בען מיר דאך צייט נאכהער פון איהם זיך צו ערווייטערן, און זיי האבען אזוי געטהון. דער

www.libtool.com.cn

מענטש איז צו זיי נעהנטער צוגעקומען און ער האט צו זיי געזאגט: איך וויל מיט א חברותא אויסמיידען דעם וועג, און אויך וויל איך נישט עובר זיין אויף א פסוק פון דער תורה „ולפני עור לא תתן מכשול“ און איך צו וויסען געבען אז דער וועג וואס איהר ווילט דא געהן, שמעקט מיט סכנות נפשות. רבי יוסי האט געלויבט גאט וואס עס איז זיי אונטער געקומען אזוי איינער און האט זיי געעפענט די אויגען, און יעצט זענען זיי באהעפט געווארען מיט איהם און זענען שוין געגאנגען דעם וועג — זאלבעדריט. געהענדיג אויפ'ן וועג האט ער זיי דערצעהלט פארוואס דער יעניגער וועג שמעקט מיט סכנת נפשות. ער האט זיי געבעטען גאר נישט צו רעדען נאר אויסהארכען וואס ער וועט זיי וועגען יענעם וועג דערצעהלען. אין יענעם וועג וואס מיר האבען פריהער געוואלט געהן — האט ער צו רבי חייא און צו רבי יוסי געזאגט — איז אמאהל א כהן חכם מיט א כהן אנ'עם הארץ זאלבעאנאנד געגאנגען. און אין מיטען וועג איז דער כהן עם הארץ אויפגעשטאנען און געהרג'ט זיין חבר, דעם כהן חכם, און פון דעמאלסט אן איז דער וועג פיעל מיט גזלנים און רוצחים וואס הרג'נען יעדערען וואס נאר דארט געהט. די חכמים וויסען פון דעם וועג און מיידען איהם שטענדיג אויס, בעוויל דעם כהן חכם'ס בלוט רוהט נישט און הקב"ה באגערט אלע טאג דאס בלוט פון דעם כהן חכם וואס ער איז דארט געהרג'ט געווארען.

25.

א מענטש וואס איז ארויס פון א שפאלט פון א שטיין.

רבי חייא און רבי יוסי זענען געגאנגען אין וועג, און רבי יוסי האט געזאגט צו רבי חייא'ן: כל זמן מיר זענען אין וועג טהוט השי"ת מיט אונז — נסים, לאמיר אנהייבען רעדען און עוסק זיין אין דברי תורה, בעוויל דער וועג איז דאך אונז זעהר ווייט, וועט זיך השי"ת מיט אונז באהעפטען. און זיי האבען געזאגט גרויסע סודות אויף „לחם עוני“. אין מיטען זייער געהן הערען זיי ווי א קול שרייעט: „איהר געוועלטיגער איבער רוחות און מזיקים וואס נידערט נישט אראפ און אונזערע געצעלטען“. זאגט רבי יוסי אזוי ווי איך זעה באגערט השי"ת אין אונזער וועג, איז ענטוועדער אדער: ענטוועדער מיר וועלען זעהען עפים נייעס אדער עס וועט אונז עפים א נס געשעהן. זיי זענען ווייטער געגאנגען, און זיי האבען דערזעהען א שטיין האבען זיי זיך נעבען דעם שפאלט פונ'ם שטיין אנידער געזעצט. אין דעם זעהען זיי, ווי א געשטאלט אזוי ווי א מענטש געהט ארויס פון דעם שפאלט פונ'ם שטיין און זיי זענען זעהר דערשראקען געווארען. רבי יוסי פרעגט איהם ווער ער איז, איך בין — ענטפערט ער — פון די לייט וואס זענען אין ארקא (דאס איז א לאנד, איינע פון די זיעבען לענדער וואס שטעהט אין פרשת בראשית אויסגערעכענט) רבי יוסי פרעגט איהם: צו איך דארטען זענען פערהאן מענטשען? יא — ענטפערט ער — ביי אונז איז אויך פערהאנען מענטשען, וואס ערנערען זיך פון זייען און שניידען פעלדער און פון די פארטיגע עסען זיי. א טהייל זענען אין אנ'אנדער געשטאלט

(דמות) ווי איך. נאך וואס ביזטו דא אהער ארויס געקומען? פרעגט איהם רבי יוסי, איך בין געקומען בעקוקען דאס לאנד וואס איהר לעבט דערויף דען עס האט ביי אונז זעהר א גרויסען שם (נאמען) האט ער געענטפערט צו רבי יוסי'ן. רבי יוסי האט איהם געזאגט ווי דאס לאנד הייסט, און אין מיטען דערינען איז ער צוריק אריין אין די שפארע פון שטיין.

www.libtool.com.cn

26.

דער מענטש מיט די קרייטעכער.

רבי יוסי איז אמאהל געגאנגען אונטער וועגינס און מיט איהם איז מיטגעגאנגען זיין זוהן רבי חייא, ווי זיי געהען אזוי האבען זיי דערזעהען ווי א מענטש קלויבט פערשיעדענע קרייטעכער אויף רפואות, האבען זיי איהם געפרעגט נאך וואס איהם טויג די קרייטעכער, נאר ער האט זיי נישט געענטפערט און האט אפילו דעם קאפף צו זיי נישט אויפגעהויבען. זיי האבען איהם נאך אמאהל געפרעגט און ער האט אבער נאך אלץ נישט געענטפערט. זעהענדיג אז ער ענטפערט זיי נישט, האט רבי יוסי געזאגט צו זיין זוהן, אז ס'ווייזט *איהם אויס אז דער מענטש איז, אדער א טויבער אדער אפשר נאר א שוטה; און אפשר איז ער גאר, א גרויסער חכם. זיי האבען זיך נעבען איהם אנידער געזעצט. דער מענטש אז ער האט שוין געהאט גענוג אנגעקליבען, האט ער גענומען די בלעטער פון ווייגשטאק און האט, אין זיי, די קרייטעכער אריינגעוויקעלט, אז ער איז שוין מיט די קרייטעכער פערטיג געוועזען האט ער צו זיי געזאגט אז ווי ס'ווייזט איהם אויס, זאלען זיי (רבי יוסי מיט רבי חייא) זיין יודען, און די וועלט זאגט אז יודען זענען זעהר קלוג. נאכהער האט ער געזאגט אז ווען ער וואלט אויף זיי נישט געהאט רחמנות וואלטען זיי דערווייטערט געווארען פון מענטשען, אזוי ווי איין מצורע וואס מען דערווייטערט איהם פון מענטשען, בעוויייל זיי האבען אין זיך אריינגענומען א ריח פון די קרייטעכער, און צוליעב דעם וועלען זיי מוזען קראנק זיין דריי טעג, ער האט זיי געגעבען א רפואה צו עסען די וואלד קנאבלען וואס ער האט געהאט גרייט נעבען זיך, און זיי האבען די וואלד קנאבלען אויף געגעסען פון וואס זיי זענען א היבשע צייט געשמאק געשלאפען. דער שווייס האט פון זיי אזוי ווי קוואל וואסער גערינען, און זיי האבען זיך אויף געחאפט. ער האט צו זיי געזאגט אז בעת זיי זענען געשלאפען איז השי"ת געוועזען מיט זיי, און ער האט זיי בעגליגט מיט דעם וואס ער איז דאביי געוועזען, בעוויייל די רפואה פון גאט איז פון איהם געשיקט געווארען. איידער זיי זענען אוועק געגאנגען האט ער צו זיי געזאגט אז יעדער מענטש בעדארף זיך עוסק זיין מיט'ן צווייטען אזוי ווי נאך זיין סדר: א זכר נאך זיין סדר; א נקבה נאך איהר סדר; און א חשובער מאן נאך זיין סדר, רבי יוסי האט, דאס דערהערנדיג, געזאגט צו זיין זוהן רבי חייא אז יעצט ווייסט ער וואס דער פסוק מיינט „כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל" דאס מיינט מען: צו די בני יעקב זאלסטו זאגען לויט זייער כח און

www.libtool.com.cn

און צו די בני ישראל לויט זייער כח. דער מענטש אז ער איז שוין געוואָרען מעהר נעהנטער צו זיי, האָט ער צו זיי געזאָגט פאַרוואָס ער האָט פריהער בעת זיי האָבען צו איהם גערעדט, נישט אויפגעהויבען דעם קאָפּ און האָט נישט מיט זיי געוואָלט רעדען, נעמליך, צוליעב דעם וואָס ער איז אַ חכם און ער פערשטעהט אין גראָזען מעהר פון אַלע מענטשען וואָס אין זיין דור. און די חכמה האָט ער איבערגענומען פון זיין פאָטער. ווייטער האָט ער צו זיי געזאָגט, אַז די קרייטעכער זענען אַנ־אֶמת'דיג גוט מיטעל צום בענוצען מיט זיי, און ער — פאַר גרוים חשיבות — וואָהנט מיט זיין הויזגעזינד נעבען די קרייטעכער. עס איז אין מיין שטוב פערהאַן — האָט ער מיט אַנ'ערגיע צו זיי געזאָגט — אַ ווינקעל אין צפון זייט וואָס דאָרטען איז פערהאַן איין מיהל מיט אַ קוואַל וואַסער, און אַלע טאָג געהט פון די מיהל אַרוים אַ מענטש, אַ צוויי קאָפּעדיגער און אין זיינע הענד האַלט ער אַ שווערד און ער איז אונז זעהר מצער, ווייל מיר אַלע שרעקען זיך פאַר איהם, און דאַריבער האָב איך די קרייטעכער אויפגעקליבען. געהט מיט מיר מיט, וועט איהר זעהען דעם כח פון די קרייטעכער און דעם גרויסען כח וואָס השי"ת גיעבט אַריין אין דעם מענטש וואָס פערשטעהט די חכמה פון די גראָזען. זיי זענען מיט איהם מיטגעגאַנגען, און אין מיטען וועג, איז ער אַריין אין אַ לאָך פון די ערד, און האָט עטליכע קריי־טעכער דאָרט אַהין אַריין געלייגט, פון וואָס עס איז אַרוים אַ שלאַנג, וואָס זיין אויסזעהן איז געוועזען זעהר העסליך, אַ קאָפּ זעהר אַ גרויסען. נאַכהער האָט ער (דער מענטש) גענומען אַ שטריק און האָט געבונדען דעם שלאַנג. זיי, רבי יוסי מיט זיין זוהן רבי חייא האָבען זיך שטאַרק געשראָקען פאַר דעם שלאַנג, געהט מיט מיר ווייטער — האָט ער, זייער שרעק בעמערקענדיג — צו זיי געזאָגט, און זיי זענען מיט איהם צוגעגאַנגען צו זיין הויז. אין זיין הויז האָבען זיי געזעהן די צפון וואַנד, און ווייל עס איז געוועזען פינסטער האָט ער גענומען אַ ליכט. אַזוי ווי איך זעה — האָט ער צו זיי געזאָגט — שרעקט איהר זיך שטאַרק, אַלזאָ בעהט איך אייך אַז איהר זאָלט זיך נישט שרעקען און אויך קיין וואָרט נישט רעדען. נאַכהער האָט ער אויפגעבונדען דעם שלאַנג און האָט צוקלאַפּט אַ ביסעל קרייטעכער, און האָט זיי אויף דעם שלאַנגס קאָפּ'ף אַרויף געשיט. דעם שלאַנג האָט ער אַריין געלאָזט אין דעם קוואַל וואַסער וואָס איז געוועזען נעבען דער מיהל. אַז דער שלאַנג איז שוין געוועזען אינ'ם קוואַל האָט זיך דערהערט אַ שרעקליך קול און דאָס גאַנצע הויז האָט אָנגעהויבען אַרום זיי צו ציטערען. רבי יוסי מיט זיין זוהן רבי חייא האָבען פאַר גרוים שרעק נישט געקאָנט איינשטעהן אויף זייערע ערטער און זיי וואָלטען אויף געוויס שוין דאָסמאָהל פון איהם אַוועקגעגאַנגען, נאָר אַזוי ווי זיי זענען שוין געוועזען נעבען די טהיר נאָר וואָס אַוועקצוגעהן, איז דער מענטש צו זיי צוגעקומען, און זיי געבעטען אַז זיי זאָלען נאָך אַ ביסעל זיין, און זאָלען גאָר נישט שרעקען ווייל ער איז דאָ מיט זיי, און זיי זענען פאָרט געבליבען, אָנהאַלטענדיג זיך אָן איהם. דער שלאַנג איז פונ'ם קוואַל צוריק אַרויסגעקומען און בלוט האָט זיך פונ'ם שלאַנג'ס קאָפּ'ף געגאָסען. ער האָט ווידער אַ ביסעל צוריבענע קרייטעכער אויפ'ן שלאַנג'ס קאָפּ'ף אַרויף געלייגט, און איהם אַריין געשיקט אין מיהל אַריין. דער שלאַנג האָט זיך אַ קליינע ווייַלע אין די מיהל געזוימט, און באַלד האָבען זיי געזעהן ווי אַ צוויי קאָפּעדיגער מאַן געהט פון די מיהל אַרוים און דער אייגענער שלאַנג

www.libtool.com.cn

איז איהם ארום געוויקעלט אויפ'ן האלדז. ער איז אריין געגאנגען אין קוואל אריין דריי מאהל און האט געשריען: דו שפלה בריה וועה צו דן מוטער וואס האט דיך געבוירען און האט דיך אויף דעם ארט געבראכט. די מיהל איז באלד פון איהר ארט אויסגעריסען געווארען און דער מענטש מיט'ן שלאנג ארום דעם האלדז איז ארויס אויפ'ן הויף און דארט, איז ער מיט'ן שלאנג געפאלען — טוידטע. רבי יוסי מיט זיין זוהן רבי חייא זענען שטארק איבערראשט געווארען דערפון, כדי זיי א ביסעל אויפצומונטער'ן איז ער צו זיי צוגעגאנגען און האט געזאגט: זעהט איהר, דאס איז אלץ פון די קרייטעכער וואס איך האב פריהער געבען איך געקליבען, און דאריבער האב איך צו אייערע רייד פריהער נישט אנגערופען און נישט דעם קאפ אויפגעהויבען. וואלטען חאטש מענטשען פערשטאנען אז אין יעדען מינדעסטען גרעזעל שטעקט א חכמה, וואלטען זיי חאטש פערשטאנען אז דאס אלעס האט נאר דער אייבערשטער בעשאפען. דאריבער האט דאס דער אייבערשטער פערבארגען פון דער וועלט, וואס פון די חכמה וויסען נאר געצעהלטע מענטשען, כדי זיי זאלען נישט אפקעהרען פון איהם און זיך פארזיכער'ן אין די חכמה.

אז מיר (רבי יוסי מיט זיין זוהן רבי חייא) — שטעהט ווייטער אין זוהר פ' יתרו — זענען געקומען צום געטליכען תנא רבי שמעון בר יוחאי און מיר האבען איהם דערצעהלט דאס אלעס וואס מיר האבען דא געזעהען, האט ער אונז געזאגט אז, מיט דעם מענטש וואס מיר זענען געגאנגען איז אויף געוויס זעהר א גרויסער חכם, בעוויל עס איז טאקי נישט דא אויף דער וועלט קיין איין גראז וואס עס זאל אין דרינען נישט שטעקען א גרויסע חכמה.

27.

די צוויי שטערען.

רבי אלעזר מיט רבי אבא'ן זענען צוזאמען אויף אנ'ארט געזעסען ביז האלבען עס איז געווארען — נאכט. ביינאכט האבען זיי ארום געשפאצירט אינ'ם גארטען און, קוקענדיג אויפ'ן הימעל האבען זיי געזעהען ווי, צוויי שטערען זענען צוזאמען שיעור געקומען. איינער איז געגאנגען אהין און דער צווייטער — אהער און נאכהער זענען זיי ביידע געווארען פארבארגען. ווי גרויס זענען דעם אייבערשטענס נסים, און ווער קען וויסען וואס זאלכעס בעדייטעט, האט איינער צום אנדערען געזאגט. איך — האט רבי אלעזר צו רבי אבא'ן געזאגט — האב זיי יא גוט בעטראכט און האב איינגעפונען פיעל פרעמדע זאכען וואס דער אייבערשטער טהוט שטענדיג אפ מיט זיי.

28.

www.libtool.com.cn

די מַגֵפָה.

רבי אַחא איז אַמאָהל געגאַנגען צום דאָרף טרשא און צוקומענדיג נעהנטער צום דאָרף האָט ער געהערט ווי די מענטשען פון דאָרטען זאָגען „אַז עס איז שוין יאָ געקומען אַ גרויסער מאַן בעדאַרפען מיר צוגעהן צו איהם און בעהטען איהם אַז ער זאָל אַנ׳עצה געבען אַנטקעגען דעם טוידט וואָס הערשט ביי אונז זיבען טאָג נאָכנאַנד און וואָס אַ טאָג ווערט ער אַלץ שטאַרקער און נעמט מעהרערע קרבנות פון אונז". ער האָט זיי געהייסען געהן אין שוהל אַריין בעהטען ביים אייבערשטען אַז ער זאָל זיך אויף זיי מרחם (ערבאַרמען) זיין און זיי העלפען אין זייער נויט. ווי זיי ווילען געהן אין שוהל אַריין מתפלל זיין, אַזוי ווי רבי אַחא האָט זיי געהייסען, קומען צו זיי צולויפען פערשידענע מענטשען, יעדער מיט זיין געוויין אַז דער און דער איז איהם געשטאָרבען. רבי אַחא האָט דאָס דערהערט האָט ער צו זיי געזאָגט אַז יעצט איז נישטאָ קיין צייט אין שוהל אַריין צוגעהן, נאָר מען מוז זוכען אַנדערע מיטלען צו דעם, און ער האָט געהייסען אַז זיי זאָלען פון זיך אָפּשיידען פיערציג מענטשען, גרויסע פרומע לייט, ער וועט זיך אויך בּאַהעפטען מיט זיי. זיי האָבען אַזוי געטהוען, און די פיערציג מענטשען האָבען זיך פונאַנדערגעטהיילט צו — צעהן. געוועזען איז דאָך פיער מאָהל צעהן, זענען זיי געגאַנגען אין אַלע פיער זייטען שטאָדט און האָבען זיך דאָרטען אָפּגעשטעלט און געזאָגט דעם נוסח פון „קטורת הסמים" מיט גרויס כונה. אַזוי האָבען זיי געטהוען דריי מאָהל, דערנאָך האָט ער זיי געהייסען געהן אין די שטובען דאָ ווי די גוססים ליגען און אויך זאָגען דאָרטען דעם נוסח פון „קטורת הסמים" (דאָס איז דאָס זעלבּע וואָס דער אייבערשטער האָט געגעבען צו משה רבינו) און ער האָט זיי געהייסען זאָגען עטליכע פסוקים פון משנה תורה און זיי האָבען אַזוי געטהוען. דאָס האָט זיי טאַקי געהאָלפען און זיי זענען ניצול געוואָרען. נאָכדעם האָבען זיי געהערט ווי אַ קול שרייעט: סיתר"א סיתר"א קביית"א חול"י חול"י איהר אויבערשטע בעלי דינים בלייבט אויבען אין הימעל און איהר נידערט נישט אַראָפּ זעהען ווי דער דין פונ׳ם הימעל האָט דאָ נישט קיין שליטה דען זיי ווייסען שוין איהם מבטל צו זיין. ר׳ אַחא איז — אין די צייט וואָס דאָס קול האָט די אויבענדערמאַהנטע ווערטער געזאָגט — געשלאָפען, און אין שלאָף האָט ער געהערט ווי מען האָט צו איהם געזאָגט: אַז דו האָסט שוין יאָ אַזוי געטהוען, דאַרפסטו געהן צו זיי און זיי זאָגען אַז זיי זאָלען תשובה טהוען וואָרום זיי זענען גרויסע רשעים. ער איז פון זיין שלאָף אויפגעשטאַנען און איז צו זיי געגאַנגען און ער האָט זיי געהייסען תשובה טהוען און זיי האָבען אויף זיך גענומען פרום צו ווערען און נישט צו בעלאַמוטשען פון לערנען, נאָר אין די לעדיגע צייט צו זיצען און לערנען, און זיי האָבען זייער אָרט וואָס זיי האָבען געוואָהנט אַ נאָמען געגעבען „מתא מחסיא" דאָס מיינט מען די שטאָדט וואָס גאָט האָט אויף איהר חס געהאַט און איהר און צו איהרע מענטשען געטהוען גרויסע נסים.

www.libtool.com.cn

29.

אֵלִיָהוּ הַנָבִיא.

רבי תנחום איז אַמאָהל געגאַנגען אין וועג און האָט געטראָפֿען צו אֵליהו. ער האָט איהם געפֿרעגט וועלכע זאַך איז גוט פֿאַר דעם מענטשען פֿון דער וועלט, האָט אליהו געענטפֿערט אַז דער אויבערשטער האָט אינ׳ם הימעל גוזר געוועזען מיט אַ שבועה אַז אין וועלכע צייט וואָס יודען וועלען דערמאָנען די קרבנות אַזוי ווי משה רבינו האָט זיי געזאָגט צו די יודען וועט עס זיי צו אַלעם העלפֿען, אַפֿילו אַז די מלאכים וועלען שטעהן און דערמאַנען זייערע זינדען וועט עס זיי אויך גאָר נישט העלפֿען, און וועלען דעם מענטשען מוזען מוכיר זיין צום גוטען. אויך — האָט אליהו צו איהם געזאָגט — אַז עס איז פֿערהאַנען חלילה אַנ׳עונש מיתה רחמנא ליצלן אויף דער וועלט, איז פֿערהאַנען אַ כרוז אינ׳ם הימעל אַז, ווען מיינע קינדער געהען אין די בתי מדרשים און אין בתי כנסיות און זאָגען דעם ענין פֿון „קטורת הסמים" מיט אַ גוטע כונה, ווערט דער עונש באַלד בטל.

30.

דֶער מַלְאַךְ הַמָוֶת.

רבי אֶלעזר מיט ר׳ יוסי׳ן זענען אַמאָהל געקומען צו רבי שמעון. רבי שמעון אַז ער האָט זיי דערזעהען האָט ער צו זיך צוגערופֿען זיין זוהן רבי אֶלעזר און האָט צו איהם געזאָגט: מיין זוהן אֶלעזר די און דיין גאַנצע חברותא זאָלט דאָ אין שטוב זיך אויפֿהאַלטען דריי טאָג נאָכנאַנד, און איהר זאָלט אייך נישט אַרויס ווייזען אויף די גאַס. ווייל דער מלאך המות איז איצטער פֿערהאַנען אין שטאָדט און צו איהם איז געגעבען געוואָרען רשות צו פֿערדאַרבען וועמען ער וויל. און נישט בלויז דאָס איז צו איהם געגעבען געוואָרען, נאָר אַז אַ מענטש ווייזט זיך פֿאַר איהם געהט ער אַרויף אין הימעל און דערמאַנט אויבען זיינע חטאים און איז מקטרג אויף איהם, און וויל אַ משפט פֿונ׳ם אייבערשטען, און ער געהט נישט פֿריהער אַוועק ביז וואַנען ער בעקומט רשות דעם מענטשען צו טויטען. נאַכהער האָט רבי שמעון ווייטער צו זיי געזאָגט: איך שווער ביי דעם שם „אלהים" אַז דאָס רוב מענטשען פֿון דער וועלט שטאַרבען פֿריהער ווי זייער צייט איז, ווייל זיי ווייסען נישט ווי אַזוי זיי זאָלען זיך היטען. וואָרום אין דער צייט וואָס מען טראָגט דעם „אָרון המת" אויפֿ׳ן בית החיים איז דער מלאך המות פֿערהאַן צווישען די ווייבער, וואָרום אַזוי איז זיין פֿיהרונג פֿון דער צייט וואָס ער האָט איבער גערעדט אונזער מוטער חוה און האָט מיט איהר גורם געוועזען אַ מיתה אויף דער וועלט. דעריבער אַז ער טויטט אַ מענטש און ווייבער געפֿינען זיך דערביי, איז אויך ער דאָרטען פֿערהאַן ביז

וואָנען זײ קעהרען זיך אים אַהײם און ער האָט רשות צו מזיק זײן וועמען ער וויל נאָר, און דאַריבער איז ער גורם אַ מיתה צו פיעל מענטשען נאָך אײדער זײער צײט איז געקומען. אַזוי שטײט אינ׳ם פסוק „ויש נספה בלא משפט״ אַ טהײל מענטשען שטאַרבען אָהן אַ משפט און נאָך אײדער זײער צײט איז געקומען. — ער האָט זײ געזאָגט ווי אַזוי מען ווערט ניצול פון איהם: ווען מען טראָגט דעם אָרון המת אויפ׳ן בית החיים אַרויס, זאָלען די מענטשען וואָס געהען גראַדע פערבײ דעם וועג, זיך אָפּשטעלען און אומקעהרען זײער פנים און זאָלען וואַרטען ביז ס׳וועט אויסקומען אַז די ווײבער זאָלען געהן פאָראויס. און אַז זײ געהען צוריק פונ׳ם בית החיים זאָלען זײ נישט געהן מיט דעם זעלבען וועג וואָס זײ זענען געגאַנגען פריהער אַהין, און צוליעב דעם וואָס פיעל מענטשען ווײסען נישט דערפון דאַריבער שטאַרבען זײ טאַקי נאָך אײדער זײער צײט איז געקומען. וואָלט דאָך גלײַכער געוועזען — האָט רבי אֶלעזר צו זײן פאָטער רבי שמעון געזאָגט — מען זאָל גאָר נישט געהן בעגלײטען דעם מת. אַז די מלוים זענען טאַקי אַזוי אין אַ סכנה נאָך וואָס זאָלען זײ דאָס דאַזיגע טהוען? האָט איהם דער פאָטער זײַנער רבי שמעון — געענטפערט: זײ ווײסען אָבער, אַז דער וואָס היטעט און ווײס ווי אַזוי זיך צו פיהרען בײ הלוית המת, און ער היטעט טאַקי הלוית המת דער איז זוכה צו האָבען לאַנגע יאָהרען און ער איז בטוח אין חלק עולם הבא. וואָרום נישט אומזיסט האָט מען געפלעגט אַמאָהל צו שופר בלאָזען ווען מען האָט דעם מת אַרויס געטראָגען, זאָלסט נישט מײנען אַז דאָס איז געוועזען צוליעב כבוד המת? — נײן, דאָס איז געוועזען אַ סגולה צו מגין זײן אויף די לעבעדיגע אַז זײ זאָלען זיך זעהען צו היטען. און צו מבלבל זײן דעם מלאך המות.

www.libtool.com.cn

31.

אֵלִיָהוּ הַנָבִיא מִיט אַשְׁלִיחוּת פונ׳ם הימעל צוּ רַבִּי שִׁמְעוֹן.

רבי שמעון איז געגאַנגען קײן טבריה, אויפ׳ן וועג האָט איהם אֵליהו נעטראָפען און האָט איהם אָפּגעגעבען—שלום. רבי שמעון האָט איהם געפרעגט אין וואָס די שכינה איז עוסק איצטער אין הימעל, האָט ער געענטפערט אַז אין „פרשת הקרבנות״ איז די שכינה איצטער עוסק. ער האָט איהם דערצעהלט אַז אין הימעל זאָגט מען איצטער די חידושים וואָס ער האָט דאָ אויף די ערד מחדש געוועזען. אֵליהו האָט צו איהם געזאָגט: וואויל איז צו דיר רבי שמעון, איך בין עקסטרא צו דיר פונ׳ם הימעל געקומען און האָב דיר מקדים געוועזען שלום אום דיר אַ שאלה צו פרעגען. פרעג נאָר וואָס די ווילסט האָט איהם רבי שמעון געענטפערט. אֵליהו האָט איהם געפרעגט און ער האָט איהם אַלסדינג פאַרענטפערט.

www.libtool.com.cn

32.

דֶער מֶענְטְשׁ מִיט דִי צָרַעַת אוֹיפְ'ן פָּנִים.

רבי חייא מִיט רבי יוסי זֶענֶען גֶעגַאנגֶען אִין וועג. גֶעהֶענדִיג הָאבֶען זֵייא בַּאגֶעגֶענט אַ מֶענטש וואָס האָט גֶעהַאט אַ פָּנים פִיעל מִיט צרעת. זֵייא הָאבֶען אֵיינֶער צוּם אַנדֶערֶען גֶעזָאגט אַז דֶער מֶענטש מוּז זַיין אַ זִינדִיגֶער בֶּעווַייל דָאס צרעת אִיז אִיהם אוֹיפְ'ן פנים. זֵייא זֶענֶען צוּ אִיהם צוּגֶעגַאנגֶען אוּן הָאבֶען אִיהם גֶעפְרֶעגט ווער עֶר אִיז האָט עֶר גֶעעֶנטפֶערט אַז עֶר אִיז אַ יוּד. נַאכְהֶער האָט רבי יוסי גֶעזָאגט צוּ רבי חייא: אַ ראיה האָב אִיךְ אַז דער מֶענטש אִיז אַ זִינדִיגֶער פוּן דֶעם וואָס עֶר האָט דָאס צרעת אוֹיפְ'ן פנים. עֶס אִיז פֶערְהַאנֶען יסורים של אהבה וואָס דֶער אֵייבֶּעשְׁטֶער שְׁטְרָאפְט דֶעם מֶענטשֶׁען אִיז אַזוֹי: צוּם עֶרְשְׁטֶען שְׁטְרָאפְט עֶר אִיהם מִיט יסורים אִין דִי בֵּיינֶער אוּן רֶעכֶענְט אַז אֶפְשַׁר וועט עֶר זִיךְ מיישב זַיין אוּן וועט שוֹין תשובה טְהוּעֶן. ווִיא בַּאלְד אַז דָאס הֶעלְפְט נִישְׁט, עֶר האָט נָאךְ נִישְׁט תשובה גֶעטְהוּעֶן, שְׁטְרָאפְט עֶר אִיהם מִיט אַ צרעת אוֹיפְ'ן לַייבּ, וואָס דָאס אִיז נָאךְ אוֹיךְ פֶערְבָּארְגֶען פוּן מֶענטשֶׁען אוּן ווִיא בַּאלְד אַז דִי צְווייא שְׁטְרָאף פוֹעל'ן נָאךְ נִישְׁט שְׁטְרָאפְט עֶר אִיהם עֶפֶענְטְלִיךְ אוֹיפְ'ן פנים כדי אַלֶע מֶענטשִׁין זָאלֶען זֶעהֶען אַז דֶער אִיז אַ זִינדִיגֶער. אוּן אַ מֶענטש בְּרוֹיךְ זִיךְ אוֹיךְ אַזוֹי צוּ פִיהְרֶען ווֶען עֶר גֶעהְט זַיין צְווייטֶען חבר זָאגֶען מוסר. — דֶער מֶענטש וואָס האָט גֶעהַאט דִי צרעת אוֹיפְ'ן פנים האָט צוּ זֵייא גֶעזָאגט: לוֹיט ווִיא אִיךְ זֶעה מוּזְט אִיהר אַ ודאי זַיין פוּן רבי שמעון בן יוחאי'ס שְׁטוּבּ מֶענטשֶׁען וואָס זֵייא הָאבֶען פַאר קֵיינֶעם נִישְׁט קֵיין מורא אוּן זָאגֶען אַלֶעס אִין דִי אוֹיגֶען אַרַיין. אִיהר ווִילְט אוֹיף מִיר מַאכֶען אַ בּוֹנֵד ווֶען מֵיינֶע קִינְדֶער זָאלֶען דָא זַיין ווָאלְטֶען זֵייא זִיךְ אָנְגֶענוּמֶען פַאר מִיר. רבי חייא האָט אִיהם גֶעעֶנטפֶערט: ווֶען מִיר ווָאלְטֶען זִיךְ פַאר דִיר גֶעשְׁרָאקֶען ווָאלְטֶען מִיר זִיךְ גֶעשֶׁעמְט פַאר'ן אוֹיבֶּערְשְׁטֶען אוֹיף יֶענֶע ווֶעלְט. דֶער מֶענטש וואָס זַיין פנים אִיז גֶעווֶעזֶען מִיט צרעת האָט אוֹיפְגֶעהוֹיבֶּען זַיינֶע הֶענְד אוּן האָט שְׁטַארְק אָנְגֶעהוֹיבֶּען צוּ ווֵיינֶען, דֶערְווַייל זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען זַיינֶע קִינְדֶער. דֶער קְלֶענְסְטֶער פוּן זַיינֶע קִינְדֶער אִיז צוּ זֵייא צוּגֶעגַאנגֶען אוּן האָט צוּ זֵייא גֶעזָאגט: דָאס רוֹב ווֶערְט גִיכֶער פֶערְלוֹירֶען דֶער צדיק אִין זַיין צדקות ווִיא אֵיידֶער דֶער רשע אִין זַיין רשעות ווִיא קוּמְט דָאס עֶפִּיס אַז עֶס זָאל אַזוֹי זַיין? עֶס אִיז דָא פִיעל רשעים וואָס דֶער „דין" הֶענְגְט אִיבֶּער זֵייא אוּן דֶער צדיק ווֶערְט גָאר גֶעשְׁטְרָאפְט פַאר זֵייא, אַזוֹי ווִיא מַיין פָאטֶער אִיז גֶעשְׁטְרָאפְט גֶעווָארֶען אִיבֶּער זַיינֶע שְׁטָאדְטְס לַייט. זֵייא זֶענֶען אַלֶע גֶעווֶעזֶען גְרוֹיסֶע „חצופים" אַנְטְקֶעגֶען אִיהם אוּן עֶר האָט זֵייא נָאר נִישְׁט מתרה גֶעווֶעזֶען אוּן האָט זֵייא נִישְׁט גֶעשְׁטְרָאפְט אוּן עֶר האָט זֵייא נִישְׁט פַארְשֶׁעמְט, ווַייל עֶר פְלֶעגְט אַלֶע מָאהְל זָאגֶען „לדוד אל תתחר במרעים" אוּן דַארִיבֶּער האָט עֶר זֵייא נִישְׁט פַארְשֶׁעמְט אוּן צוּלִיעבּ דֶעם אִיז עֶר גֶעשְׁטְרָאפְט גֶעווָארֶען פַאר זֵייא. דֶער פָאטֶער זַיינֶער (דֶער וואָס זַיין פנים אִיז גֶעווֶעזֶען מִיט צרעת) האָט זִיךְ אָנְגֶערוּפֶען: יָא, יָא, צוּלִיעבּ דֶעם בִּין אִיךְ טַאקִי גֶעשְׁטְרָאפְט גֶעווָארֶען, ווַייל אִיךְ הָאבּ גֶעהַאט רשות זֵייא צוּשְׁטְרָאפֶען עֶפֶענְטְלִיךְ אוּן אִין פֶערְבָּארְגֶענִישׁ אוּן הָאבּ דָאס קֵיינְמָאהְל נִישְׁט גֶעטְהוּעֶן. נַאכְהֶער האָט דֶער אַנדֶערֶער זוּהְן זַיינֶער גֶעזָאגט גְרוֹיסֶע סודות אוּן האָט אַלִ'ץ פֶערְטֵיידִיגט דֶעם פָאטֶער זַיינֶעם.

www.libtool.com.cn

רבי חייא מיט רבי יוסי אַז זיי האָבען דאָס אַלעס אויסגעהערט האָבען זיי פערשטאַנען אַז דאָס איז טאַקי נישט קיין חוטאים נאָר ס'איז אמת דאָס וואָס זיי זאָגען, זענען זיי אַראָפּ פון זייערע אייזלען און זענען צו, צו דעם מענטש און האָבען איהם הערצליך געקושט, און דעם גאַנצען וועג זענען זיי שוין געגאַנגען מיט איהם.

33.

די הייל פון די מכשפים.

רבי יצחק איז געגאַנגען צו זיין פאָטער וואָס האָט געוואָהנט אין „קפוטקיא", אויפ'ן וועג האָט ער געזעהען ווי איינער געהט און טראָגט אַ גרויסע משא אויף זיינע אַקסלען. ער פרעגט איהם וואו ער געהט און צו וואָס ער טראָגט דאָס נאָר יענער ענטפערט איהם נישט. רבי יצחק, זעהענדיג אַז דער מענטש ענטפערט איהם נישט איז געוואָרען זעהר טשיקאַווע און האָט בעשלאָסען דיזען מענטשען נאָכצוגעהן טריט ביי טריט. ער איז מיט איהם אָפּגעגאַנגען אַ היבשעס שטיקעל וועג'ס ביז וואַנען יענער איז אַריין אין אַ הייל, און רבי יצחק איז אויך אין די זעלבע הייל אַריין געגאַנגען. אינוועניג האָט ער געזעהען ווי אַ שטאַרקער רויך זעצט אַרוים און דער מענטש איז אַריין אין אַ לאָך פון די ערד און פון דאָרטען אין אַ צווייטע הייל אַריין, און אויגענבליקליך איז דער מענטש פון איהם פערשוואונדען געוואָרען. רבי יצחק האָט מורא געקריגען און ער איז אַרויסגעגאַנגען פון דער הייל און האָט זיך אויף די הייל אַנידער געזעצט זיך אָפּרוהען. דערווייל איז דורך דעם וועג אַדורך געגאַנגען רבי יהודא מיט רבי חזקיה. ער דערצעהלט זיי די גאַנצע מעשה, אויס־הערענדיג דאָס, האָט רבי יהודא געזאָגט צו רבי יצחק'ן: געלויבט איז השי"ת וואָס ער האָט דיך דאָ מציל געוועזען, די האָסט געקענט דאָ גאַנץ לייכט אַריין פאַלען, בעוויַל זיי ווייסען אַז די הייל איז פון די שטאָדט טרגיא, וואָס דאָרטען זענען אַלע מענטשען גרויסע מכשפים, און אַזוי ווי צווישען זיי איז דאָ פיעל מצורעים, איז אַלס רפואה, געהען זיי אין דער מדבר דאָרטען קלויבען זיי פונאַנדער שוואַרצע שלאַנגען וואָס זענען עלטער פון צעהן יאָהר, און מיט די שלאַנגען טהוען זיי גרויסע כשפים אין די הייל, טאַקי אין די זעלבע הייל וואָס דו ביזט געוועזען מיט יעניגען מענטשען דאָרטען. זיי אַלע דריי, נעמליך: רבי יצחק, רבי יהודא און רבי חזקיה זענען אַוועק פון דעם אָרט געגאַנגען און האָבען צווישען זיך געשמועסט, אויפ'ן וועג האָבען זיי געזעהען ווי איינער געהט און שלעפּט אַנ'אייזעל, זיי שטעלען איהם אָפּ, פרעגען איהם ווער ער איז? איך בין אַ יוד — וואַר זיין אַנטוואָרט — און אָט דאָ פיהר איך מיט, מיט זיך מיינעם אַ יונגעל אָנגעבינדען אָן דעם אייזעל. זיי האָבען איהם שוין נישט אָפּגעלאָזט, ווייל זיי האָבען געזעהען אַז דאָס איז נישט עפּיס אַזוי פּראָסט, און ער האָט זיי געמוזט אַלסדינג דערצעהלען.

ער האָט זיי דערצעהלט: שוין דריי יאָהר ווי איך וואָהן אין אַ דאָרף, אין די שטוב וואָס איך וואָהן איז קיינער נישטאָ אויסער, איך און מיין זוהן. מיין זוהן —

www.hebrewbooks.org

לערענט, אלע טאג ווען ער קומט אהיים פון זיין לערנען, איז זיין מנהג: איבער־
צוחזר'ן דאס געלערענטע, היינט איז ער אהיים געקומען און האט אויך געטהוען אזוי
ווי תמיד, פלוצלינג איז געקומען א רוח און האט איהם מזיק געוועזען! זיינע הענד,
אויגען און דאס מויל זענען איהם נעבעך פארקרימט געווארען. יעצט גע־ה איך
מיט איהם צו די הייל „סגור טרוניא" און מעגליך אז זיי וועלען איהם קענען היילען. רבי
יהודא פרעגט צו איז נישט אמאהל זיין הויז גורם צו אזעלכע מזיקים, אדער צו
האט זיך שוין אמאהל אזוינס דארטען פאסירט, און ער ענטפערט אז יא, איינמאהל
איז טאקי איינער דארטען ניזוק געווארען נאר עס איז שוין אבער גאנץ לאנג. פיעל
מענטשען האבען שוין אין יענע דירה פון דאמאלסט אן, נאך יענעם אומגליק געוואהנט,
און ס'האט קיינעם נישט געשאדעט. דאס איז — זאגט רבי יהודה צו איהם —
מחמת זיי זענען עובר אויף דעם וואס די חכמים האבען געזאגט. און רבי יהודא
האט אנגעהויבען צו זאגען גרויסע סודות. נאכהער האט ער געזאגט לאמיר איהם
נאכגעהן. זעהען וואס ער וועט טהוען. רבי יצחק האט געזאגט צו רבי יהודא'ן,
עס איז אפילו אסור מיט איהם צוגעהן ווייל ער הייסט א חוטא, ווען ער וואלט
געגאנגען נעמען א רפואה פון א ירא שמים וואלטען מיר זיך געמעגט מיט איהם
באהעפטען, אזוי אדער, טאהרען מיר בפירוש מיט איהם נישט געהן און זיי זענען
זיך אוועק געגאנגען זייער וועג. זיי האבען געדאנקען צום אויבערשטען דערפאר וואס
זיי זענען חלילה צו איהם נישט אריינגעפאלען: זיי זענען אפגעגאנגען א שטיקעל
וועגס האבען זיי געזעהען ווי דער מענטש איז אריינגעגאנגען אין די הייל און בעת
ער האט געוואלט דעם זוהן אויך אריין נעמען, איז פון די הייל ארויס א פייער
און עס האט דעם זוהן פארברענט צום טוידט. דער פאטער איז פון די הייל ארויס־
געגאנגען און געמען זיין טוידטען זוהן און ער האט איהם אויף דעם אייזעל ארויף־
געלייגט און איז מיט איהם צוריק אין דארף אריין געפאהרען. אויפ'ן וועג האט ער גע־
טראפען רבי יצחק, רבי יהודא און רבי חזקיה און ער האט זיי דאס אלעס דער־
צעהלט. זיי האבען איהם געענטפערט: געלויבט איז גאט און געלויבט איז זיין
ליעבער נאמען דאס אלעס וואס ער טהוט איז מיט גערעכטיגקייט.

34.

א מעשה מיט א קבר וואס ס'האט געשטורימט.

רבי חזקיה און רבי ייסא זענען געגאנגען קיין „גוש חלב", דארטען האבען זיי
זיך געזעצט אפרוהען אויף א קבר, די שטאדט איז דעמאלסט געוועזען חרוב.
זיצענדיג א ווייל אויפ'ן קבר האבען זיי געהערט ווי דאס קבר הויבט אן זעהר
שרעקליך צו שטורימען: „וויי וויי וואס די וועלט רוהט היינט אין צער" איך זעה
אז א ספר איז דא צו מיר אנטפלעקט געווארען. (ווייל רבי ייסא האט מיט זיך
געהאט א שטיקעל פארמעט פון א ספר תורה) דאס קול איז א מינוט שטיל געוועזען
נאכהער האט עס ווידער געשריען: „אפשר זענט איהר לעבעדיגע געקומען קאטאוועס

www.libtool.com.cn

טרייבען פון אונז טוידטע"? — רבי חזקיה האָט איהם געפרעגט ווער ער איז, האָט ער געענטפערט אַז ער איז אַ מת וואָס ליעגט דאָ אין דעם קבר וואָס זיי זיצען דערנעבען. רבי חזקיה פרעגט איהם ווייטער פאַרוואָס ער האָט עפּיס אַזוי געשטורימט? האָט ער געענטפערט: איך האָב געשטורימט צוליעב דעם וואָס איך האָב מורא געהאַט אַז כ'וועל נישט קענען אויספיהרען ס'מיינינגע. וואָרום אַזוי איז געוועזען דער מנהג פון דער וועלט אַז ווען זיי זענען געוועזען אין אַ צער, זענען זיי דאָ אַהער געקומען מיט אַ ספר תורה אין דערהאַנד און האָבען אונז אַלסדינג דערצעהלט. אַז מיר האָבען שוין אַלסדינג געוואוסט זענען מיר געוועזען די ערשטע וואָס מיר האָבען דאָס דערצעהלט אונזערע אָבות פון די שטאָדט חברון און זיי האָבען עס מודיע געוועזען צו די "רוחות הצדיקים". נאָך דעם האָט מען געפונען אַז די ספר תורה איז געוועזען אַ פסולע, ס'איז אין איהר געוועזען אַנ'איבעריגע ו' אין דעם פסוק "וישסעת שסע שתי פרסות" האָבען די צדיקים געזאָגט אַז ווייל זיי האָבען ליגענד געזאָגט "בשם המלך" און מיר האָבען זיי אומזיסט אויף געוועקט, האָבען זיי אונז מרחה געוועזען פון דער ישיבה, ביז אַנ'אַלטער מאַנן וואָס איז געוועזען צווישען זיי האָט געבראַכט אַ ספר תורה פון "רב המנונא" איז דערוועקט געוואָרען רבי אֶלעזר בר' שמעון וואָס איז געוועזען מיט אונז באַגראָבען און ער איז געגאַנגען אין גן עדן אַריין און האָט מתפלל געוועזען זענען זיי געהיילט געוואָרען. און פון דעם טאָג אָן וואָס מען האָט רבי אֶלעזר'ן פון אונז צוגענומען און מען האָט איהם אויפגעבראַכט צו זיין פאָטער אין די הייל אַריין, איז שוין קיינער נישטאָ וואָס זאָל זיך וועלען איינשטעלען און געהן וועקען די אָבות. בעוויל מיר האָבען מורא טאָמער וועלען מיר ווידער געשטראָפט ווערען. היינט זענט איהר געקומען צו אונז מיט אַ שטיקעל ספר תורה אין דערהאַנד האָבען מיר מורא געהאַט טאָמער באַדאַרף די וועלט אונזער טובה און מיר וועלען עס נישט קענען טהוען ווייל ווער וועט וועלען געהן וועקען די אָבות, דאַריבער האָט דאָס קבר אַזוי געשטורימט. ר' ייסא מיט רבי חזקיה האָבען געענטפערט אַז די וועלט איז חלילה נישט אין צער און נישט זיי זענען געקומען, זיי צו מבייש זיין. זיי זענען ביידע פונ'ם קבר אַוועקגעגאַנגען, און אויפ'ן וועג האָבען זיי געשמועסט אַז קיין צדיקים איז אויף די וועלט נישטאָ, שטעהט נאָר די וועלט צוליעב די תפילות פון די מתים.

35.

דער יוד אֶלעזר מיט אַ פלעק אויפ'ן פנים.

רבי אַבא מיט רבי יוסי זענען געגאַנגען קיין קפוטקיא און פון דערוויטענס האָבען זיי געזעהען געהט איינער וואָס אויף זיין פנים איז אויסגעזאָסען — צייכענס. רבי אַבא זאָגט צו רבי יוסי אַז מען ברויך אויסמיידען דעם וועג און נישט זיך צו

www.libtool.com.cn

באגעגענען מיט דעם מענטש וויל ער האט עובר געוועזען אויף די „עריות" פון די תורה, רבי יוסי האט געזאגט אז מען ברויך איהם נישט אויסצומיידען ווייל מעגליך אז די פלעקען אופ'ן פנים זענען איהם געקומען קליינערהייד, און עס איז געבליבען אז מען זאל איהם צורופען, ווייל רבי אבא האט געזאגט אז דאס איז נישט א דערש נאר ער האט עובר געוועזען אויף די עריות פון די תורה, מען האט איהם צוגערופען, און זיי האבען איהם געפרעגט פונוואנען ער האט די צייכענס אויפ'ן פנים, האט ער זיי געענטפערט: איך בעט אייך איך דערמאנט מיך נאר נישט דערפון און איהר זאלט מיך שוין מעהר נישט שטראפען, ווייל מיינע עבירות האבען מיר גורם געוועזען דערצו. רבי אבא האט איהם געבעטען אז ער זאל זיי דערציילען די מעשה דערפון ווי אזוי עס איז מיט איהם צוגעגאנגען און ער האט אלעס דייטליך דערצעהלט. איינמאהל ווען איך מיט מיין שוועסטער זענען געוועזען אין וועג — האט ער זיי בתמימות דערצעהלט — און די נאכט איז אנגעקומען זענען מיר געגאנגען אין א גאסט-הויז — שלאפען. איך בין דענסטמאהל געוועזען שכור דאדורך, וואס איך האב זיך מיט פיעל ויין אנגעטרונקען און איך האב מיט מיין שוועסטער מזנה געוועזען. בייטאג אז איך בין פון מיין נילעגער אויפגעשטאנען, האב איך געזעהען ווי דער בעל הבית קריעגט זיך מיט איינעם, איך בין אריין צווישען זיי און האב זיי געוואלט שיידען, איז מען אויף מיר ארויף, און דער — אין איין זייט דער צווייטער — אין די אנדערע זייט און מען האט מיך זעהר שטארק געשלאגען, פון דעם שלאגען האב איך בעקומען א מכה אויפ'ן פנים, די מכה איז געגאנגען ביז'ן מוח און איך בין דענסטמאהל געוועזען זעהר געפעהרליך ווען נישט דער דאקטור. ווער איז דער דאקטור וואס האט דיך געראטעוועט — האבען זיי איהם איילענדיג א פרעג געטהוען — ווייל זיי האבען געוואלט שנעל אלסדינג פון איהם בעקומען. דער דאקטור וואס האט מיך געראטעוועט — האט ער געענפערט — הייסט: רבי אלעזר. זיי האבען איהם געפרעגט וואסערע רפואות ער האט איהם געגעבען, האט ער געענטפערט אז ער האט איהם געגעבען „רפואת הנפש" דאס הייסט ער האט איהם געהייסען תשובה טהוען. פון דאמאלסט אן טהו איך אלע טאג תשובה און, ווען איך זעה מיין צייכען דורך'ן שפיגעל הייב איך אן יאמערליך צו וויינען. און מיט די טרעהרען פון מיינע אויגען וואש איך מיר דאס פנים. רבי אבא האט אויף איהם רחמנות בעקומען און ער האט צו איהם געזאגט; אויב ס'איז אויף דיר נאך נישט נגזר געווארען אז תשובה זאל דיר נישט פועל'ן וועל איך דיר מאכען אז דער צייכען פון דיין פנים זאל דיר אינגאנצען אראפגיין. ער האט מיט איהם געזאגט דריי מאהל דעם פסוק „וסר עונך וחטאתך תכופר" און דער צייכען איז פון זיין פנים באלד פערשוואונדען געווארען. רבי אבא האט צו איהם ווייטער געזאגט: הקב"ה האט דיר דעם צייכען אראפגענומען ווייל די האסט אמת'דיג תשובה געטהוען, האט ער איהם געענטפערט אז ער טהוט א נדר, אז פון היינט און ווייטער זאל ער טאג און נאכט אין תורה עוסק זיין, רבי אבא האט איהם געפרעגט ווי ער הייסט, האט ער געזאגט אז ער הייסט — אלעזר. אזוי, אלעזר הייסטו!? — האט רבי אבא צו איהם האלב פרעגליך האלב וואונדערליך געזאגט — אויב אזוי זאלסטו וויסען אז דיין נאמען האט דיר זעהר פיעל צוגעהאלפען אז דער אויבערשטער זאל אויף דיר רחמנות בעקומען, ווייל אז די הייסט — אלעזר, און אלעזר מאכט „אל

עזר״ דאָס אין טייטש גאָט האָט געהאָלפען. רבי אַבא האָט איהם געבענטשט און ער האָט זיך מיט איהם געשיידט.

www.libtool.com.cn

36.

דער שלאַנג וואָס פערגיפטעט מענטשען.

רבי אֶלעזר מיט זיין חברותא זענען געגאַנגען אין וועג, דער טאָג איז דאַמאָלסט געוועזען זעהר אַ הייסער, און די זון האָט שרעקליך יעדען איינציגען געברענט. פון דערווייטענס האָבען זיי דערזעהען אַ פעלד וואָס איז געוועזען מיט פיעל זעהר שעהנע קרייטעכער און אויך אַ קוואַל וואַסער איז דאָרט געוועזען, האָבען זיי זיך דאָרטען געזעצט אָפּרוהען. רבי אֶלעזר האָט שטאַרק בעוואונדערט דאָס אָרט, וואָס זיי זענען דערויף געזעסען און ער האָט געזאָגט: ווי אַ שאָהן אָרט דאָס איז, דאָ איז טאַקי גוט זיך אָפּצורוהען. אַזוי ווי זיי זיצען זעהען זיי ווי אַ גרויסער שלאַנג איז מיט אַ שרעקליכע אומפּעט פאַר זיי אַדורך געלאָפען, רבי אֶלעזר דערזעהענדיג דעם שלאַנג האָט ער געזאָגט: די שלאַנג דו, קעהר אָפּ פון דיין וועג, וואָרום דער מענטש האָט שוין געטהוען תשובה און האָט חרטה אויף זיין עבירה וואָס ער האָט געטהוען, און ער וועט ווייטער שוין אַזוי נישט טהוען. די חברותא וואָס רבי אֶלעזר איז געוועזען צווישען האָבען זיך אויף זיינע רייד שטאַרק געוואונדערט און רבי אַבא האָט איהם געפרעגט וואָס און וועמען ער האָט געמיינט האָט רבי אֶלעזר געזאָגט: „שווייגט נאָר שטיל״ און ער האָט ווייטער גערעדט צום שלאַנג: שלאַנג, שלאַנג, נאָכדעם ווי מען האָט דיר געגעבען רשות דעם מענטש צו הרג'נען האָט ער חרטה געהאַט און ער האָט שוין תשובה געטהוען און האָט אויף זיך גענומען מעהר אַזוי שוין נישט צו טהוען, דאַריבער געה צוריק פון דעם וועג. דער שלאַנג איז געבליבען שטעהן אויף אַנ'אָרט און האָט זיך פון דעם אָרט נישט אַוועק גע־ריהרט. רבי אֶלעזר האָט דאָס אַלעס גוט בעמערקט און האָט צום שלאַנג ווידער געזאָגט: שלאַנג, שלאַנג, איך ווייס גאַנץ גוט וואָס די ווילסט טהוען געה אַוועק פון דעם וועג דאָ אויף אַנ'אַנדער אָרט ביי דער הייל ליגט אַ רשע און שלאָפט, זיי איהם ממית אויף יענעמ'ס אָרט. באַלד איז דער שלאַנג געלאָפען און געשפּרונגען ריקוועגס. — רבי אֶלעזר האָט נאָכהער צו זיין חברותא געזאָגט, ווען איך וואָלט מיך נישט בארעכענט וואָלט דער שלאַנג פיעל שלעכט'ס אָפּגעטהוען, די מעשה דערפון איז אַזוי: אַ יוד האָט געטהוען אַנ'עבירה און האָט באַלד חרטה געהאַט און תשובה געטהוען אויף זיינע שלעכטע מעשים, און דערווייל איידער ער האָט חרטה געקריגען אויף זיינע מעשים רעים האָט מען אינ'ם הימעל געגעבען רשות צו דעם שלאַנג ער זאָל איהם הרג'נען, נאָר אַזוי ווי ער האָט אויף זיך גענומען מעהר שוין נישט צו זינדיגען איז ער ניצול געוואָרען. פרעגען איהם (רבי אֶלעזר'ן) די חברותא פונוואַנען האָט ער דאָס אַלסדינג געוואוסט האָט ער זיי געענטפערט אַז זיין פאָטער (רבי שמעון) האָט איהם איבערגעגעבען אַ סימן צו דעם, און דורך

www.libtool.com.cn

דעם סימן האט ער אַלץ פערשטאַנען. אַלץ איז רעכט — האבען זיי צו איהם געזאגט — אבער ווי אזוי האסטו געוויסט אז דער מענטש האט שוין תשובה געטהוען? בעת דער שלאַנג — האט רבי אֶלעזר צו זיי געזאגט — איז געלאָפען מיט גרויס אייליגעניש און מיט גרויס רוגז איז איין רוח פאָראויס איהם געלאָפען און האט גערופען דעם שלאַנג און האט איהם געזאגט אז ער זאל זיך אומקעהרען פונ'ם וועג ווארום דער מענטש האט שוין תשובה געטהוען, נאר דער שלעכטער שלאַנג האט נישט געוואָלט הערען און האט שוין געוואָלט אויספיהרען זיין שליחות. אַלענפאַלס האט ער געוואָלט אז מען זאל איבערגעבען אַנ'אַנדערען מענטש אויף זיין אָרט. — און ווי אזוי האסטו געוואוסט — האבען די חברותא צו רבי אלעזר'ן געזאגט — אז דאָרטען נעבען די הייל ליעגט אַ רשע. אַ חוטא? האט זיי רבי אלעזר געענטפערט: אין דערציַיט וואס דער רוח איז געגאַנגען נאָכ'ן שלאַנג האב איך געהערט ווי ער האט אויסגערופען: דעם מענטש הרג'ע שוין נישט ווייל ער האט שוין תשובה געטהוען נאר דאָרטען נעבען דער הייל ליעגט אַ רשע גיה אַהינצו און הארגע יענעמען. און ווי באַלד איהר ווילט קומט־זשע ווילען מיר זעהען וואס דער שלאַנג האט דאָרטען אָפגעטהוען. זיי זענען אַהינגעגאַנגען צו די הייל און האבען דאָרטען געטראָפען ליגען דעם רשע אַ געהאַרגעטען און דער שלאַנג איז איהם אַרומגעוויקעלט אויפ'ן האַלדז. זיי האבען ביים רשע געפונען אַ בייטעל מיט געלד וואס ער האט פון איינעם אַוועקגעגנבעט און האט נאך יענעם געשלאָגען אויך. רבי אלעזר האט געזאגט: „געלויבט איז דער אויבערשטער וואס ער האט פיעל שלוחים צו שטראָפען דעם חוטא" זיי האבען זיך אומגעקעהרט צוריק צו זייער אָרט (אין פעלד אַריין) ווי זיי זענען געזעסען און רבי אלעזר האט אָנגעהויבען זאגען סודות אויף די תורה.

אַזוי ווי זיי זיצען און זענען עוסק אינ'ם לערנען קומט צולויפען אַ יוד, שרעקליך מיעד (דאס איז געוועזען דער יוד וואס דער געהרג'טער רשע האט איהם צוגענומען דאס בייטעל געלד און האט איהם געהרגט) און זעצט זיך נעבען זיי אָפרוהען, אַביסעל שפּעטער האט דער יוד אָנגעהויבען בעטען ביים רבונו של עולם אז ער זאל אויף איהם מצדיק דין זיין. ווארום — האט דער יוד געזאגט — איך האב חלילה נישט קיין צער אויפ'ן געלד וואס מען האט מיר צוגענומען, ווארום מן הסתם האט דאך בעדאַרפט אַזוי צו זיין, נאר דאס איינע איז מיר שלעכט: ווי וועל איך נעמען עפּיס געלד מיט וואס צו דערנעהרען מיינע אַלטע פאָטער און מוטער, נאך ערגער איז מיר דאס וואס צווישען די געלד איז געלעגען געלד פון אַנ'אָרימאַן וואס ער בעדאַרף דערמיט חתונה מאַכען זיין אָרימע טאָכטער, וואס וועל איך איצטער טהוען? עוי זיצט און וויינט זעהר יאָמערליך. רבי אלעזר מיט דער חברותא זענען צו איהם צוגעגאַנגען, און האבען צו איהם געזאגט אז ער זאל זיך גאר נישט שרעקען, און זיי האבען איהם געזאגט די ביזט אַנ'אמת'ער צדיק וואס דער אויבערשטער האט דיר אַזאַ נס געטהוען, נעם צום ערשטען דיין געלד און נאָכהער קום ווילען מיר דיר וויַיזען דיין נס וואס איז דיר געשעהען. זיי האבען איהם צוגעפיהרט צום געהרג'טען גזלן. זיי האבען געזעהען ווי דער שלאַנג ליעגט נאך אַלץ אויפ'ן גזלן, גיה שוין אַוועק — האט רבי אלעזר צום שלאַנג געזאגט — און פאַר־באַרג זיך ווארום מיר האבען שוין דיינע זאַכען געזעהען דריי מאָהל, דער שלאַנג האט אַראָפּ געבויגען דעם קאָפּ און איז אַוועק געגאַנגען. — דער אָרימאַן אַז ער האט דאס אַלסדינג מיט

www.libtool.com.cn

זיינע איינענע אויגען געזעהען האט ער געקושט רבי אלעזר'ן אין די הענד און האט געזאגט: יעצט זעה איך אז אין אייער זכות און אין מיין פאטער'ס און מוטער'ס זכות איז מיר דאס נס געשעהען, און ער האט זיי געוויזען דאס געלד וואס דער ארימאן האט איהם געגעבען צו האלטען, אויך האט ער זיי געוויזען די צייכענס און קלעפ וואס דער גזלן האט איהם געמאכט, און רבי אלעזר האט אויף איהם מתפלל געטהוען, און ער איז אויסגעהיילט געווארען.

נאכהער האט רבי אלעזר געזאגט צו דעם יוד, געה אהין צום גזלן וועסטו זעהען, אז ער האט נאך א בייטעל מיט געלד, וואס זיין זוהן (דעם גזלנ'ס) האט איהם געבראכט פון א שיף, וואס ער (דעם גזלנ'ס זוהן) האט דארטען בעראביוועט א סוחר'ס א זוהן מיט'ן נאמען שמעון, און גיעב עס אפ צו זיין פאטער. נאר די קליידער זאלסטו פון גזל'ן נישט צונעמען. דער ארימאן האט זיך געזעגענט מיט די חברותא און ער איז אהין געגאנגען צו דעם סוחר, און האט איהם אוועק געגעבען זיין זוהנ'ס געלד.

די חברותא האט יעצט געפרעגט רבי אלעזר'ן ווי אזוי ער האט געוואוסט וועמענס דער בייטעל געלד איז? האט ער געענטפערט: אז דאס איז נישט געוועזען דורך א סימן נאר אינ'ם כח פון זיין רוח און נשמה האט ער דאס אלסדינג געוואוסט.

37.

רבי יהודא מיט רבי'ן שמעון שמועסען אין לערנען.

רבי יהודא מיט רבי שמעון זענען געוועזען אין וועג האט רבי יהודא איהם געפרעגט א פסוק פון הנ"ך. געה אראפ פון דיין אייזעל — האט רבי שמעון געזאגט צו רבי יהודא'ן — וועל איך דיר זאגען דברי תורה, ווארום דו וועסט קענען בעסער מכוון זיין. דא שוועך איך — האט רבי שמעון ווייטער געזאגט צו רבי יהודא'ן — אז די גאנצע וועלט איז נישט מעהר ווי די חכמים וואס זיי זענען זיך משתדל אין די תורה און ווייסען די סודות פון דער תורה.

38.

א וואונדערליכע מעשה פון א יוד וואס ער איז געווארען רבי.

איינמאהל איז רבי אבא געגאנגען צו רבי שמעון, איז ער ארורך געגאנגען פארביי א שטאדט וואס דארטען איז געזעסען איינער און האט געלערנט מיט אנ'עולם. רבי אבא האט זיך אפגעשטעלט הערען די שהיינערע פעריל וואס זענען ארויסגעגאנגען פון א זיס מויל. ער האט גענדאשנט אויף א קאפיטל אין תהלים, און ער האט

www.libtool.com.cn

געגעבען דעם עולם צום פארשטעהן אז, דאס וואס דער מענטש ג"ה"ט אזא צייכען בעקומט ער אויפ'ן פנים, טהוט ער גוטס ווייזט דער צייכען, אז מען איז פון איהם צופריעדען אויף ביידע וועלטען; טאמער חלילה טהוט ער שלעכט'ס ווערט ער דערווייטערט פון ביידע וועלטען, און ווער שמועסט אז איינער האט געהאט א קינד על ידי טומאה, איז נישט גענוג וואס ער האט א צייכען, נאר זיין קינד האט אויך א צייכען אז ער איז פון א טומאה, און ווייטער האט ער געזאגט: ווי איז צו דעם נפש וואס מאכט ירשנען אזא ביטערקייט צו זיינע קינדער. רבי אבא איז צו איהם צוגעגאנגען און האט איהם געבעטען אז ער זאל איהם זאגען פון וועמען ער האט דאס אלעס מקבל געוועזען, ער האט איהם דערצעהלט אז ער האט אויך א מאהל געהאט א צייכען אויפ'ן פנים וואס אלע האבען אין איהם דערקענט וואס דער חטא זיינער איז געוועזען, און ער האט איהם געזאגט זיין חטא און ווי אזוי ער איז געהיילט געווארען דערפון. רבי אבא האט איהם געפרעגט ווי ער הייסט האט ער געענטפערט אז ער הייסט — אלעזר. רבי אבא אז ער האט פון איהם געהערט אז זיין נאמען איז אלעזר, האט ער זיך דערמאנט אז דאס מוז זיין דער אייגענער וואס ער (רבי אבא) איז געוועזען זיין דאקטאר און ער האט געזאגט געלויבט איז דער אויבערשטער אז איך האב זוכה געוועזען דיך צוזעהען אין אזא גוטען מעמד, און וואויל איז דיין חלק אויף ביידע וועלטען. זיי וויסען — האט רבי אבא צו איהם ווייטער גערעדט — אז איך בין דאס דער יעניגער וואס האט דיר דיין פנים פונ'ם צייכען געהיילט. — ער (אלעזר) האט גרויס כבוד אפגעגעבען צו רבי אבא'ן און ער האט איהם געבעטען אהיים צו זיך אין שטוב אריין, דארטען האט ער געמאכט א גרויסע סעודה לכבוד דעם גאסט און ביים טיש האבען זיי גרויסע סודות געזאגט. נאכ'ן עסען האט זיך רבי אבא מיט איהם געשיידט, און ער האט געדאנקט צום אויבערשטען פאר דעם וואס ער האט פון איהם (אלעזר) די זכייה געהאט אזעלכעס צו הערען, און ער האט אויף איהם געזאגט דעם פסוק „ואתה שלום וביתך שלום" און איז פון איהם אוועקגעגאנגען.

39.

דער ארימער בעל צדקה.

רבי חייא מיט רבי יוסי זענען געגאנגען אין א וועג וואס איז געוועזען צווישען גרויסע בערג, און האבען געזעהען ווי צוויי מענטשען געהען בעזאמען און צו זיי איז צוגעקומען א דריטער, ווי ס'האט אויסגעזעהען איז ער געוועזען אנ'ארימאן, און האט זיי געבעטען אז זיי זאלען איהם געבען ברויט צו עסען. איינער פון די צוויי האט גענומען דאס גאנצע ברויט וואס ער האט געהאט און האט עס אוועק געגעבען צו דעם ארימאן וואס האט ביי זיי, ברויט געפאדערט, און ער האט איהם נאך צוגעגעבען וואסער ער זאל האבען צו טרינקען אום נישט דורשטיג צו זיין. דער צווייטער וואס איז מיט איהם מיטגעגאנגען, נישט קענענדיג פערטראגען וואס זיין קאלעגע

האָט דאָ געטהוען, האָט זיך אויף איהם אָנגעבייזערט און האָט צו איהם געזאָגט: אז דיך וועט הינגעריך און די וועסט ברויבען עסען, וועסטו דאָך מוזען אָנקומען צו מיר, ווארום די האָסט דאָך אַלסדינג אַוועק געגעבען, זאָלסטו וויסען אז איך וועל דיר, פון מיין עסענוואַרג גאָר נישט געבען צו עסען. וואָס ווילסטו — האָט ער צו איהם צוריק געענטפערט — איך בין דען געגאַנגען מיט דיר עסען אָדער טרינקען! ווער רעדט דיר! און ער האָט זיך געזעצט נעבען אָרימאַן. דער אָרימאַן האָט אָפּגעגעסען און האָט געוואָלט דאָס איבערגעבליבענע איהם צוריק געבען האָט ער נישט געוואָלט צונעמען, דער אָרימאַן איז פון זיי אַוועק געגאַנגען. רבי חייא האָט זיך מתקנא געווען אין דעם, וואָס האָט דעם אָרימאַן געגעבען צו עסען און ער האָט צו רבי יוסי'ן געזאָגט: דער אויבערשטער האָט נישט געוואָלט אַז מיר זאָלען טהוען די מצוה. רבי יוסי האָט צו איהם געזאָגט: טאָמער איז אויף דעם מענטשען (וואָס האָט דעם אָרימאַן געגעבען צו עסען) עפּיס אַ גזר דין נגזר געוואָרען, און דאַריבער האָט איהם דער אויבערשטער צוגעשיקט דעם אָרימאַן כדי ער זאָל פון זיין עונש ניצול ווערען. זיי זענען ווייטער געגאַנגען, און אין מיטען וועג האָבען זיי געזעהען, ווי דער וואָס האָט פריהער אַוועק געגעבען דעם אָרימאַן זיין גאַנץ עסענוואַרג איז יעצט מיעד געוואָרען פאַר חלשות און דער צווייטער זאָגט צו איהם: „איך האָב דאָך דיר געזאָגט אַז דו זאָלסט נישט אַוועק געבען דיין עסענוואַרג!" רבי חייא האָט אויף דעם חלשות'דיגען יודען רחמנות בעקומען און האָט געזאָגט צו רבי יוסי'ן: מיר האָבען דאָך עסענוואַרג ביי זיך לאָמיר עס איהם געבען כדי ער זאָל צו זיך קומען. וואָס ווילסטו פון דעם יוד האָבען — האָט רבי יוסי געענטפערט צו רבי חייא — די ווילסט זיין זכות צונעמען! איך זאָג דיר די זאָלסט איהם נאָר נישט געבען און ער זאָל ניצול ווערען פון זיין עונש, ווארום, קום צו אביסעל נעהנטער, איך זעה אויף זיין פנים אַ פלאַם פון מיתה, און דאַריבער האָט איהם הקב"ה צוגעשיקט דעם אָרימאַן צו זעהן, צו ער וועט אַוועק געבען פאַר אידם, זיין עסענוואַרג, און אויב ער האָט טאַקי אַזוי געטהוען ברויך ער דאָך דעם זכות צו האָבען.

דער יוד וואָס האָט זיין עסענוואַרג צום אָרימאַן אָפּגעגעבען, איז אַנטשלאָפען געוואָרען אונטער אַ בוים, און זיין קאָלעגע האָט זיך געזעצט אָפּרוהען אַביסעל דערווייטערט פון איהם. רבי יוסי מיט רבי חייא האָבען זיך אָפּגעשטעלט ביי דעם שלאָפעדיגען יוד צוזעהען וואָס מיט איהם וועט דאָ ווערען, און אַזוי קוקענדיג האָבען זיי געזעהען ווי אַ פלאַם פייער שטעהט נעבען יוד'ס פנים און רבי חייא האָט דאָס געוויזען רבי יוסי'ן און האָט געזאָגט אַז בודאי וועט דער יוד שטאַרבען. ניין — האָט רבי יוסי צו רבי חייא'ן געענטפערט — ער וועט נישט שטאַרבען, נאָר לאָמיר ווייטער זעהען נאָט'ס נסים וואָס וועט דאָ מיט דעם יודען געטהוען ווערען, און זיי האָבען געזעהען ווי אַ שלאַנג איז אַראָפּ געפאַלען פון די בוימער, וואָס דער יוד איז אונטער זיי געשלאָפען. דער שלאַנג וואָלט אַודאי דעם יוד געטוידט, נאָר דאָ האָט מען געזעהען דעם אויבערשטענס נסים, אַז ער שיקט „די רפואה פאַר די מכה" און דאָס פייער וואָס האָט דעם יוד נאָך פון פריהער אַרומגענומען איז יעצט צו נוצען געקומען. דאָס פייער האָט, דעם שלאַנג פאַרברענט און

www.libtool.com.cn

דער יוד איז גערעטעוועט געווארען. רבי יוסי האט זיך געפרייט און האט געזאגט צו רבי חייא'ן: „אבער יעצט זעהסטו שוין אז דעם יוד איז אזא נס געשעהען". דער יוד איז פון זיין שלאף אויפגעשטאנען, און רבי חייא מיט רבי יוסי האבען איהם פאר די הענד אנגענומען און איהם געגעבען צו עסען. אז דער יוד האט אפגעגעסען האבען זיי איהם געוויזען דעם נס וואס ס'איז צו איהם געטהוען געווארען. רבי יוסי האט אויפ'ן ארט געזאגט אז דא האט מען בעשיינפערליך געזעהען אז „צדקה תציל ממות" (צדקה געבען איז א רעצעפט וואס רעטעט דעם מענטש פון דעם טוידט) און וואויל איז צו דעם, וואס גיעבט צדקה און פארזיכערט זיך אויפ'ן אויבערשטען, ווארום די צדקה האט א כח וואס ציהט צום „עץ החיים" און אנ'ארימאן איז באהעפט צום „אילן המות" אזוי ווי עס שטעהט „עני חשוב כמת" (אנ'ארימאן איז ווי א טוידטער) און אז מען גיעבט צדקה צו אנ'ארימאן דערוועקט מען מיט די צדקה (וואס דאס איז באהעפט אינ'ם עץ החיים) דעם „אילן המות" וואס דער ארימאן איז צו דעם באהעפט, און אזוי ארום ווערט מען ניצול פון טוידט, און מען איז מציל א יוד פונ'ם טוידט.

40

די הרי חושך:

רבי אלעזר רבי יוסי און רבי יצחק זענען געגאנגען אין וועג, און זיי זענען פארביי געגאנגען פאר די „הרי חושך" (פינסטערע בערג) זיי האבען זיך אנגעהויבען שרעקען. נאכהער האט רבי אלעזר צו זיי געזאגט: ווען מיין פאטער (רבי שמעון בן יוחאי) וואלט דא געווען וואלט קיינער זיך נישט געשראקען. נאר אזוי אהן איהם אז מיר זענען דריי פארשוין ברויכען מיר אויך נישט צו שרעקען זיך זיי זענען דארטען א גאנצען טאג ארום געגאנגען און האבען געזאגט גרויסע סודות, אז עס איז נאכט געווארען האבען זיי געזוכט א סטאנציא. זיי זענען פארביי געגאנגען פאר א הייל און זיי האבען אריין געשיקט רבי יוסי'ן אז ער זאל זעהען צו אינוועניג קען זיין אנ'ארט פאר זיי, צו זיצען און לערנען. רבי יוסי איז ארויס געקומען פון דער הייל און האט צו זיי געזאגט אז אינוועניג איז יא דא אנ'ארט צו זיצען און צולערנען, ווארום ער האט דארט געזעהען ליכטער ברענען און געהערט א קול וואס האט געלערענט דברי תורה. זיי האט דאס שטארק הנאה געטהוען, און זיי האבען געדאנקט דעם אויבערשטען וואס ער האט זיי אונטער געשיקט אנ'ארט אויף צו לערנען. זיי זענען אריין געגאנגען אין די הייל אריין, און האבען געטראפען צוויי מענטשען זיצען ביי ליכטער

און לערנען. זיי האבען זיך מיט זיי באהעפט און האבען דארטען (אין די הייל) עוסק געוועזען אין הויך טיעפע סודות ביז ס'איז געווארען טאג.

www.libtool.com.cn

41.

דאס פנים פון רבי חזקיה הויבט אן צו שיינען.

רבי חזקיה מיט רבי יוסי זענען געגאנגען אין וועג, אין מיטען וועג האט רבי יוסי געזעהען ווי רבי חזקיה'ס פנים שיינט זעהר, האט ער צו איהם געזאגט: איך זעה אז דיין פנים שיינט זעהר, לאמיר יעצט עוסק זיין אין לערנען. האט רבי חזקיה צו איהם נעענטפערט: איך בין יעצט עוסק אין א פסוק פון קהלת און עס אהרט מיך זעהר אויף די אפיקורסים ווי אזוי זיי קענען א טעות האבען און אנדערש דעם פסוק איינטייטשען. זיי זענען ביידע געגאנגען און האבען געשמועסט וועגען דעם פסוק. אין מיטען וועג איז צו זיי צוגעקומען איינער און בעהט ביי זיי וואסער צום טרינקען, ווייל ער איז געוועזען זעהר דורשטיג פון די היטץ, זיי פרעגען איהם ווער ביזטו? האט ער געענטפערט אז ער איז א יוד. אפשר ביזטו מיעד און דארשטיג פון לערנען? — פרעגען זיי איהם ווייטער — איך בעהט אייך רעדט נישט יעצט מיט מיר — האט ער זיי געענטפערט — נאר אויב איהר האט וואסער גיעט מיר וועל איך טרינקען, אויב איהר האט נישט וועל איך ארויף-געהן אויפ'ן בארג און דארטען וועל איך טרינקען וואסער, ווארום איך בין שרעקליך דורשטיג. רבי יוסי האט ביי זיך געהאט א קריגעל וואסער האט ער עס איהם אוועק געגעבען צו טרינקען, מיט די ווערטער: טרינק דאס אויס — אויב עס וועט דיר זיין ווייניג וועלען מיר מיט דיר ארויפגעהן אויפ'ן בארג. ער האט אויס-געטרונקען דאס קריגעל וואסער, און נאכהער זענען זיי מיט איהם ארויפגעגאנגען אויפ'ן בארג, דארטען האבען זיי געפונען א קוואל מיט לויטער ריינע וואסער, און זיי האבען דארטען געטרונקען. אז זיי זענען אראפ געגאנגען, פונ'ם בארג, האט דער יוד צו זיי געזאגט: יעצט קענט איהר רעדען מיט מיר, איך וועל אייך אויף אלעם ענטפערען, בעווייל איך האב ביז איצטער עוסק געוועזען אין תורה מיט מיין זוהן. זיי האבען מיט איהם געשמועסט אין זעהר הויכע ענינים (וואס דאס קען מען אויף זשארגאן נישט ארויס געבען) זיי האבען פון איהם פיעל נחת געהאט, ווייל וואס עס האט זיי נאר געהארט האט ער אלץ פארענטפערט זיי האבען זיך מיט איהם צוקושט און האבען זיך געשיידט.

ווי דער יוד איז פון זיי אוועקגעגאנגען האבען זיי געזעהען ווי מענטשען לויפען איהם אנטקעגען. זיי זענען זעהר טשיקאווע געוועזען צו וויסען וואס דאס איז עפיס,

www.libtool.com.cn

און האָבען געפרעגט די מענטשען ווער ער איז. זיי האָבען זיי דערצעהלט אַז דאָס
איז „רבי חגי" און זיי האָבען איהם געשיקט אַז ער זאָל זיי אָפּזוכען רבי שמעון בן
יוחאי מיט זיין חברותא. רבי יוסי מיט רבי חזקיה אַז זיי האָבען געהערט אַז דער
מענטש מיט וועמען זיי האָבען אין לערנען פערבראַכט איז — רבי חגי, האָבען זיי
געזאָגט: גליקליך איז דער וואָס האָט איהם געקושט.

42.

צוליעב וואָס דער צדיק ליידט אויף דער וועלט

רבי אַבא איז אַמאָהל געזעסען און האָט עוסק געוועזען אין לערנען מיט'ן
הייליגען תנא רבי שמעון בן יוחאי. געזעסען זענען זיי אין טהאָל, און ווייל עס איז
דאַמאָלסט געוועזען אַ גרויסע היטץ האָבען זיי זיך געזעצט אין אַ לאָך פון אַ פעלזין
שטיין זיצענדיג אַזוי, האָט רבי אַבא געפרעגט צו רבי שמעון פאַרוואָס אַז ווען דער
„דין" איז דאָ אויף דער וועלט מחמת עס איז דאָ פיעל פושעים, ווערען די צדיקים
געשלאָגען אַזוי ווי מיר האָבען געלערענט (דאָס רעדט אַלץ רבי אַבא צו רבי
שמעון) אַז די צדיקים ווערען געחאַפּט צוליעב די זינדען פון זיין דור פאַרוואָס איז
דאָס אַזוי? מען קען נישט זאָגען אַז צוליעב דעם געהט דער צדיק פון די וועלט
ווייל זיי ברויכען די רשעים צו שטראָפען און זיי טהוען נישט אַזוי, וואָרום מיר
האָבען געזעהען אַז פיעל צדיקים האָבען שטאַרק געשטראָפט די רשעים און דאָך
געהען זיי פון דער וועלט? רבי אַבא האָט זיך באַלד אַליין פאַרענטפערט: עס מוז
זיין אַז צוליעב דעם שטאַרבען די צדיקים כדי עס זאָל נישט זיין ווער עס זאָל אויף
זיי (אויף די רשעים) מגין זכות זיין, וואָרום כל זמן דער צדיק לעבט אויף דער
וועלט קען קיין דין נישט קומען. רבי שמעון האָט צו רבי אַבא'ן געענטפערט: אויף
געוויס איז אַזוי ווי די זאָגסט, עס איז פונקט גלייך צו אַ חולה וואָס איז געפעהר־
ליך קראַנק און דאָקטוירים זאָגען אַז מען מוז איהם שלאָגען אַנ'אֵבר, ווי האַקען
אָדער, וועט איהם קומען די רפואה. דאָ ביי די רשעים איז אויך אַזוי, זיי זענען
געפעהרליך קראַנק, און די גאַנצע וועלט איז געגליכען צו אֵיברים, נעמט דער
אויבעשטער צו, איין אֵבר פון דער וועלט נעמליך דעם צדיק. רבי אַבא האָט
איהם ווידער געפרעגט: דאָס איז ריכטיג ווען עס זאָל נאָר זיין נישט מעהר ווי איין צדיק
אויף דער וועלט ווי איז אָבער אַז עס איז דאָ פיעל צדיקים אויף דער וועלט
וואָס ליידען נעבאָך אַזוי פיעל יסורים און זיי (די רשעים) איז גוט אויף דער וועלט.
האָט רבי שמעון געענטפערט: הער אוים, ווען איז גענוג איין צדיק נאָר אַז עס
איז דאָ קנאַפּ רשעים אויף דער וועלט, וואָס דעם חולה ווערט מיט איין אֵבר

שלאגען אויך בעסער, אָבער ווען עס איז דאָ פיל רשעים אויף דער וועלט, און דער חולה איז דעמאָלסט שוין זעהר געפעהרליך, מוז מען שוין עטליכע איברים האַקען, ווי צום ערשטען די איברים פון איין האַנד נאַכהער — פון די צווייטע האַנד. אַזוי איז ווידער ווען מען זעהט אַז אַ צדיק לעבט אויף דער וועלט, כל ימיו אין יסורים, איז דאָס אַ פּאַקטישער בעווייז אַז ער איז אַ מגין אויף זיין דור, און ביז ער גערעהט אוועק פון דער וועלט ווערען זיי געהאָלפען, בעוויל ער איז זייער אָפּלייזער.

www.libtool.com.cn

43.

רבי פנחס בן יאיר איז נאָכ׳ן טוידט געקומען צו רבי אַבאַ׳ן און רבי יוסי׳ן.

רבי אַבא מיט רבי יוסי זענען געזעסען אונטער דעם שאָטען פון אַ בוים און האָבען געלערענט תורה, פּלוצלינג האָבען זיי געזעהען ווי אין אַ הויז געהט אַרום אַ געשטאַלט פון אַ מענטשען, און רבי אַבא איז באַלד געפאַלען אויף זיין פנים. זאָגט רבי יוסי: איך געדענק אַז איך האָב, איינמאָהל אויף דעם אָרט געזעהען רבי פנחס בן יאיר אַז ער האָט געזאָגט טיפע סודות, אין דעם קומט דער געשטאַלט און זעצט זיך נעבען זיי און קושט צו זיי, און זיי האָבען געהערט אַ קול שרייען: „רוימט אויס אַנ׳אָרט פאַר רבי פנחס בן יאיר וואָס ער איז דאָ ביי איך" וואָרום ווען מען לערענט אַ זאַך וואָס אַ צדיק האָט עס מחדש געוועזען און ער איז שוין אויף יענע וועלט, איז דער צדיק דאָ דערביי און פרעהט זיך און זאָגט: וואויל איז מיר מיין חלק וואָס איך האָב זוכה געוועזען צו זיין בחברותא.

44.

דאָס אייזעל וואָס האָט דערשפירט אַ פנים חדשות.

רבי שמעון מיט רבי יהודא זענען געגאַנגען פון קפוטקיא קיין לוד און האָבען

www.libtool.com.cn

באגעגענט צו רבי פנחס בן יאיר. רבי פנחס בן יאיר איז געזעסען אויפ'ן אייזעל און צוויי מענטשען זענען מיט איהם מיטגעגאנגען. די צוויי מענטשען זעהען אז דאס אייזעל שטעלט זיך אפ און וויל באין אופן נישט געהן און עס האט נישט געהאלפען קיין שום טרייבען. זאגט רבי פנחס בן יאיר צו זיינע צוויי מענטשען: טרייבט עס נישט ווארום מן הסתם האט עס דערשמעקט א פנים חדשות און דאריבער וויל עס פון דאנען נישט אוועקגעהן, אדער אפשר וועט אונז עפיס א נס געשעהן פונ'ם הימעל. ווי זיי שטעהען אזוי, קומט רבי שמעון ארוים פון א בארג. יעצט זעהט איהר — האט רבי פנחס בן יאיר צו זיינע מענטשען געזאגט — אז עס איז אמת וואס איך האב צו אייך איצטער געזאגט, אז א פנים חדשות וועט אפשר אונטער קומען; רבי פנחס איז פון זיין אייזעל אראפגעגאנגען און ער האט געקושט זיין איידעם — רבי שמעון. ער האט אנגעהויבען צו וויינען און ער האט געזאגט: איך האב געזעהען אין חלום ווי די שכינה האט מיר געגעבען טהייערע אוצרות און מתנות, און היינט איז עס צו מיר מקוים געווארען, און דאריבער בין איך זעהר פרעהליך. רבי שמעון האט איהם געענטפערט אז ער דערקענט אין די טריט פון זיין אייזעל'ס פיס אז ער איז היינט — בשמחה. רבי פנחס האט איהם געבעטען אז ער זאל זיך מיט איהם אנידערזעצען אויף אנ'ארט לערנען. זיי האבען געפונען אנ'ארט נעבען א קוואל וואסער און האבען דארט געלערענט.

45.

דאס ערד ציטערניש.

רבי יצחק איז פערביי געגאנגען פאר א בארג און האט זיך דארט אנידער־געזעצט. אין דעם האט ער געזעהען ווי א מענטש ליעגט אויף די ערד און שלאפט, און די ערד אונטער דעם ליגענדיגען מענטש ציטערט און דער בוים וואס איז געזעסען אין דר'ערד נעבען דעם שלאפענדיגען מענטש איז אריינגעפאלען אין א גרוב אריין, און די ערד האט זיך געווארפען ארויף און אראפ. פלוצלינג האט זיך דער מענטש אויפגעחאפט און האט געשריען: יודאי, יודאי, וויין און שריי ווארום איצטער האט מען אין הימעל אויפ־געשטעלט א „ממונה" ער זאל איבער אייך האבען צושאפען אום אייך צוטהוען שלעכטס, אלעמאהל איז אזוי אז ווען עס קומט־אויף א ממונה וואס זאל אייך שלעכטס טהוען ציטערט די ערד. רבי יצחק האט זיך זעהר געוואונדערט און האט זיך שטארק געשראקען, און ער האט געזאגט: ס'שטייט אין פסוק „צוליעב דריי זאכען טהוט די ערד ציטערן" און איינס פון די דריי זאכען

איז אז עס שטעהט־אויף א נייער האר ומכל שכן אז ער איז חלילה איבער די יודען.

www.libtool.com.cn

46.

מְשַׁנֶּה מָקוֹם מְשַׁנֶּה מַזָּל.

רב חסדא האט אמאהל געוואוינט אין די שטאדט קפוטקיא, דארטען איז ער געוועזען א גרויסער ארימאן און שטענדיג איז ער קראנק געוועזען. איינמאהל האט ער זיך אריבערגעצויגען קיין „צפורי" און איז דארטען געווארען געזונד און אויך א גרויסער עושר. אז ער איז געקומען צו זיך, האט ער געזאגט: דאס וואס אין די שטאדט קפוטקיא בין איך געוועזען — אנ'ארימאן און האב געליטען פיעל קראנקהייטען, איז געוועזען צוליעב דעם וואס דארטען זענען געוועזען פיעל רשעים, און דא — ווייל עס איז דא פיעל תלמידי חכמים, דאריבער בין איך געבענטשט פונ'ם אויבערשטען מיט תורה, עשירות און געזונד.

47.

דֶער יוּנְגֶער מַאן אִיז נִתְגַּלֶּה גֶעוָוארֶען.

רבי חייא מיט רבי אבא האבען געגאכטיגט אין א נאכט הויז, אין האלבע נאכט זענען זיי אויפגעשטאנען לערנען תורה, דעם בעל הבית'ס טאכטער איז אויך אויפגעשטאנען און וואס זיי אנגעצינדען א ליכט, און איז פון זייער צימער ארויסגע־גאנגען און זי האט זיך אנידער געשטעלט אונטער די טהיר צו אויסהערען זייער לערנען, ווייל זי האט זעהר ליעב געהאט צו הערען לערנען תורה. זיי האבען אוועק געלערענט א היבשע צייט, און פלוצלינג האט רבי אבא בעמערקט ווי דעם בעל הבית'ס טאכטער שטעהט אונטער די טהיר און הערט זיך־איין צו זייער לערנען, האט ער אנגעהויבען צו זאגען אויף די צוויי ווערטער „נר מצוה" אז דאס מיינט מען די מצוה פון ליכטער צינדען, וואס די ווייבער האבען דערפון א גרויסען

www.libtool.com.cn

זכות, ווײַל די מענער זענען דאָרך דעם זוכה צו תּורה און פֿון זײַערע מענער׳ס זכות געניסען אויך זיי. דעם בעל הבית׳ס טאָכטער האָט זיך גוט אײַנגעהערט צו זײַערע רייד און האָט אָנגעהויבען וויינען, דער פֿאָטער האָט געהערט איהר וויינען האָט ער זיך פֿונ׳ם געלעגער אויפֿגעהויבען און איז צו זײַן טאָכטער צוגעגאַנגען און איהר געפֿרעגט פֿאַרוואָס זי וויינט. זי האָט איהם דערצעהלט דאָס אַלעס וואָס זי האָט פֿון זיי געהאָרכט און אויך ער (דער פֿאָטער איהרער) האָט אָנגעהויבען צו וויינען. רבי אַבּא האָט זייער וויינען דערהערט האָט ער צום בּעל הבּית געזאָגט: ס׳ווייזט אויס אַז דײַן איידעם די טאָכטער׳ס מאַן מוז נישט קענען לערנען. ער האָט איהם געענטפֿערט: ס׳איז טאַקי אַזוי אַז ער קען נישט לערנען און אויף דעם וויין איך מיט מײַן טאָכטער שטענדיג. און ער האָט זיי דערצעהלט ווי אַזוי עס איז געקומען אַז ער זאָל זײַן, זײַן איידעם. ער האָט איהם געזעהען אַראָפּשפּרונגען פֿון אַ בּוידעם, זאָגען „קדושה" האָט ער גערעכענט אַז מן הסתם קען ער לערנען, נאָר ער האָט זיך אָבּער אָן איהם גענאַרט. וואָרום — האָט ער ווײַטער צו זיי געזאָגט — איך האָב אין אָנפֿאַנגס געמיינט אַז ער מוז זײַן אַ גדול בּתורה, לסוף זעה איך אַז ער קען אַפֿילו נישט בּענטשען קיין בּרכּת המזון. רבּי אַבּא האָט איהם געגעבען אַן עצה: אָדער ער זאָל איהר אַ גט געבען, אָדער אֶפֿשר וועט ער פֿון איהר גוטע קינדער האָבען. — אַזוי ווי זיי האָבען אַזוי געשמועסט האָט זיך דער איידעם אויפֿגעהויבען פֿון זײַן געלעגער, און איז אַרײַן אין דעם צימער וו זיי זענען געזעסען און האָבען געשמועסט. רבּי אַבּא האָט איהם גוט בּעטראַכט און האָט געזאָגט: איך זעה אָדער, אַז ער אָדער זײַנס אַ קינד וועט זײַן אַ גדול בּישׂראל. דער יונגערמאַן האָט אָנגעהויבען צו לאַכען. אין אַ פּאָר מינוטען אַרום, האָט ער (דער איידעם) אָנגעהויבען זיי צו זאָגען שאַרפֿע חידושים אויף תּורה, אַז זיי האָבען זיך גאָר נישט געקאָנט אויסוואונדער׳ן אויף דעם. ער איז מיט זיי אַרײַן און אַ שמועס פֿאַרוואָס ער האָט זיך געמאַכט בּיז יעצט (שוין 2 חדשים) פֿאַר אַ גראָבּער יונג, ווײַל ער האָט געזעהען אַז אין די שטאָדט זענען פֿערהאַנען זעהר גרויסע תּלמידי חכמים וואָס זענען עלטער פֿאַר איהם, און אויך קלוגער. ער האָט זיי ווײַטער דערצעהלט אַז ער איז פֿון „בּבל" און רבּי ספרא איז זײַן פֿאָטער, און ער איז פֿאַרטריבּען געוואָרען דאָ אין די שטאָדט אַרײַן. יעצט — האָט ער ווײַטער צו זיי געזאָגט — איז שוין אַריבּער דער זמן (2 חדשים) וואָס איך האָב אויף מיר גענומען אַז נישט אויסצוגעבּען זיך, האָב איך זיך יעצט דאָ צו אײַך בּאַקענט, און וואויל איז מײַן חלק וואָס איך האָב מיך מיט אײַך בּעקאָנט. רבּי יוסי האָט זיך אויפ׳ן הויכען קול צוויינט און אַלע האָבען איהם אָנגעהויבען קושען אויפ׳ן קאָפּף. ער האָט צו זיי ווײַטער געזאָגט: איך האָב נישט געקאָנט צוזעהען דעם צער פֿון מײַן ווײַב און שווער, וואָרום זיי האָבען געמיינט אַז איך קען נישט קיין בּרכּת המזון, האָב איך זיך נישט געוואָלט מתחבּר זײַן צו מײַן ווײַב גאַנצע צוויי חדשים. זיי זענען געוועזען זעהר פֿרעהליך, און דער שווער (דער בּעל הבּית) מיט זײַן טאָכטער האָבען פֿאַר גרויס שמחה אָנגעהויבען צו וויינען. זיי האָבען איהם שוין נישט געלאָזט אַוועק געהן פֿון זיי, און ער איז מיט זיי געזעסען און געלערענט. זיי האָבען איהם געמאַכט פֿאַר אַ ראָש איבּער די שטאָדט, און האָבען זיך מיט איהם אַ גאַנצען טאָג געפֿרייהט. זיי האָבען זיי געבּענשט און זענען פֿון זיי אַוועק געגאַנגען.

זיי זענען געגאַנגען צו רבי שמעון. ער האָט זיי דערזעהן האָט ער צו זיי געזאָגט: איך זעה אַז איהר זענט געזעסען צוזאַמען מיט אַ יונגען מאַן און געלערענט תורה און היכע סודות — צוויי טעג מיט אַ נאַכט. ווי זי האָבען איהם אַלסדינג דער־צייהלט, און ער האָט צו זיי געזאָגט אַז, וואויל איז זייער חלק וואָס זיי האָבען מיט איהם פאַרבראַכט אַזאַ צייט. ער האָט זיי דערצעהלט אַז ער געדענקט ווי מיט איהם (רבי שמעון) איז מיטגעגאַנגען דעם יונגען מאַנס פאָטער, רבי ספרא אויפ'ן וועג, און ער האָט איהם געבענשט אַז פון איהם זאָל אַרויסקומען אַ זוהן וואָס זאָל זיין אַ לייב אין די תורה, נאָר ער האָט איהם (דעם פאָטער) נישט געבענטשט אַז דאָס זאָל זיין בייַ זיין לעבען.

www.libtool.com.cn

48.

דער אָרימאַן וואָס איז שיעור געשטאָרבען.

אין די גאַס ווי רבי יוסי האָט געוואָהנט האָט געוואָהנט אַנ'אָרימאַן. קיינער האָט זיך אויף דעם אָרימאַן נישט אומגעקוקט און ער איז אויסגעגאַנגען פאַר הונגער, ער מיט זיין גאַנץ הויזגעזונד. ער אַליין ווידער, האָט זיך געשעמט צו געהן רעדען און דער־צעהלען פאַר מענטשען זיין אָרימקייט. ויהי היום איז דער אָרימאַן קראַנק געוואָרען, רבי יוסי איז פון דעם געוואָהר געוואָרען איז ער איהם געגאַנגען צו מבקר זיין. זייענדיג בייַ איהם אין שטוב האָט ער דערהערט אַ קול שרייַען: „סיקל"א סיקל"א" דאָס איז דאָס אָרט דאָס די נשמות וואָס געהען אַוועק פון דער וועלט פריהער איידער זייער צייַט איז, זענען זיי דאָרטען. און דאָס קול האָט ווייַטער געשריען: דו זאָלסט וויסען אַז צו דיר קומט צו, נאָך אַ נפש וואָס וועט שטאַרבען פאַר די צייַט, ווייַ איז צו די שטאָדט לייַט וואָס עס האָט זיך צווישען זיי נישט געפונען איינער, וואָס זאָל איהם מחיה זיין מיט עסען און טרינקען. — רבי יוסי איז צו איהם צוגעגאַנגען און האָט איהם געגעבען אַ טרונק, וואָס איז בעשטאַנען פון וואַסער וועלכעס עס איז געוואָרען אויסגעקוועטשט פון דאַרע פייגען, און האָט עס איהם דערלאַנגט דורך אַ [illegible] אין מויל אַריין, דער אָרימאַן האָט באַלד געקריגען שוויים אויף זיין פנים און דער אָטהעם האָט זיך צו איהם ווידערגעקערט. רבי יוסי האָט געזעהען אַז ס'איז איהם בעסער געוואָרען איז ער אַוועקגעגאַנגען פון איהם. אַביסעל שפּעטער איז רבי יוסי ווידער געקומען צום אָרימאַן זעהען וואָס ער מאַכט. דער אָרימאַן אַז ער האָט דערזעהען רבי יוסי'ן האָט ער צו איהם געזאָגט: רבי, איך שווער דאָ אויפ'ן אָרט אַז מיין „נפש" איז שוין פון מיר געהאַט אויסגע־גאַנגען און די נשמה איז שוין געוועזען בייַ'ן „כסא הכבוד" און זי האָט דאָרטען

געוואָלט איבערבלייַבען, נאָר דער אויבערשטער האָט צו איהר געזאָגט: איך וויל רבי יוסי'ן מזכה=זיין בעוויַיל ער איז אָנגעבריוט אז זייַן גייסט זאָל אַרויף=קומען אינ'ם הימעל אַריין, און דאָרטען ווערען אָנגעקניפּט אין אַ „חדר הקודש" (הייליגעס צימער) וואָס די חכמים זענען אָנגעברייט צו דערוועקען אויף דער וועלט, און צוליעב זייער תורה וועט דאָס חדר בלייַבען פאַר דיר, מיט דייַנע חברים און דאָרטען איז אָנגעברייט דריי שטוהלען פאַר אייך. — פון יענער צייט=אָן האָט זיך שוין די שטאָדט מעהר אומגעקוקט אויף דעם אָרימאַן און איהם געגעבען אַלעס וואָס ער האָט נאָר געברויכט.

www.libtool.com.cn

49.

רבי יצחק גיעט אַוועק אַנ'אָרימאַן אַ האַלבען „מעה כסף".

איינמאָהל איז פאַר רבי יצחק'ן פאַרבייַ געגאַנגען אַנ'אָרימאַן, און האָט צו איהם געזאָגט: זייַ מיך, מייַן ווייַב און מייַנע קינדער מחיה, וואָרום מיר אַלע גייען=אויס פון הונגער. רבי יצחק האָט דעמסטמאָהל בייַ זיך נישט מעהר געהאַט ווי אַ האַלבע „מעה כסף" (אַזאַ מין מטבע) און ער האָט צום אָרימאַן געזאָגט: זעהסט, דאָס איז מייַן געלד, און ער האָט איהם געוויזען דעם האַלבען „מעה כסף", גיעב איהם אַ העָר — האָט דער אָרימאַן צו רבי יצחק'ן געזאָגט — וואָרום אויך איך האָב אַ האַלבען „מעה כסף" און מיט דייַנעם וועל איך האָבען — אַ גאַנצען, און איך וועל זיך שוין קענען ראַטעווען. רבי יצחק האָט איהם אַוועק געגעבען זייַן האַלבען „מעה כסף". — בייַנאַכט האָט מען רבי יצחק'ן געוויזען אין חלום, אַז ער פאָהרט אין אַ שיף אויפ'ן ים הגדול, און די מענטשען פון שיף האָבען איהם געוואָלט אינ'ם ים אַריין וואַרפען, און ער שרייַעט צו רבי שמעון אַז ער זאָל איהם העלפען, ווי רבי שמעון וויל צוגעהן איהם ראַטעווען, גיעט דער אָרימאַן (דער איינער וואָס רבי יצחק האָט איהם געגעבען צדקה — דעם האַלבען „מעה כסף") אַלויף אונטער און ראַטעוועט איהם און גיעט איהם אָפּ, צו רבי שמעון אין די הענד אַריין. — רבי יצחק האָט זיך אויפגעהויבען פון זייַן שלאָף, און געדענקענדיג דעם חלום וואָס האָט איהם געחלומט, האָט ער געזאָגט דעם פסוק וואָס דוד המלך האָט געזאָגט אין תהלים „אשרי משכיל אל דל, ביום רעה ימלטהו ד'" (וואויל איז דעם בעל צדקה וואָס טהוט גוטס צו דעם אָרימאַן, דען אין אַ שלעכטען טאָג העלפט איהם דער אויבערשטער).

www.libtool.com.cn

50.

די אראבער.

רבי פנחס איז איינמאהל געגאנגען זיך זעהן מיט זיין טאכטער (זיין טאכטער איז געוועזען — רבי אלעזר'ס מוטער) און איהר צו מבקר זיין, ווייל זי איז דענסטמאהל זעהר קראנק געוועזען, ער, רבי פנחס. האט דעם גאנצען וועג געריטען אויף אנ'אייזעל און זיינע חברים זענען נעבען איהם געגאנגען — צו פוס. אין מיטען וועג האט ער געטראפען צוויי אראבער, ער האט זיי צו זיך צוגערופען און ער האט זיי געפרעגט צו זיי האבען אפשר דא געהערט א קול, האבען זיי געענטפערט: אז אויף דעם וועג האבען גזלנים געפלעגט צו בעגזל'ען וואס איז נאר א דורך געגאנגען, איינמאהל האבען זיי (די גזלנים) געטראפען צו א חברותא יודען און האבען זיי געוואלט הרג'נען, האט דאס אייזעל — דאס אייגענע וואס די יודען האבען מיט זיך געפיהרט — אנגעהויבען צוויי מאהל שרייען אויפ'ן קול ביז וואנען ס'איז געקומען א פייער מיט א קול און עס האט די גזלנים פארברענט, און אזוי ארום זענען די יודען ניצול געווארען פון די גזלנים'ס הענד. — זאגט רבי פנחס צו זיי: אראבער, אראבער. מיט די זאך וואס איהר האט מיר איצטער דערצעהלט, זענט איהר ניצול געווארען פון אנדערע גזלנים וואס האבען אויף אייך געלאקערט, — רבי פנחס האט אנגעהויבען צו וויינען און האט געזאגט: „רבונו של עולם די יודען האסטו געטוהען א נס פון מיינטוועגען און איך האב דערפון גאר נישט געוואוסט" און ער האט ווייטער געזאגט: וויפיעל טובות טהוט דער אויבערשטער דעם מענטש וואס דער מענטש אליין ווייסט גאר נישט דערפון. ווארום א בענטש געהט און וועג, וואס גזלנים לאקערען אויף איהם נאר איהם צו דערהרגנ'ען און לסוף קומט זיי (די גזלנים) אונטער, אנ'אדערער און הרג'נען איהם אויף יענעם מענטש'ס ארט, און דער וואס ס'איז איהם א נס געשעהען ווייסט גאר אליין נישט דער פון. דער מענטש. דער פון טוידט אויסגעלייזטער ווייסט גאר נישט די טובה וואס דער אויבערשטער האט מיט איהם געטוהען, קיינער ווייסט דער פון נישט אויסער וואס דער אויבערשטער אליין ווייסט דער פון. רבי פנחס זאגט ווייטער צו זיין חברותא: איהר חברותא האט געהערט ווי איך האב געפרעגט צו די אראבער — וואס זיי זענען זיך שטענדיג עוסק אין פעלד — צו זיי האבען אפשר געהערט א קול פון די חברים וואס זענען עוסק אין די תורה, ווארום רבי שמעון מיט זיין זוהן רבי אלעזר און זיין גאנצער חברותא געהען פאר אונז און זיי היסען גאר נישט אז מיר געהען זיי אנטקעגען, און דאריבער האב איך צו די אראבער געפרעגט אויב זיי האבען א קול געהערט, ווייל דאס קול פון רבי שמעון מאכט ציטערען די בערג מיט די פעלדער, האבען זיי מיר געזאגט א זוינס וואס איך האב נאך נישט געוואוסט דער פון.

www.libtool.com.cn

אַזוֹי ווי זיי געהען (רבי פנחס מיט זיין חברותא) קעהרען זיך די אַראַבער צוריק פון זייער וועג און געהען צו, צו רבי פנחס'ן און זאָגען: סבא, סבא (אַלטער, אַלטער) דו האָסט אונז געפרעגט אויב מיר האָבען אַ קול געהאָרכט, פאַר וואָס האָסטו אונז נישט געפרעגט וואָס מיר האָבען היינט געזעהען? מיר האָבען היינטיגען טאָג געזעהען אַ גרויס וואונדער: מיר האָבען געזעהען — האָבען די אַראַבער צו רבי פנחס'ן ווייטער גערעדט — ווי פינף מענטשען און אַן'אַלטער מאַנן צווישען זיי זענען געזעסען, און די פויגלען פון הימעל האָבען זיך איינגעזאַמעלט און האָבען זייערע פליגעל פערשפּרייט איבער זייערע (די פינף מענטשען) קעפּ. נאָכ'ן זענען די פריהריגע פויגלען אַוועקגעגאַנגען און אַנדערע פויגלען זענען אויף זייער אָרט געקומען און האָבען אויף זייער קעפּ אַ שאָטין געמאַכט, און דער זקן האָט גירעדט און זיי אַלע האָבען זיך צו זיינע רייד איינגעהערט. — רבי פנחס האָט צו די אַראַבער געזאָגט: אויף דעם האָב איך אייך פריהער געפרעגט. גאָט זאָל אייך גיבען אַז איהר זאָלט געהן אין אייער וועג און דער וועג זאָל אייך זיין אַנגעברייט מיט אַלעם וואָס איהר פערלאַנגט נאָר, ווארום איהר האָט מיר געזאָגט צוויי זאַכען וואָס איך בין פון זיי זעהר פרעהליך. די אַראַבער זענען אַוועקגעגאַנגען, איצטער (האָבען די חברותא געפרעגט צו רבי פנחס'ן) אַז די אַראַבער זענען פון אונז אַוועק געגאַנגען ווי אַזוי וועלין מיר וויסען דעם וועג ווי רבי שמעון איז יעצט? לאָזט מיין אייזעל געהן אַליין — האָט רבי פנחס צו זיין חברותא געענטפערט — און זיי האָבען אַזוי געטוהען, אַז דאָס אייזעל איז געהאַט אָפּגעגאַנגען אַ מהלך פון צוויי תחום שבת האָט עס אָנגעהויבען שרייען דריי מאָהל אויפ'ן קול. רבי פנחס איז פונ'ם אייזעל אַראָפּגעגאַנגען און האָט געזאָגט צו די חברותא: מיר וועלען זיך גרייט מאַכען צו מקבל זיין דאָס הייליגע לויטערע פנים (רבי שמעון. האָט ער געמיינט) ווארום אַ צונד געהען זיי אַרויס אַנטקעגען אונז. — רבי שמעון האָט אויפ'ן וועג דערהערט דאָס קול פונ'ם אייזעל האָט ער געזאָגט צו זיין חברותא: לאָמיר אויפשטעהן דען דאָס קול פונ'ם אייזעל בעוויזט אַז דער „זקן חסיד" (רבי פנחס'ן האָט ער געמיינט) גענהנטערט זיך צו אונז, און ער האָט אָנגעהויבען צו זאָגען טיעפע סודות. דערווייל איז רבי פנחס אָנגעקומען און ער האָט זיך געקושט מיט רבי שמעון, און האָט צו איהם (צו רבי שמעון) געזאָגט: איך האָב יעצט געקושט דאָס הייליגע מויל וואָס ס'שמעקט פון די טהייערסטע בשמים פונ'ם „גן של מעלה" און זיי האָבען זיך שטאַרק געפרייט. — אַזוי ווי זיי זיצען זענען די אַלע פויגלען אַוועק געפלויגען און האָבען זיך צושפּרייט אויף אַנ'אַנדער אָרט. רבי שמעון האָט צו זיי אויפ'ן קול געזאָגט: פאַר וואָס זענט איהר נישט משגיח אין דעם כבוד פון אייער הערר וואָס ער איז איצטער דאָ? אַזוי זענען אַלע שוין געבליבען שטעהן אויף אַנ'אָרט און זענען מעהר נישט געפלויגען, אָבער נעהנטער צוגעגאַנגען זענען זיי נישט. האָט רבי פנחס געזאָגט צו רבי שמעון: זאָג זיי אַז זיי זאָלין צוריק אַוועקגעהן אויף זייער אָרט, ווארום מען גיעט זיי פון הימעל איצטער שוין קיין רשות צו דעם ווייל דו האָסט אויף זיי גוזר געוועזען. איך ווייס — האָט רבי שמעון געזאָגט — אַז דער אויבערשטער וויל מיט אונז טהוען ניסים דורך די פויגלען. געהט אייך (צו די פויגלען) אייער וועג — האָט ווידער רבי שמעון צו זיי געזאָגט — און זאָגט צו דעם וואָס איז איבער אייך אַ ממונה אַז נאָר ביז פריהער האָט ער איבער אייך געהאַט די דעה. אָדער פון יעצט אָן זענט איהר

און מײַן רשות און איך קען מיט צײַך טהוען וואָס איך וועל נאָר וועלען, נאָר איך זײַנג עס אָפּ אויף אַנ'אַנדערע צײַט בעוויילע יעצט איז דערצו קיין צײַט נישטאָ. די פויגלען זענען באַלד נאָך זײַנע רייד אַוועקגעפלויגען. דערווײַל זענען זיי (רבי שמעון און רבי פנחס) ווי די בוימער צושפּרײַטען זײַערע צווײַגען אויף דרײַ זײַטען כדי זיי אַ שאָטען צומאַכען, און אַ קוואַל וואַסער איז אויך דאָ געבען זיי. די גאַנצע חברותא זענען געוואָרען שטאַרק פרעהליך און רבי שמעון האָט געזאָגט צו רבי פנחס'ן: אַ גרויסען צער האָבין די פויגלען פריהער געהאַט און ווײַל איך פערטראָג נישט קיין צער בעלי חיים האָב איך זיי געהייסען אַוועקפליהען. איך האָב זיי דאָך נישט צו דעם געברענגט — האָט רבי פנחס געענטפערט צו רבי שמעון — נאָר דער אויבערשטער האָט דאָך אונז דאָס געגעבען פאַר אַ מתנה, און דאַריבער קענען מיר עס נישט אָפּשטויסען. זיי זענען געזעסען אונטער דעם שאָטען פון די בוימער, און האָבען געטרונקען דאָס קוואַל [illegible], און רבי פנחס האָט אָנגעהויבען צו זאָגען גרויסן [illegible]

www.libtool.com.cn

51

אַ קינד בעט אויף זײַן טויטען טאַטען און דאָס גיבעהט ווערט אָנגענומען.

רבי אלעזר מיט זײַן חברותא זענען געגאַנגען אין וועג, דערווײַל איז צו רבי אלעזר'ן אַ טויב געקומען צו פליהען, זאָגט רבי אלעזר צו די טויב: דו טויב, דו ביזט דאָך שטענדיג כשר און אַ מועיל אין דײַן שליחות ע"כ, געה אַהין צו מײַן שווער (רבי יוסי בן לקוניא) און זאָג איהם אַז „אַ נס וועט איהם געשעהען אין דרײַ טעג אַרום, און ער זאָל נאָר נישט שרעקען" (רבי אלעזר'ס שווער — רבי יוסי בן לקוניא איז געוועזען קראַנק און עס איז איהם באַשערט געוועזען צו שטאַרבען. און דאָ איז די טויב געקומען דעם אײדעם — רבי אלעזר'ן — אָנזאָגען אַ בשורה טובה אַז דער שווער זײַנער וועט שוין נישט שטאַרבען. רבי אלעזר האָט אָדער געוואוסט אַז אויף דעם שווער זײַנעמ'ס אָרט, וועט געהן פון דער וועלט אַנ'אַנדערער וואָס הייסט אויך מיט'ן נאָמען רבי יוסי. איז ער דערפון געוועזען טרויעריג, — דאָס איז אַ שטיקעל הקדמה צו די מעשה, כדי מען זאָל זי בעסער קענען פאַרשטיין, דאָס איז זעהר אַ וואונדערליכע מעשה וואָס יעדער אײנציגער מענטש, קען דערפון פיעל אַרויס נעמען). וואָרום מיר געהען אַהין צו איהם מיט אַ גרויסע שמחה, נאָכהער האָט ער געזאָגט: אַביסעל טרויעריג בין איך דערפאַר וואָס אַנ'אַנדערער וואָס הייסט אויך רבי

www.libtool.com.cn

יוסי וועט געהען אויף זיין אָרט. די טויב איז אוועקגעפלויגען, צווישען די חברותא איז אויך געוועזען — רבי אַבּא — און ער האָט געזאָגט צו רבי אֶלעזר'ן: איך וואונדער מיך זעהר אויף די מעשה מיט די טויב, האָט איהם רבי אֶלעזר געענטפערט: וואונדער זיך נישט און הער אויס וואָס די טויב האָט מיר דערצעהלט, זי האָט מיר דערצעהלט אַז מיין שוועהר (רבי יוסי בן לקוניא) איז געפעהרליך קראַנק, און פון איהרע רייד האָב איך דאַרקענט אַז ער וועט געזונד ווערען און אויף זיין אָרט וועט שטאַרבען איין אַנדערער (רבי יוסי מפקיען), ווי זיי געהען אַזוי און שמועסען אַלץ וועגין די טויב, קומט צו זיי צופליהען אַ ראָב (אַזאַ מין פויגעל) און האָט זיך נעבען זיי אָפּגעשטעלט און גענומען שרייען אויפ'ן קול. געה זיר דיין וועג — האָט רבי אֶלעזר צו די ראָב געזאָגט — דו ביזט מיר געקומען זאָגען אַ טרויעריגע בשורה (אַז רבי יוסי מפקיען איז געשטאָרבען) און איך ווייס שוין פריהער פאַר דיר, די ראָב איז אוועק געפלויגען. רבי אֶלעזר האָט געזאָגט צו זיין חברותא: לאָמיר טהוען אַ חסד מיט דעם וואָס איז איצטער געשטאָרבען (רבי יוסי מפקיען) ער איז נאָהענט פון אונז, און קיין אַנדערער אויסער אונז איז נישט ראוי מיט איהם צו מתעסק זיין, און זיי זענען צוגעגאַנגען צו דעם וועג וואָס ס'פיהרט צו צום מת. געהענדיג אַזוי (צום מת) איז זיי די גאַנצע שטאָדט אַנטקעגען געלאָפען און זיי אַריין געפיהרט צום מת אין שטוב אַריין. — דער מת, רבי יוסי מפקיען. האָט נאָך זיך איבער געלאָזט קינדער, צווישען זיי אַ קליין קינד וואָס איז נאָך נישט אַלט געוועזען קיין פינף יאָהר, זייער מוטער איז זיי נאָך פריהער געשטאָרבען. אין דער צייט וואָס דער מת (רבי יוסי מפקיען) איז געלעגען טוידט אויף זיין בעט, האָט דאָס קליינע קינד, נישט געלאָזט קיינעם צום בעט צוגעהען. ער (דאָס קינד) האָט זיך אַרויף געלעגט אויפ'ן טוידטען פאָטער, זיין מויל צום פאָטער'ס מויל און האָט זעהר ריהרענד געוויינט און געשריען צום רבונו של עולם: עס שטעהט אין דיין תורה — האָט דאָס קינד אַלץ געשריען און הייסע טרעהרען האָבען זיך פון איהם געגאָסען — „כי יקרא קן צפור לפניך וכו' שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך" רבונו של עולם זיי דו אַליין מקיים דיין תורה. מיין פאָטער און מיין מוטער האָבען איבערגעלאָזט צוויי קינדער אויף דער וועלט: מיך מיט מיינם אַ שוועסטער'ל, האָסטו בעדאַרפט אונז צו צונעמען און זיי לעבען לאָזען מקיים צו זיין דעם פסוק. רבונו של עולם אויב דו וועסט זאָגין ס'שטייט נאָר אין פסוק „את האם" וואָר די מוטער אָבער דעם פאָטער — נישט, אוי דו האָסט דאָך שוין אונזער מוטער פון לאַנג צוגענומען. און ווידער עס איז דאָך אַלץ איינס „אַ פאָטער צו אַ מוטער". היינט אַז מיר וועלען נישט האָבען אונזער פאָטער (וואָס ער איז געוועזען אונזער מוטער'ס פאַרטרעטער) וואָס וועלען מיר טהוען? ווי איז דער דין פון די תורה? אדרבה פסק'ן אַליין דיין תורה. ער האָט זעהר געוויינט און רבי אֶלעזר מיט זיין חברותא האָבען מיט איהם מיט געוויינט. אין מיטען זייער וויינען האָט רבי אֶלעזר אָנגעהויבען זאָגען אויף אַ פסוק, דערווייל איז אַראָפּ פונ'ם הימעל אַ פייער, און דאָס פייער האָט געמאַכט אַ צווישען-שייד, צווישען דעם מת (רבי יוסי מפקיען) און צווישען די חברותא וואָס זענען דאָרטען געשטאַנען. און דאָס קינד איז אַלץ, אַזוי ווי פריהער, געליגען אויפ'ן פאָטער'ס פנים און האָט יאָמערליך געוויינט. רבי אֶלעזר האָט דערזעהען דעם עמוד האש (פייערדיגען זייל) האָט ער צו זיין חברותא געזאָגט: אָדער דער אויבערשטער וויל דאָ טהוען אַ נס, אָדער ער וויל נישט אַז מיר

www.libtool.com.cn

זאלען זיך מיט דעם מת מתעסק זיין, נאר, דאס געוויין און די טרעהרען פון דעם קליינעם קינד קען איך נישט פארטראגען. ווי זיי קלערען אזוי דא אריין וועגען דעם „עמוד האש" הערען זיי ווי א קול שרייט: „וואויל איז צו דיר רבי יוסי (דאס מיינט מען דעם מת — רבי יוסי מפקיען) און פיעל זוכה געוועזען האסטו, דען די רייד, טרעהרען און געוויינען פון דיין קליין ציקעלע (דאס קינד מיינט מען) זענען ארויף געגאנגען אין הימעל פאר דעם „כסא המלך" און האבען געמשפט דעם דין, און הקדוש ברוך הוא האט פאר דיר מוסר געוועזען דרייצעהן אנדערע מענטשען צום מלאך המות, און דיר האט מען מוסיף געוועזען צוויי־און־צוואנציג יאהר, ביז דו וועסט דיין קליין ציקעלע ברענגען צו דעם אויבערשטען ער זאל לערנין תורה". — רבי אלעזר מיט זיין חברותא האבען קיינעם פון די פרעמדע מענטשען נישט געלאזט זיין אין שטוב. דער „עמוד אש" האט זיך באלד פונ'ם מת אפגעטהוען און דער מת האט געעפינט זיינע אויגען. דאס קינד האט נאך אלץ געהאלטען באהעפט זיין מויל צו זיין פאטער'ס מויל. וואויל איז צו אונזער חלק — האט רבי אלעזר, דאס דער־זעהענדיג, צו זיין חברותא געזאגט — וואס מיר האבען בעשיינפערלעך געזעהען „תחיית המתים". זיי זענען צוגעגאנגען און האבען דאס חלשות'דיגע קינד — דאס קינד איז בעת דער פאטער איז צוריק לעבעדיג געווארען, געליגען אין חלשות — אוועק גענומען פונ'ם פאטער (דער מת רבי יוסי מפקיען) און צו רבי יוסי'ן האבען זיי געזאגט: וואויל איז דיין חלק רבי יוסי, און געלויבט איז דער אויבעשטער וואס ער האט אונז אזוי א נס געטהוען, אז דורך די טרעהרען פון דיין קינד ביזטו צוריק לעבעדיג געווארען און מען האט דיר מוסיף געוועזען יאהרען צו לעבען. נאכהער האבען זיי גענומען דאס קינד און עס אריין געפיהרט אין א בעזונדער צימער אריין, און האבען איהם הערצלעך געקושט. זיי האבען דעם קינד ביסלעכווייז דערצעהלט אז זיין פאטער איז צוריק לעבעדיג געווארען, כדי עס נישט צו איבער'ראשען. — זיי האבען זיך דריי טעג נאכאנאנד געפרייט און רבי יוסי (דער וואס איז צוריק לעבעדיג געווארען) האט מיט זיי בעזאמען געזאגט פיעל חידושים אין די תורה. וואס ער האט אינ'ם הימעל געזעהען האט ער נישט געוואלט אויסזאגען, ווייל ער האט געזאגט אז מען האט איהם אין הימעל קיין רשות דערויף נישט געגעבען, נאר אין צוועלף יאהר ארום וועט ער עס קענען פערצעהלען. און ער האט זיי דערצעהלט אז די דריי הונדערט מיט פינף־און־זיעבציג טרעהרען וואס זיין קינד האט אויף איהם געלאזט זענען אלע אריין בחשבון פאר דעם אויבערשטען, און בעת זיין קינד האט געזאגט די פאר פסוקים פון די תורה, זענען דערציטערט געווארין צוויי הונדערט שטוהלען פון די „ישיבה של מעלה" און אלע זענען געשטאנען פאר דעם אויבערשטען און האבען געבעטען אויף מיר. דער אויבעשטער האט אויף מיר רחמנות באקומען, און עס איז איהם געפעלען מיין קינד'ס רייד, ווי ער האט זיך אזוי „מוסר נפש" געוועזען פאר מיר, און אין הימעל איז געשטאנען אנ'אפוטרופוס און האט געזאגט: רבונו של עולם „זאל איהם ביישטיין דער זכות פון זיין תורה און דער זכות פון זיין קליין קינד וואס ס'האט זיך אזוי „מוסר נפש" געוועזען פאר איהם. דער אויבעשטער האט באלד צוגערופען דעם מלאך המות און האט איהם געגעבין „ערבות" אנדערע דרייצעהן מענטשען. און ער האט מיך אויף די וועלט ווידער אומגעקעהרט, נאר אויף צוויי־און־צוואנציג יאהר, און ווייל דער אויבעשטער האט אן אייך געזעהען אז

www.libtool.com.cn

איהר זענט אֶמת'ע צדיקים דעריבּער איז דער „נס" געשעהען און אייער אָנוועזענ־הייט". ער האָט אָנגעהויבּען זאָגען גרויסע חידושים, און נאַכהער האָט ער ווידער געזאָגט: איהר חברותא זאָלט וויסען אַז אין דער צייט וואָס איך בּין אַוועק פון דער וועלט איז מיין רוח אַרויף אין הימעל און בּיז דער אויבּערשטער האָט זי ניט מחייה געוועזען איז מיין גוף געוועזען געשטאָרבּען, און בעת מיין קינד האָט אָנגעהויבּען צו ריידען איז איהם די נשמה אויסגעגאַנגען און האָט בּאַגעגינט מיין נשמה ווי זי איז אַרויס פון טבילה פון דעם גהינם און איז אַריין אין אַזאַ אָרט ווי מען האָט זי געמשפּט און די יאָהרען מוסיף געוועזען, דאָס אַלעס איז געוועזען צוליעב די טרעהרען און רייד פון מיין קליין קינד. פון היינט אָן און ווייטער טאָר איך שוין מעהר ניט עוסק זיין און די נאַרישקייטען פון דער וועלט און מוז זיך זעצען לערנען.

דאָס קינד האָט אויך אָנגעהויבּען זאָגען גרויסע חידושים אויף די תורה. רבּי אֶלעזר מיט זיין חברותא האָבּען פון דעם קינד שטאַרק נחת געהאַט און האָבּען זיך דערמיט שטאַרק געפרייט. זעהענדיג אַז זיי פרייען זיך אַזוי שטאַרק מיט זיין קינד, האָט דער פאָטער מורא געהאַט אַז זיי זאָלען איהם חלילה אַ'עין הרע געבּען, און ער האָט צו זיי געזאָגט: „איך בּעהט אייך האָט אין זינען מיר דעם קינד קיין עין הרע ניט צו געבּען". זיי האָבּען איהם געענטפערט: שרעק זיך ניט מיר קוקען אויף דיין קינד מיט אַ'עין טוב. — זיי האָבּען זיך ניט געאיילט אַוועקצוגעהן פון דאָרט, ווארום רבּי אֶלעזר האָט געזאָגט צו זיין חברותא אַז זיבּען טעג נאָכאַנאַנד מוזען זיי דאָ זיין, ווייל בּיי אַ מענטש וואָס שטאַרבּט איז זיבּען טאָג פאַר דעם איז זי (די נשמה) ניט מיושב אין'ם גוף.

רבּי אַבּא האָט געזאָגט צו רבּי אֶלעזר'ן: מיר האָבּען דאָך געלערענט אַז אַ פריינד איז פריהער פאַר אַ פרעמדען, און דו האָסט דאָך ליגען אַ שווער וואָס איז קראַנק בּעדאַרפען מיר דאָך מבקר צו זיין איהם. רבּי אֶלעזר האָט איהם געענטפערט אַז ער האָט רעכט און ס'איז טאַקי אַזוי, נאָר אַז ווען זיי וועלען צוריק געהן פון זיין שווער וועלען זיי ניט פריהער אַהיים געהן בּיז וואַנען מיר וועלען אָנטרעטען דאָ, און די גאַנצע צייט וועלען מיר זעהען תחיית המתים. זיי האָבּען זיך געזעגענט מיט'ן קינד, האָבּען איהם געקושט און געבּענשט אַז ער זאָל גליקלעך זיין אין תורה און מיט אַלעס און זיי זענען אַוועק געגאַנגען. אויפ'ן וועג, געהענדיג צו רבּי אֶלעזר'ס שווער (רבּי יוסי בן לקוניא) האָט רבּי אֶלעזר צו זיין חברותא געזאָגט: איך וואונדער זיך זעהר אויף די קינדער פון דעם דור, וואָס זייער כח איז אַזוי גרויס. וואויל איז צום חלק פונ'ם סבא (רבּי שמעון) פון דעם דור, ווארום אין זיין דור וויל דער אויבּערשטער מתקן זיין די צוויי ישיבות און מאַכען אַ „ישיבה גדולה עליונה" (אַ גרויסע הימלישע ישיבה) ווארום נאָך אַזאַ דור ווי רבּי שמעון'ס וועט שוין ניט זיין בּיז „משיח" וועט קומען.

www.libtool.com.cn

52.

דִי פוֹיגְלֶען פִיהרֶען אַבְּרִיעף צוּ רַבִּי שִׁמְעוֹנ'ן.

רבי שמעון בן יוחאי מִיט זַיין זוהן רבי אֶלעזר האָבּען זִיךְ אַ מאָהל בּעהאַלטען אִין אַ הײל אוּן קײנער האָט נִישט געוואוּסט וואוּ זײ זענען אַוועקגעקומען, וואָרוּם דאָס בּעהאַלטען אִיז געוועזען צוּלִיעבּ אַ בּלבּול וואָס מ'האָט אוֹיף זײ אוֹיסגעטראַכט, אַפילוּ ס'האָט ווער יאָ געוואוּסט וואוּ זײ זענען האָט ער אוֹיךְ מורא געהאַט אוֹיסצוזאָגען. דאָרטען אִין דִי הײל אִיז זײ אַ נס געשעהען עס אִיז פוּן דר'ערד אוֹיסגעוואַקסען אַ בּוֹים מִיט בּאָקסערען וואָס פוּן דעם האָבּען זײ געגעסען אוּן אַ קוואַל וואַסער האָבּען זײ געהאַט צוּם טרִינקען, אוּן זײ זענען דאָרטען געזעסען אוּן האָבּען געלערענט תּורה. אֵליהו פלעגט צווײ מאָהל אִין טאָג צוּ זײ קוּמען אוּן האָט מִיט זײ געלערענט, אוּן קײנער האָט דערפוּן נִישט געוואוּסט.

אײנמאָהל האָבּען זִיךְ דִי חכמים שטאַרק מפלפל געוועזען אִין אַ זאַךְ, אײנער האָט דאָרט געפרעגט אַ קשיא וואָס קײנער האָט נִישט געוואוּסט צוּ ענטפערען, האָבּען זײ אָנגעהויבּען שטאַרק צוּטרויען אוֹיף דעם וואָס זײ וויסען נִישט וואוּ רבי שמעון בן יוחאי מִיט זַיין זוהן רבי אֶלעזר זענען ערגעץ. — אוֹיף צוּ מאָרגענס אִיז רבי יוסי געשטאַנען נעבען רבי יהודא'ן אוּן ער האָט געזעהען ווִי פוֹיגלען פלִיהען אוּן נאָךְ זײ פלִיהט נאָךְ — אַ טוֹיבּ. ער האָט אִיהר גערוּפען אוּן צוּ אִיהר געזאָגט: טוֹיבּ, טוֹיבּ דִי אֶמת'ע בּעגלוֹיבּטע וואָס נח האָט מִיט דִיר שליחות געפִיהרט קוּם אַהער אוּן נעם בּײ מִיר צוּ, אַ בּרִיעף צוּ רבי שמעון בן יוחאי אוּן גִיעבּ עס אִיהם אַוועק. דִי טוֹיבּ אִיז צוּ אִיהם צוּגעקוּמען, האָט ער אִיהר אָנגעשרִיבּען אַ בּרִיעף אוּן עס אִיהר אַוועק געגעבּען, אוּן זִי האָט עס אָפּגעגעבּען צוּ רבי שמעון בן יוחאי אִין דִי הײל אַרײן. רבי שמעון בן יוחאי מִיט זַיין זוהן אַז זײ האָבּען אִיבּערגעלײענט דעם בּרִיעף האָבּען זײ אָנגעהויבּען צוּ ווײנען אוּן רבי שמעון האָט געזאָגט: אִיךְ ווײן צוּלִיעבּ דעם וואָס אִיךְ בִּין געוואָרען דערווײטערט פוּן דִי חכמים אוּן ווִידער ווײן אִיךְ אוֹיף דעם וואָס דִי חכמים האָבּען נִישט געוואוּסט צוּ פאַרענטפערען דִי קשיא, וואָס וועט נאָךְ זַיין מִיט דִי תּורה, נאָךְ אוּנזער דור. דערווײל אִיז אֵליהו צוּ אִיהם געקוּמען אוּן האָט אִיהם געזאָגט אַז ער אִיז געגאַנגען טהוּען אַן'אַנדער שליחות נאָר דער אוֹיבּערשטער האָט אִיהם געהײסען אַז ער זאָל אִיהם זַיינע טרערען שטעלען

www.libtool.com.cn

53.

דער מלאך המות וואַרט אויף רבי יצחק'ן און רבי שמעון הייסט איהם אַוועק געהן.

רבי יצחק איז געזעסען נעבען רבי יהודא'ן און ער איז געוועזען שטאַרק טרויעריג. רבי יהודא האָט דאָס טרויעריקייט בעמערקט און ער האָט איהם געפרעגט פאַרוואָס ער איז עפּיס אַזוי טרויעריג האָט ער געענטפערט: איך בין צו דיר געקומען בעהטען דריי זאַכען (א) אַז דו וועסט זאָגען אַזעלכע „דברי תורה" וואָס שטאַמען פון מיר זאָלסטו דערמאַנען מיין נאָמען (ב) מיין זוהן יוסף זאָלסטו מזכּה זיין מיט תורה און זאָלסט מיט איהם לערנען און (ג) אַז איך וועל שטאַרבען זאָלסטו געהן אויף מיין קבר זיעבען טאָג נאָכאַנאַנד און זאָלסט אויף מיר מתפּלל זיין. רבי יהודא האָט איהם געפרעגט פונוואַנען ער ווייסט אַז ער וועט שטאַרבען האָט ער איהם דערציעהלט אַז שוין עטליכע נאַכט וואָס ער זעהט נישט זיין שאָטען, און אַזוי איז ביי דעם מענטש וואָס האַלט פאַר'ן שטאַרבען, טהוט זיך פון איהם אָפּ דער צלם. רבי יהודה האָט איהם צוגעזאָגט אַלע דריי זאַכען צוליעב צוטהוען נאָר בתּנאי אַז אויף יענע וועלט זאָל ער פאַר איהם (רבי יהודא'ן) אויסקלויבען אַן אָרט נעבען איהם (רבי יצחק'ן) ווייל — אַזוי האָט ווייטער רבי יהודא געזאָגט צו רבי יצחק'ן — אַזוי ווי מיר זענען אויף דער וועלט צוזאַמען אַזוי וויל איך אַז אויך אויף יענער וועלט זאָלען מיר זיין צוזאַמען. רבי יצחק האָט אָנגעהויבען צו וויינען און ער האָט צו איהם געזאָגט: איך בעהט דיך אַז אַ פּאָר טעג נאָכאַנאַנד זאָלסטו זיך נישט שיידען פון מיר. זיי זענען ביידע צוזאַמען געגאַנגען צו רבי שמעון בן יוחאי און זיי האָבען איהם געטראָפען — זיצען און לערנען. רבי שמעון בן יוחאי טהוט אַ קוק זעהט ער ווי דער מלאך המות לויפט נאָך רבי יצחק'ן און שפּרינגט פאַר איהם, רבי שמעון איז פון זיין אָרט אויפגעשטאַנען און איז צוגעגאַנגען צום מלאך המות און האָט איהם אָנגענומען מיט זיינע הענד און האָט צו איהם געזאָגט: איך בין גוזר אַז דער וואָס זיין שטייגער איז צו קומען צו מיר זאָל ער ווייטער צו מיר קומען און דער וואָס זיין שטייגער איז קיינמאָהל צו מיר נישט צו קומען — זאָל ער צו מיר נישט קומען. רבי יצחק מיט רבי יהודא'ן זענען אַריין געגאַנגען אין שטוב אַריין און דער מלאך המות איז געבליבען שטעהן אין דרויסען. רבי שמעון האָט געזעהען אַז עס איז נאָך נישט געקומען די צייט אַז רבי יצחק זאָל שטאַרבען, ער האָט נאָך צייט אַכט שעה האָט ער איהם אַנידער געזעצט נעבען זיך און זיי האָבען ביידע געלערענט תורה. רבי שמעון בן יוחאי האָט געזאָגט צו זיין זוהן — רבי אֶלעזר אַז ער זאָל זיך אַנידער זעצען נעבען די טהיר פון זיין שטוב, און אויב ער וועט וועמען זעהען זאָל ער מיט איהם נישט רעדען און אויב עמיצער וועט וועלען אַריינגעהען זאָל ער איהם נישט לאָזען, און ער זאָל איהם באַשווערען אַז ער זאָל אין שטוב

www.libtool.com.cn

נישט אריין געהן. רבי שמעון האט געפרעגט רבי יצחק'ן צו ער האט נישט געזעהען היינט דאס געשטאלט פון זיין פאטער, וויארום אזוי איז דער שטייגער פון דעם וואס האלט ביים שטארבען אז ער זעהט זיינע קרובים און באקענט זיך מיט זיי, אזוי זעהט ער אויך אלע וואס וועלען מיט איהם זיין אינאיינעם. האט רבי יצחק געענטפערט אז ער האט היינט קיינעם נישט געזעהען. —

רבי שמעון האט זיך אויפגעשטעלט פון זיין ארט און האט געזאגט: רבונו של עולם רבי יצחק איז פון אונז צוגערקענט און ער איז פון די „שבעה עינים" דאס זענען די זיבען חברים וואס זענען געוועזען אין דער „אידרא" און איך האב איהם צו מיר מקרב געוועזען בעהט איך דיך ער זאל לעבען בלייבען, אזוי ווי ער האט דאס געזאגט איז אראפ א „בת קול" און האט געשריען: „דאס ליכט פון דעם הערר (רבי יצחק'ס נשמה) האט גינעהנט אונטער די פליגעל פון רבי שמעון. ער איז שוין ביי דיר אין די הענד. ער זאל זיין מיט דיר אויף „די וועלט" און די זאלסט איהם מיט ברענגען אויף „יענער וועלט" אין דער צייט וואס די וועסט קומען רוהען אויף דיין ארט" רבי שמעון האט אפגעענטפערט דעם בת קול: „אודאי וועט אזוי זיין". — דערווייל האט רבי אלעזר (רבי שמעון'ס זוהן) דערזעהען ווי דער מלאך המות איז אוועקגעגאנגען און האט געזאגט: דארט ווי רבי שמעון בן יוחאי איז דא, דארט האט דער ממונה פון טוידט קיין שליטה נישט קיין עונש צו טהוען. רבי שמעון האט אריינגערופען זיין זוהן רבי אלעזר'ן און האט צו איהם באפוילען: געה אריין און האלט אונטער רבי יצחק'ן וואָרום ער שרעקט זיך זעהר. רבי אלעזר איז אריין געגאנגען און האט אונטער געהאלטען רבי יצחק'ן. רבי שמעון האט אוועק געקעהרט זיין פנים און האט זיך גענומען לערנען. רבי יצחק איז דערווייל אנטשלאפען געווארען און זיין פאטער איז צו איהם געקומען און האט צו איהם געזאגט: מיין קינד וואויל איז דיין חלק אויף די וועלט און אויף יענע וועלטען, דען די זיצסט צווישען די בלעטער פונ'ם „עץ החיים" אין גן עדן וואס ער איז א גרויסער און שטארקער בוים אויף ביידע וועלטען (דאס מיינט מען רבי שמעון בן יוחאי) רבי יצחק האט געפרעגט דעם פאטער ווי אזוי ער איז עפיס חשוב אויף יענער וועלט האט איהם דער פאטער געענטפערט: עס איז שוין אריבער דריי טעג ווי מען האלט אלץ אין איין רוימען פאר דיר א צימער, און די פענסטער זענען דארטען אפען צו לייכטען דיר אין אלע פיער זייטען. איך האב דאס ארט געזעהען האב איך מיך שטארק געפרייט און כ'האב געזאגט „וואויל איז דיין חלק מיין קינד" נאר איין זאך איז נישט זעהר גוט, דאס וואס דיין זוהן האט נאך נישט זוכה געוועזען צו לערנען תורה, אבער אצונד זענען אנגעברייט עס זאלען צו דיר קומען צוועלף צדיקים פון די חברותא און בעת זיי זענען ארויסגעגאנגען האט זיך דערוועקט א קול און האט געזאגט „וועלכער פון אייך חברותא וואס איז געקרוינט געווארען זאל זיך אומקעהרען אויף זיין ארט" ווארום רבי שמעון בן יוחאי האט געבעטען א געבעהט און ס'איז איהם נאכגעגעבען געווארען זיין געבעט. און נישט דאס בלויז נאר עס ווערט געקרוינט זיבציג ערטער פון זיינעטוועגען און אין איטליכעם ארט איז געעפענט טהירען אין די זיבציג וועלטען און פון דארטען זענען זיי געעפענט צום אויבערשטען זיי זאלען לייכטען אזעלכע אורות וואס האט גאר קיין סוף נישט. — רבי יצחק פרעגט דעם פאטער:

ווי לאַנג וועל איך נאָך זיין אויף דער וועלט ? מיין קינד — ענטפערט איהם דער פאָטער — דאָס טהאָר איך דיר ניט זאָגען ווייל עס איז מיר קיין רשות דערצו ניט געגעבען געוואָרען, נאָר דאָס קען איך דיר זאָגען: אַז אויף דער גרויסע סעודה וואָס זי איז אָנגעבריים פאַר רבי שמעון'ן וועסטו דעקען די טהישען.

www.libtool.com.cn

רבי יצחק האָט זיך אויפגעכאַפּט פון זיין שלאָף און אַ לייכטער איראָנישער שמייכעל האָט זיין פּנים באַדעקט. רבי שמעון האָט איהם געפרעגט צו ער האָט עפּיס נייעס געזעהען אינ'ם שלאָף האָט ער איהם אַלסדינג דערצעהלט. פון דעמאָלסט אָן האָט רבי יצחק געהאַלטען זיין זוהן נעבען זיך און אַליין האָט ער זיך געמיהט מיט איהם תורה צולערנען.

54.

דער וואונדערליכע דאָקטער.

רבי אֶלעזר האָט דערצעהלט אַ מעשה וואָס ער האָט זי געהערט ווי אַ סוחר האָט נאָך געזאָגט פון זיין פאָטער (דעם סוחר'ס), אַז איינמאָהל איז געוועזען אין אַ שטאָדט אַ דאָקטער וואָס אַז ער האָט נאָר דערזעהען אַ קראַנקען האָט ער שוין געוואוסט צו ער וועט לעבען בלייבען צו — נישט. דער דאָקטער האָט געשם'ט פאַר אַ גרויסער צדיק, הויפּט אַז ער איז געקומען צו אַזאַ קראַנקען וואָס איז געוועזען אַנ'אָרימאַן האָט ער איהם אויסגעהאַלטען אויף זיינע הוצאות. ער איז געוועזען זעהר אַ גרויסער חכם, ווייל ער האָט פון זיין פאָטער גע'ירשנת אַ ספר וואָס אין דעם ספר איז געשטאַנען גרויסע סודות אויף „חכמת הרפואה". אין דעם ספר איז געשטאַנען די שפּראַך, וואָס בלעם הרשע פלעגט אָנשפּראַכען ביי אַ קראַנקען פון וואָס דער קראַנקער איז באַלד געזונד געוואָרען, מיט דעם ספר האָט ער פיעל וואונדערליכע זאַכען אָפּגעטהוען: ער האָט — מיט די הילף פון ספר — געוואוסט צוזאָגען וועלכעס ס'איז מותר און וועלכעס ס'איז אָסור; ווער ס'איז אַ ירא שמים און ווער — נישט. אויך איז אין יענעם ספר געשטאַנען אַזעלכע רפואות וועלכע מען ווייסט נאָך עד היום נישט פון זיי. — רבי אֶלעזר האָט דעם ספר ביי זיך געהאַלטען צוועלף חדשים און האָט אין איהם געפונען סודות עליונים.

www.libtool.com.cn

55.

דִי פְּטִירָה פוּנ'ם גָאטְלִיכֶען תַּנָא רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי ז"ל.

דעם טאָג וואָס דער גאָטליכער תנא רבי שמעון בן יוחאי האָט בעדאַרפט אַוועקגעהן פון דער גשמי וועלט, האָבען זיך צו איהם איינגעזאַמעלט די גאַנצע חברותא און ער האָט פאַר זיי מסדר געווען זיינע היילינגע רייד.

ביי איהם זענען געוועזען זיין זוהן רבי אֶלעזר, רבי אַבא מיט דירעשט חברותא, און די שטוב איז געוואָרען פיעל מיט מענטשען.

דער גאָטליכער תנא רבי שמעון בן יוחאי האָט אַ קוק געטהוען אויף די שטוב מיט מענטשען, האָט ער אָנגעהויבען צו וויינען און האָט געזאָגט: אַנ'אַנדערש מאָהל אַז איך בין קראַנק געוועזען, און רבי פנחס בן יאיר איז געוועזען ביי מיר, און איידער איך האָב מיר אויסגעקליבען אַנ'אָרט אין גן עדן האָבען זיי אויף מיר געוואַרט. אַז איך בין צוריק געקומען האָט איין פייער ביי מיר אין שטוב אַרומגערינגעלט מיך און עס איז קיינער צו מיר נישט אַריין געקומען אָהן ערלויבעניש, און היינט זעה איך אַז דאָס פייער איז נישטאָ און די שטוב איז פיעל מיט מענטשען.

אַ פייער פונ'ם הימעל איז אַראָפּ געקומען, און אַלע זענען פון זיין שטוב אַרויסגעגאַנגען.

רבי אַבא און דירעשט חברותא זענען אויך אַרויסגעגאַנגען.

רבי אֶלעזר — האָט דער גאָטליכער תנא צו זיין זוהן געזאָגט — געה אַרויס און זעה צו רבי יצחק איז דאָ.

איך האָב פאַר איהם ערב געוועזען (אַזוי ווי אויבען שטייט) זאָג איהם (רבי יצחק'ן) אַז ער זאָל זיך מסדר זיין זיינע רייד און ער זאָל זיך זעצען נעבען מיר, וואויל איז צו זיין חלק.

דער גאָטליכער תנא ר' שמעון בן יוחאי האָט זיך אויפגעזעצט און האָט געלאַכט.

וואו זענען די חברותא?

רבי אֶלעזר האָט אַריין גערופען די חברותא.

די חברותא האָבען זיך געזעצט נעבען איהם.

ער האָט אויפגעהויבען זיינע ביידע הענד און ער האָט מתפלל געוועזען.

אלע פון די חברותא וואס זענען ביי מיר געוועזען אין יענער „אדרא קדישא״ www.hbtool.com.cn די זאלען נאר דא זיין.

אלע זענען ארויס געגאנגען.

זיין זוהן רבי אלעזר, רבי אבא, רבי יהודא, רבי יוסי בר׳ יעקב און רבי חייא זענען אינוויינינג אין שטוב געבליבען.

רבי יצחק איז אנגעקומען. — — — — —

ווי שיין איז דיין חלק רבי יצחק, האט דער געטליכער תנא צו איהם געזאגט — וויפיעל שמחה וועט דיר געמעהרט ווערען דעם היינטיגען טאג.

אונטער דעם געטליכען תנא׳ס אקסעל האט זיך געזעצט — רבי אבא, פאר איהם האט זיך געזעצט — זיין זוהן רבי אלעזר.

(דער געטליכער תנא רעדט) אצונד איז אינ׳ם הימעל אנ׳עת רצון, דאריבער וויל איך אריינגעהן לעולם הבא אהן חרפה.

די הייליגע רייד וואס זענען נאך נישט אנטפלעקט געווארען ביז אהער, וועל איך היינט אנטפלעקען פאר די שכינה, און זאל זי נישט זאגען אז איך בין אפגעטהוען געווארען פון דער וועלט בחסרון.

ביז אהער זענען אלע, מיינע רייד פארבארגען געוועזען אין מיין הארץ, אבער אצונד וועל איך אייך מגלה זיין די סודות „צו געהן לעולם הבא״.

איך בין צו אייך מסדר:

רבי אבא זאל אלסדינג וואס איך וועל מגלה זיין — אויף שרייבען.

מיין זוהן רבי אלעזר זאל זיך אין דארינען מיהען.

די רעשט חברותא זאל נאר טראכטען אין הארצען.

רבי אבא איז אויף געשטאנען פון אונטערן אקסעל אין זיין זוהן (רבי שמעון׳ס) האט זיך אויף רבי אבא׳ס ארט אנידער געזעצט.

שטעה אויף מיין קינד — האט ער צו זיין זוהן רבי אלעזר׳ן געזאגט — דא אויף רבי אבא׳ס ארט ברויכט אנ׳אנדערער צו זיצען.

רבי אלעזר האט זיך אויפגעשטעלט.

ער איז ארום געגאנגען איבער די שטוב, נאכהער האט ער זיך אנידער געזעצט.

ער האט אנגעהויבען זאגען גרויסע סודות.

רבּי פּנחס בן יאיר געהט, גרייט איהם אָן אַנ'אָרט.

www.libtool.com.cn

די חברותא זענען פון די רייד דערשראָקען געוואָרען, און זיי האָבען זיך געזעצט נידעריגער אויף די שטוב.

רבּי אֶלעזר און רבּי אַבּא זיצען בּיי איהם. (רבּי שמעון).

ער (רבּי שמעון) זאָגט ווייטער: אז מיר זענען געוועזען אין יענער „אידרא" האָבען אַלע געזאָגט סודות און איך אויך מיט זיי, היינט וועל איך אַליין זאָגען.

הערט אַלע צו, מיינע רייד. עליונים ותחתונים וועלען אויך הערען.

וואויל צו מיין חלק „היינטיגען" טאָג.

ער האָט געזאָגט גרויסע סודות. און ווייטער האָט ער געזאָגט:

דו רבּונו של עולם ווייסט אַז איך האָב דאָס נישט געטהוען (די סודות געזאָגט) פאַר מיין כבוד וועגען, אָדער פאַר מיין פאָטער'ס כבוד וועגען, נאָר פון וועגען מיר, איך זאָל נישט אַריינגעהן בחרפה פאַר דיין היכל, — איך האָב געזעהען אַז הק״וש בּרוך הוא מיט אַלע צדיקים זענען מסכּים (איינשטימונג) מיט מיר.

איך זעה ווי אַלע זענען זיך משמח מיט מיין שמחה אזוי ווי א חתונה און אַלע זענען אָנגעבּרייט לעולם הבּא אין מיין שמחה.

וואויל איז צו מיין חלק.

רבּי אַבּא זאָגט: ווען די הייליגע ליכט (רבּי שמעון) האָט אויסגעלאָזט די רייד, האָט ער אויפגעהויבען זיינע הענד און האָט אָנגעהויבען — וויינען און לאַכען.

ער האָט געוואָלט נאָך עפּעס מגלה זיין.

ער זאָגט: אויף א זאַך וואָס איך האָב מיינע גאַנצע יאָהרען זיך מצער געוועזען, אצונד גיעט מען מיר נישט קיין רשות דאָס מגלה צו זיין.

ער האָט זיך געשטאַרקט און האָט זיך אויפגעזעצט און האָט זיך געבּוקט דריי מאָהל, און קיינער פון זיי האָט נישט געקאָנט קוקען אויף זיין אָרט. אויף איהם אַליין האָבען זיי זיך נאָר נישט איינגעשטעלט צו קוקען

ער זאָגט: מויל, מויל, דו האָסט זוכה געוועזען צו דעם אַלעם, דיין קוואַל איז נישט דערטרונקען געוואָרען, דיין קוואַל גייט אויף און הערט נישט אויף. אויף דיר (צום מויל) איז געזאָגט געוואָרען דער פּסוק „ונהר יוצא מעדן" און ווידער שטייט „כמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו" — אצונד בּין איך אויף מיר מעיד, אז מיינע אַלע יאָהרען האָב איך געהאָפט אויף דעם „היינטיגען" טאָג, וואָרום דער טאָג איז געקרוינט געוואָרען.

אצונד וועל איך מגלה זיין, זאכען פאר דעם אויבערשטען, ווארום אלע זענען געקרוינט אויף מיין קאפף.

www.libtool.com.cn

ער האט אנגעהויבען זאגען סודות.

נאכהער האט ער געזאגט „כי שם צוה ד' את הברכה חיים" אז ער האט אויס-געלאזט דאס ווארט „חיים" זענען זיינע רייד שטיל געווארען.

רבי אבא האט די ווערטער געשריבען און ווייטער האט ער שוין נישט געוואוסט צו שרייבען. ער האט אויפגעהויבען זיין קאפ, ער האט אבער גאר נישט געקאנט זעהען, ווארום די ליכטיגקייט איז געוועזען „צו" גרויס.

ער איז זעהר דערשראקען געווארען און האט אנגעהויבען ציטערען.

א קול האט געשריען „אורך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך"

א צווייט קול האט געשריען „חיים שאל ממך נתת לו אורך ימים עולם ועד".

דעם גאנצען טאג איז דאס פייער געוועזען אינ'ם הויז.

קיינער האט נישט געקענט צו איהם צוקומען איבער די גרויסע ליכטיגקייט און פלאם פייער וואס האט נעבען איהם געהערשט.

א גאנצען טאג איז רבי אבא געפאלען אויף דרערד און האט געשריען.

דאס פייער איז אוועקגעגאנגען...

די הייליגע ליכט רבי שמעון „קודש קדשים" איז אפגעטהוען געווארען פון דער וועלט. — — — — —

ער איז געלעגען אינ'ם בעט, זיין פנים האט געלויכטען מיט א גלאנצקייט.

זיין זוהן רבי אלעזר איז צו איהם צוגעגאנגען. ער האט גענומען זיינע הענד און האט זיי געקושט.

רבי אבא האט געקושט צו די ערד וואס אונטער זיינע פיס.

די חברותא האבען אנגעהויבען וויינען און האבען נישט געקאנט רעדען.

רבי אלעזר (דער זוהן) איז געפאלען דריי מאהל און האט נישט געקאנט עפענען די מויל.

נאכ'ן האט ער (דער זוהן) אנגעהויבען:

אבא, אבא, אצונד פארוואגלען די חיות, און די פויגלען טהוען שוועבען און זוכען איין נעסטהוען אין דעם „גרויסען טאג" און די חברותא טרונקען בלוט.

רבי חייא האט געזאגט: ביז איצטער האט אויף אונז משתדל געוועזען דער „בוצינא קדישא”, און היינט איז נישטא קיין צייט נאך מען זאל זיך מיט איהם, מיט זיין כבוד משתדל זיין.

www.libtoon.com.cn

רבי אלעזר און רבי אבא האבען איהם געבראכט אויף דער מטה.

די שטוב האט אנגעהויבען שמעקען מיט זעהר א טהייערען געשמאק.

קיינער אויסער רבי אלעזר און רבי אבא האט איהם נישט משמש געוועזען.

עס איז געווארען א „וויכוח” צווישען די שטעדט וואס ארום איהם, איטליכער האט געוואלט אז ער זאל ביי זיי ליגען.

די „מטה” איז פון שטוב ארויס אין דער לופטען, און ארום איהר (די מטה) האט געפלאמט א גרויס פייער.

א קול האט געשריען: „זאמעלט אייך איין צו די הילל”.

א צווייטע קול האט געשריען: דאס איז דער מענטש וואס האט געמאכט שטורימען די ערד און האט געמאכט ציטערען די מלכות, וויפיעל דינים ווערען היינטיגען טאג געשטילט, צוליעב רבי שמעון בן יוחאי.

וואויל איז צו זיין חלק „למעלה ולמטה”.

אויף איהם איז געזאגט געווארען דער פסוק: „ואתה לך לקץ ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין”.

56.

די קראנקהייט פון רבי אליעזר'ן.

ווען די תלמידים זענען געגאנגען מבקר זיין ר' אליעזר'ן (ווארום ער איז דענסטמאהל קראנק געוועזען) האבען זיי איהם געבעטען אז ער זאל זיי זאגען ווי אזוי זיי זאלען זיך פיהרען כדי זיי זאלען קענען זוכה זיין צו עולם הבא. האט ער זיי געענטפערט: איהר זאלט זעהען צו אפהיטען די דריי זאכען: א) איהר זאלט זעהען צו בכבוד האלטען אייערע חברים. ב) אייערע קינדער זאלט איהר האלטען צווישען

תלמידי חכמים און ג) אַז איהר דאַווינט זאָלט איהר אין זינען האָבען פאַר וועמען איהר דאַווינט, און אַזוי אַרום וועט איהר זוכה זיין צו עולם הבא.

www.libtool.com.cn

57.

די קראַנקהייט פון רבי יוחנן בן זכאי.

רבי יוחנן בן זכאי איז קראַנק געוועזען און זיינע תלמידים זענען צו איהם געקומען מבקר זיין. אַזוי ווי ער האָט זיינע תלמידים דערזעהען האָט ער אָנגעהויבען שטאַרק צו וויינען, זיי האָבען איהם געפרעגט פאַר וואָס ער וויינט האָט ער געענטפערט: ווען מען וואָלט מיך געפיהרט צו אַ מלך אַ פראָסטער „בשר ודם" וואָס אויך ער איז „היינט דאָ און מאָרגען דאָרט" וואָס אַז ער כעס'ט איז עס נישט קיין אייביגער כעס און וואָס ער טהוט איז נישט אויף אייביג, וואָרום מען קען דאָך איהם איבערבעטען מיט רייד אָדער זיך אָפּלייזען פאַר געלד וואָלט איך אויך געוויינט. מכל שכן יעצט וואָס מען פיהרט צו דעם „קעניג איבער אַלע קעניגען" וואָס אַלעס זיינס איז אַנ'אייביגקייט און איהם קען מען פאַר קיין געלד נישט אונטערקויפען, און נאָך מעהר ער האָט צוויי וועגען פאַר מיינטוועגען, אַ גהינם און אַ גן עדן, און איך ווייס נישט ווי מיין אָרט וועט זיין דאָ מוז איך דאָך אויף געוויס שטאַרק וויינען, די תלמידים האָבען איהם געבעטען אַז ער זאָל זיי בענטשען האָט ער זיי געבענטשט מיט דעם: „עס זאָל אויך אייך זיין דער ווילען אַז איהר זאָלט מורא האָבען פאַר'ן אויבערשטען אַזוי ווי פאַר אַ בשר ודם". האָבען איהם די תלמידים געפרעגט: רבי וואָס מיינט מען דערמיט? האָט ער זיי געענטפערט: אַז אַ מענטש בעת ער טהוט אַנ'עולה אַנטקעגען אַ צווייטען היטעט ער זיך אַז יענער זאָל דאָס נישט זעהען וואָרום ער האָט שטאַרק מורא דערפאַר.

בעת ער האָט געהאַלטען פאַר די פטורה האָט ער געהייסען זיי זאָלען אַרויסנעמען פון שטוב אַלע כלים כדי זיי זאָלען נישט טמא ווערען, און נאָכ'ן האָט ער געהייסען מאַכען אַנ'אָרט פאַר חזקיהו דער קעניג פון יהודא.

www.libtool.com.cn

58.

רבי עקיבא אין געפענגניש.

דאס „מלכות־יון” האט אמאהל גוזר געוועזען אז ווי מען וועט זעהען א יודען זיצען און לערנען זאל מען איהם איינזעצען אין ארעסט. רבי עקיבא איז געזעסען און האט געלערענט מיט אנ'עדה יודען, און אין מיטען לערנען איז צו איהם צו געקומען פפוס בן יהודא און האט צו איהם געזאגט: דו האסט גאר נישט קיין מורא פאר דער גזירות המלכות, דו ווייסט דאך אודאי גאנץ גוט דעם איסור וואס איז חל אויף איך, און דעם פסק וואס ס'קומט איך פאר אזא זאך ווי צו זיצען און לערנען, העך אום — האט איהם רבי עקיבא געענטפערט — אמאהל איז א פוקס פאר א טייך א דורך געגאנגען און האט געזעהען ווי פיש זאמלען זיך איין אויף אנ'ארט. וואס לויפט איהר — האט זיי דער פוקס געפרעגט — מיר אנטלויפען פאר די נעטצען וואס די פישער פערשפרייטען אונז צו חאפען — האבען זיי דעם פוקס געענטפערט. ברויכט איהר דאך נישט צו אנטלויפען — האט דער פוקס צו זיי ווייטער גערעדט — קומט ארויס אויף די יבשה וועל איך מיט אייך בעזאמען וואהנען אזוי ווי מיינע עלטערען האבען צו זאמען מיט אייערע עלטערען געוואהנט. דו ביסט דאס דער קלוגסטער פון אלע חיות אזוי ווי מען זאגט אויף דיר — האבען די פיש צו איהם געענטפערט — מיר זעהען אז דו ביסט א גרויסער טפש, דא ווי מיר קענען לעבען האבען מיר מורא צו זיין, א קל וחומר אויף דעם ארט וואס שאדט אונז צום לעבען אז מיר קענען אויף קיין פאל נישט זיין, (דאס האט רבי עקיבא געזאגט צו פפוס בן יהודא בדרך משל) — אזוי איז דא — האט רבי עקיבא צו איהם (פפוס בן יהודא) געזאגט — מה דאך אז מיר זיצען אין לערנען האבען מיר מורא אז מיר וועלען גאר נישט לערנען וועט דאך אונז ערגער זיין.

אין א גאנץ קורצע צייט איז דער מלך דער פון געוואהר געווארען און מען האט רבי עקיבא'ן איינגעזעצט אין תפיסה. אויך פפוס בן יהודא האט מען אינאיינעם מיט רבי עקיבא'ן איינגעזעצט. פפוס בן יהודא האט — אין די תפיסה — צו רבי עקיבא'ן געזאגט: וואויל איז דיר וואס מען האט דיך פון די גמרא אוועקגענומען, שלעכט און ביטער איז מיר, וואס מיך האט מען פון די נארישקייטען אוועק גענומען (אין תפיסה אריין) געוועהנטלעך האט מען רבי עקיבא'ן גע'פסק'נט — מיתה. —

אין דער צייט וואס מען האט רבי עקיבא'ן ארויסגענומען אויסצופיהרען זיין שטראף, איז געוועזען דער זמן קריאת שמע, מען האט איהם זיין לייב געקעמט מיט אייזערנע קאמען, און בעת מעשה האט ער אויף זיך גענומען אנ'עול מלכות שמים. נאכהער האט ער געזאגט: מיינע גאנצע יאהרען האב איך געקלערט ווי אזוי איך זאל מקיים זיין דעם ובכל נפשך (אפילו נוטל את נשמתך) יעצט אז עס איז מיר

www.libtool.com.cn

אונטער געקומען וועל איך עס אויף געוויס מקיים זיין. ער האט געזאגט שמע ישראל אז ער איז געקומען צו „אחד" האט ער אזוי לאנג געצויגען ביז וואנען די נשמה איז פון איהם ארויסגעגאנגען. פונ'ם הימעל איז איין בת קול אראפ און האט געזאגט: וואויל איז צו דיר רבי עקיבא וואס דיר איז די נשמה אויסגעגאנגען בייםווארט — אחד. א צווייט בת קול האט געזאגט: וואויל איז צו דיר רבי עקיבא וואס דו ביזט אנגעברייט צו האבען עולם הבא.

59.

רבי חנינא האט געבעטין אז דער רעגען זאל נישט גיין און עס איז מקוים געווארען.

רבי חנינא בן דוסא איז געגאנגען אין וועג און א רעגען האט אנגעהויבען צו גיסען, דער רעגען האט איהם שטארק מצער געוועזען. „רבונו של עולם — האט ער געזאגט — די גאנצע וועלט איז אין נחת און איך בין אין צער צוליעב דעם רעגען וואס איז פונקט אנגעקומען אין מיטען מיין וועג" — האט באלד אויף געהערט צו רעגענען. אז ער איז אהיים געקומען האט ער ווידער געזאגט „רבונו של עולם די גאנצע וועלט איז אין צער ווייל זיי ברויכען צו האבען רעגען און איך זאל זיין אין נחת" — ארויסזאגענדיג דאס האט באלד ווידער אנגעהויבען צו רעגענען.

60.

די מעשה פון רבי נחום איש גם זו (זעהר וואונדערליך).

רבי נחום איש גם זו *) איז געלעגען אין א שטוב וואס איז געוועזען זעהר

*) גם זו, איז דער טייטש: אויך דאס, ווייל וואס פאר א זאך עס האט זיך איהם

www.libtool.com.cn

אַנ'אַלטע און האָט געהאַלטען בײַם אײַנפאַלען. ער איז געװעזען רחמנא ליצלן בלינד אויף די אויגען, געלענקט די הענד און קײן פיס האָט ער אויך נישט געהאַט, אויסער דעם אַלעם איז זײַן קערפּער פיעל געװעזען מיט פערשידענע צרעת'ן. ער איז געלעגען אין אַזאַ בעט װאָס די פיס פונ'ם בעט זענען געשטאַנען אין שיסלען װאַסער, כּדי קײן מילבען זאָלען צו איהם נישט קענען צוקומען. אײנמאָהל האָבען איהם די תּלמידים געװאָלט פון שטוב אַרויסנעמען, געװעהנדליך איז אין שטוב אַנדערע זאַכען אַ חוץ ער — געװעזען און זײ האָבען געװאָלט פריהער איהם אַרויסנעמען נאָכהער — די זאַכען. נעמט די זאַכען פריהער פון שטוב אַרויס נאָכהער װעט איהר מיך אַרויסנעמען — האָט ער צו זײ געזאָגט — װאָרום כּל זמן איך בין דאָ אין שטוב איז די שטוב אויך דאָ. זײ האָבען די זאַכען פריהער פון שטוב אַרויסגענומען אַזוי װי ער האָט זײ געהײסען און נאָכ'ן האָבען זײ איהם פון שטוב אַרויס גענומען, אַזוי װי זײ האָבען איהם פון די שטוב אַרויס גענומען איז די אײנגעשטערצט צופאַלען, רבּי — האָבען איהם די תּלמידים — פאַר גרוים װאונדער — געפרעגט — אַז די ביסט יאָ אַזאַ גרויסער צדיק טאָ פאַרװאָס זענען אויף דיר אַזעלכע יסורים? הערט אויס װעל איך אײַך דערצעהלען האָט ער צו זײ געזאָגט און ער האָט דערצעהלט: געװעזען איז דאָס אין דער צײַט װאָס איך בין צו מײַן שװער געגאַנגען און האָב מיט זיך מיט געפיהרט דרײַ אײזלען, אויף אײן אײזעל האָב איך געהאַט — עסענװאַרג, אויפ'ן צװײטען — געטראַנקען און אויפ'ן דריטען — פערשידענע קלײדער. אין די זעלבע צײַט איז צו מיר אַנ'אָרימאַן צו געקומען און האָט מיך אָפּגעשטעלט אין װעג און ער האָט בײַ מיר געבעטען — עפּיס עסען, און איך האָב איהם געענטפערט: װאַרט אונטער אַביסעל ביז װאַנען איך װעל דעם אײזעל אויפבינדען. דערװײַל, אײדער איך האָב דעם אײזעל אויפגעבינדען, איז דער אָרימאַן פאַר שרעקליכען הינגער נויט — געשטאָרבען. דאָס טרעפונג האָט אויף מיר אַ שטאַרקען אײנדרוק געמאַכט און איך בין אויף זײַן פּנים געפאַלען און האָב געזאָגט די אויגען װאָס האָבען זיך אויף דײַנע אויגען נישט דערבאַרעמט — זאָלען בלינד װערען, די הענד — זאָלען געלענקט װערען און די פיס מײַנע — זאָלען אָפּגעהאַקט װערען, און עס איז נאָך מיר װײניג געװעזען, איך האָב נאָך צו זיך נישט געקענט קומען און האָב נאָך געשאָלטען מײַן גאַנצען קערפּער אַז ער (דער קערפּער) זאָל פיעל װערען מיט צרעת. — די תּלמידים האָבען דאָס דערהערט האָבען זײ אין אַ געװײן געזאָגט: װײ איז צו אונז װאָס מיר זעהען דיך אין אַזאַ מעמד (שטאַנד). האָט ער (רבּי נחום איש גם זו) צו זײ (צו די תּלמידים) געזאָגט: װײ װאָלט מיר געװעזען אַז איהר װאָלט מיך אין אַזאַ מעמד װי איצטער — נישט געטראָפען.

געטראָפען, אפילו עפּיס שלעכטס האָט ער געזאָגט „גם זו לטובה" אויך דאָס איז צום גוטען. דאַריבער האָט מען איהם גערופען „נחום איש גם זו".

www.libtool.com.cn 61.

די וואונדער וואס חוני המעגל האט בעוויזען מיט א רעגען.

די שטייגער איז אז ראש חדש אדר — רעגענט, איינמאהל האט זיך געטראפען (בימי חכמי התלמיד) אז עס איז שוין געהאט באלד פאריבער דער גאנצער חודש אדר און קיין רעגען האט מען נישט געזעהען. מען האט געשיקט צו חוני המעגל*) אז ער זאל עפּיס זעהען צוטהוען דערצו. ער האט מתפלל געוועזען צום אויבערשטען אז ער זאל שיקען — רעגען. ער האט (צום רבונו של עולם) געזאגט: איך שווער ביי דיין נאמען דעם גרויסען אז איך וועל פון דאנען נישט אוועקגעהן ביז וואנען ס'וועט אנהויבען צו רעגענען.

באלד האט אנגעהויבען א גאנץ קליינער רעגען צו געהן.

האט ער (חוני המעגל) ווייטער געזאגט: רבונו של עולם נישט אזוי האב איך געמיינט. און באלד איז זעהר א שטארקער רעגען פונ'ם הימעל אראפ. דער רעגען איז געוועזען אזוי שטארק אז מען הייט איבערגעמאסטען א קראפּלע האט זי געהאט — א קווארט. זיי האבען געזעהען אז דער רעגען איז זעהר א שרעקליכער האבען זיי איהם געפרעגט צו דער אויבערשטער וויל חרוב מאכען די וועלט, האט ער ווידער מתפלל געוועזען און דער רעגען איז געגאנגען שוין לייכטער. נאכהער האבען זיי איהם געבעטען אז אזוי ווי ער האט געפּוילט אז ס'זאל געהן רעגען זאל ער ווידער פועל זיין מיט זיינע תפילות אז דער רעגען זאל אויפהערען. ער האט אפילו נישט געוואלט צוליעב טהוען ווייל אז מען האט צופיעל טובה ברויך מען נישט צושטערען נאר פונדעסטוועגען האט ער זיך געהייסען ברענגען אנ'אקס (ס'איז געוועזען ווען ס'בית המקדש איז נאך געוועזען) וואס ער זאל דערויף מתודה זיין און ער האט מתודה געוועזען פאר'ן אויבערשטען מיט דעם לשון: רבונו של עולם, דאס פאלק וואס די האסט פון לאנד מצרים ארויסגענומען קען נישט בייששטיין צופיעל פורעניות (שטראף) אדער צופיעל טובה דאריבער בעהט איך דיך אז דער רעגען זאל זיך ענדיגען. — באלד איז געקומען א ווינד, די וואלקענעס זענען זיך פונאנדער געגאנגען, די זון האט אנגעהויבען צוריק ווי תמיד צושיינען, און דער עולם איז ארויס אויפ'ן פעלד און האט געקליבען — שוואמען.

רבי שמעון בן שטח איז פון די מעשה געוואהר געווארען, האט ער צו איהם געזאגט: ווען די ביסט נישט „חוני" וואלט איך דיך אינ'ם חרם געלייגט, נאר וואס זאל איך טהוען אז דער אויבערשטער פיהרט זיך מיט דיר ווי א געטרייער

*) אינ'ם צווייטען נומער (№ 62) שטייט ווער דער חוני המעגל איז געוועזען.

פאָטער וואָס חאַטש דאָס קינד הארבט איהם ניִשט, פונדעסטוועגען ברענגט ער איהם פערשיידענע צוקערקעס.

www.libtool.com.cn

62.

געשלאָפען זיעבציג יאָהר.

איינמאָהל איז חוני המעגל געגאַנגען אין וועג און האָט געזעהען ווי איינער פלאַנצט ביימער, האָט ער איהם געפרעגט ווי לאַנג ברויך דויערען אַז די ביימער זאָלען פון זיך עפּיס אַרויס געבען, האָט ער געענטפערט אַז זיעבציג יאָהר ברויך דויערען ביז וואַנען די ביימער וועלען קענען עפּעס אַרויסגעבען. רעכנסטו נאָך צו לעבען זיעבציג יאָהר? — האָט איהם חוני המעגל געפרעגט — ניין, האָט דער פלאַנצער צו חוני המעגל געענטפערט, איך רעכען ניִשט אַזוי לאַנג צולעבען נאָר אַזוי ווי מיין טאַטע האָט איינגעפלאַנצט פאַר מיינטוועגען אַזוי פלאַנץ איך אַז עס זאָל זיין פאַר מיינע קינדער און קינד־קינדער׳ס וועגען. — חוני המעגל האָט זיך דאָרט אַנידער געזעצט און ער איז איינגעשלאָפען.

אַ פעלזען שטיין האָט איהם באַדעקט און ער איז אַזוי געשלאָפען זיעבציג יאָהר. ענדע זיעבציג יאָהר איז ער אויף געקומען, און האָט געזעהען ווי איינער קלויבט פּירות פון די געפלאַנצטע ביימער, האָט ער איהם געפרעגט צו ער איז דאָס דער איינענער וואָס האָט די ביימער געפלאַנצט, האָט ער געענטפערט — ניין, איך בין ניִשט דער איינענער וואָס האָט די ביימער געפלאַנצט, די ביימער האָט מיין זיידע פערפלאַנצט. אַזוי — האָט חוני המעגל צו זיך געזאָגט — אַזוי, בין איך דאָך אויף דעם אָרט זיעבציג יאָהר געשלאָפען!

ער איז געגאַנגען אין שטאָדט אַריין און האָט זיך נאָך געפרעגט צו ווער ווייסט ווי חוני המעגל׳ס זוהן וואָהנט, האָבען זיי איהם געענטפערט אַז חוני המעגל׳ס זוהן איז שוין פון לאַנג געשטאָרבען, נאָר זיינם אַנ׳אייניקעל איז יאָ נאָך דאָ. — ער האָט זיי דערצעהלט אַז ער איז דאָס „חוני המעגל" האָבען זיי איהם ניִשט געוואָלט גלויבען. ער איז אַוועקגעגאַנגען אין בית המדרש אַריין, און פונקט האָט ער געטראָפען ווי די רבנן רעדען צווישען זיך אַזעלכע חידושים וואָס ער (חוני המעגל) האָט זיי מחדש (אויפגעטהוען) געוועזען. די אַלע זאַכען וואָס זיי (די רבנן) איז שוועהר געוועזען אין׳ם לערנען, האָט ער (חוני המעגל) זיי פאַרענטפערט. — ער האָט זיי געזאָגט אַז ער איז „חוני המעגל" האָבען זיי איהם אָנגעקוקט און האָבען

www.libtool.com.cn

איהם נישט געוואָלט גלויבען, און זיי האָבען איהם נישט אָפּגעגעבען דעם כּבוד ווי איהם געקומען איז, ער האָט דערפון געהאַט שטאַרק חלשות הלב און ער האָט געבעטען ביים רבונו של עולם אַז ער זאָל איהם דעם טוידט צושיקען, און ער איז געשטאָרבען.

63.

רַבִּי יַנַּאי האָט גֶעזָאגְט אַ שְׁלַאנְג.

רבי ינאי בעת ער האָט געדרשנט האָט ער דערזעהען אַ בייזען שלאַנג געהן פון וועלכע זייט ער האָט איהם (דעם שלאַנג) גענומען יאָגען, איז ער אַלץ צוריק געלאָפען. רבי ינאי האָט דאָס דערזעהען האָט ער געזאָגט: איהר זאָלט וויסען אַז דער שלאַנג איז געשיקט געוואָרען טהוען אַ שליחות. — אַביסעל שפּעטער איז מען אין שטאָדט געוואָהר געוואָרען אַז דער שלאַנג האָט געביסען צו אַ מענטש און ער האָט איהם געהרג'ט.

64.

אִין וֶועלְכֶען זְכוּת מֶען לֶעבְּט.

רבי ישמעאל בן רבי יוסי האָט געפרעגט צו רבי'ן אין וועלכען זכות די פון בבל לעבען האָט ער געענטפערט: די פון בבל לעבען אין דעם זכות פון די תורה וואָס דאָרטען ווערט געלערענט; די פון די שטאָדט ירושלים לעבען — אינ'ם זכות פון מעשר וואָס זיי גיעבען און די פון חוץ לארץ לעבען — אינ'ם זכות וואָס זיי האַלטען דעם שבת און רוהען אין איהם.

65.

www.libtool.com.cn

רַבִּי תַּנְחוּמָא הָאט גֶעבֶּעהטֶען אוֹיף רֶעגֶען.

אין רבי תנחומא'ס צייטען האט זיך געמאכט א הונגער ווייל עס איז נישט געגאנגען קיין רעגען. די שטאדט איז געקומען צו איהם פרעגען וואס זיי זאלען טהוען האט ער זיי געהייסען גוזר תענית זיין. זיי האבען געהאלטען דעם תענית און קיין רעגען איז נאך אלץ נישט געגאנגען זענען זיי ווייטער צו איהם געקומען פרעגען וואס זיי זאלען טהוען. געהט און גיעט צדקה. — האט ער זיי דאס מאהל געזאגט — זיי האבען אנגעהויבען צו געבען צדקה. — איינמאהל האבען זיי געזעהען ווי איינער גיעט צדקה זיינם א געוועזען ווייב — א גרושה, זענען זיי געגאנגען און האבען דאס דערצעהלט צו רבי תנחומא'ן. ער האט געהייסען אז זיי זאלען איהם ברענגען און זיי האבען איהם געבראכט צו רבי תנחומא'ן. רבי תנחומא האט איהם געפרעגט פארוואס ער האט געגעבען צו זיין גרושה — געלד האט ער געענטפערט: איך האב געזעהען אז זי איז אין א צרה האב איך אויף איהר רחמנות בעקומען און האב איהר — געלד געגעבען. רבי תנחומא האט דאס דערהערט האט ער זיין פנים צום הימל אויפגעהויבען און האט געזאגט: רבונו של עולם מה דאך די גרושה וואס איהר קומט נישט ביי איהם קיין מזונות און אויך ער ברויך איהר קיין מזונות נישט צוגעבען און פונדעסטוועגען האט ער אויף איהר רחמנות געקריגען און ער האט איהר יא געגעבען, מיר — וואס מיר זענען דיינע געליעבסטע קינדער, די קינדער פון אברהם, יצחק און יעקב און די ביזט וואס די ביזט א גאט אנ'ערבארמיגער ברויכסט דאך אודאי אויף אונז רחמנות צו האבען. — נאך די רייד האט אנגעהויבען צו רעגינען.

66.

דֶער וִיכּוּחַ פוּן דִי מַטְרוֹנִיתָא מִיט רַבִּי יוֹסִי'ן.

די מטרוניתא האט געפרעגט רבי יוסי בר חלפתא און וויפיעל טעג דער אויבערשטער האט בעשאפען די וועלט האט ער געענטפערט אז אין זעכס טעג האט דער אויבערשטער די וועלט בעשאפען. וואס טהוט ער פון דענסטמאהל אן ביז היינט? האט די מטרוניתא ווידער געפרעגט רבי יוסי'ן — פון דאמאלסט אן איז ער

www.libtool.com.cn

עוסק אין מזווג זיווגים, די פרוי זאל געהערען צו יענעם מאן א. ז. וו. אזוי דאס איז עס — האט די מטרוניתא זעהר פערוואונדערט צו רבי יוסי'ן געזאגט — דאס וועל איך דאך אויך קענען טהוען. ווארום איך האב אזוי פיעל קנעכט אין דיענסטען קען איך זיי דאך מזווג זיין אין איין שעה. אזוי — האט איהר רבי יוסי געענט־פערט — אז ביי דיר איז דאס טאקי אזוי גרינג איז עס אדער ביים אויבערשטען שוועהר ווי קריעת ים סוף. — זי איז פון איהם אוועקגעגאנגען און זי האט צוזאמען בערופען איהרע אלע בעדינער: טויזענד קנעכט און טויזענד דיענסטען. זי האט זיי אויסגעשטעלט אין שורות און זי האט געזאגט: „דער זאל נעמען די און יענע דעם" אזוי האט זי מזווג געווען איהרע צוויי טויזענד דיענער'ס אין איין נאכט. — אויף צומארגענס האט קיין איינער פון די בעדינער נישט געהאט קיין גאנץ אבר ווארום זיי האבען נישט בעשטאנען אויף זייער הערינטע'ס בעפעהל.

זי האט דאס דערזעהען האט זי געשיקט רופען רבי יוסי'ן. אז ער איז צו איהר געקומען האט זי איהם געזאגט: יעצט זעה איך אז ס'איז אמת וואס דו האסט מיר געזאגט. אייער תורה איז אמת און אלעס וואס ביי אייך איז שעהן און גוט.

67.

א שלאנג האט פערגיפטעט א חתן אין דער צייט פונ'ם „חתן מאהל".

איינער פון די גאנץ רייכע לייט האט התונה געמאכט זיין זוהן און האט פאר־בעטען געסט צו זיך אויף די מאהלצייט. אין מיטען עסען האט ער געזאגט צום חתן „געה אין קעלער אריין און ברענג ארויף — וויין" דער חתן איז אראפ געגאנגען אין קעלער טהוען דאס וואס דער פאטער האט איהם געהייסען. זייענדיג אין קעלער איינער אליין איז צו איהם א שלאנג צוגעגאנגען האט איהם א ביס געטהון און ער איז געפאלען — טויט. דער פאטער זיינער האט געזעהען אז ער זאמט זיך א צייט און ער איז נאך נישטא איז ער אליין אראפ אינ'ם קעלער זעהען די סיבה פארוואס דער זוהן זיינער איז נאך נישטא. ווי ערשטוינט איז ער אדער געווארען אז ער האט געזעהען אין וואס פאר א לאגע זיין זוהן, דער חתן, געפינט זיך העלפען האט ער זיך גאר נישט געקאנט, און ער האט זיך געשטארקט און איז ארויף אין שטוב. זעהענדיג אז ס'האלט שוין ביים בענטשען האט ער צו די געסט געזאגט: בענטשט נישט קיין

ברכת חתנים נאר בענטשט ברכת אבלים. זיי האבען אלע פערשטאנען וואס ער מיינט דערמיט און האבען זיך שטארק מצער געווען דערויף.

www.libtool.com.cn

68.

רבי חנניה איז מיט זיין תפלה מחיה דאס ווייב.

רבי חנניה בן חכינאי און רבי שמעון בן יוחאי האבען ביידע געלערענט ביי רבי עקיבא'ן. געלערענט האבען זיי דרייצעהן יאהר נאכאנאנד. רבי שמעון בן יוחאי האט געוויסט וואס ביי איהם אין שטוב הערט זיך, רבי חנניה — האט נישט געוויסט. איינמאהל האט רבי חנניה'ס ווייב געשיקט צו איהם א בריעף אז ער זאל אהיים קומען און זאל חתונה מאכען זייער טאכטער. ער האט נישט געוואלט מבטל זיין פונ'ם לערנען און ער האט רבי עקיבא'ן גאר נישט דערצעהלט פונ'ם בריעף איינמאהל האט רבי עקיבא אין מיטען לערנען געזאגט: דער וואס האט א טאכטער חתונה צו־מאכען זאל ער אהיים פאהרען צו הויז און איהר חתונה מאכען. רבי חנניה האט פערשטאנען אז דאס מיינט מען — איהם ווארום רבי עקיבא האט דאס געזעהען מיט רוח הקודש. ער האט געבעטען ביי רבי עקיבא'ן רשות (ערלויבעניש) און ער איז אהיים געפאהרען. אהיים קומענדיג האט ער געטראפען זיין דירה נישט אויף דעם איינענעם ארט, ווארום זיי האבען זיך געהאט איבערגעטראגען דורך די צייט אין אנ'אנדערע וואהנונג אריין. ער האט נישט געוואוסט וואס ער זאל טהוען, איז ער גע־גאנגען אויף דעם ארט ווי זיי נעמען וואסער אפשר וועט ער דארט וועמען טרעפען און אזוי ארום וועט ער שוין וויסען ווי זיין דירה איז. ער איז צוגעקומען צום יעניגען ארט האט ער געהערט ווי די ווייבער זאגען „חכונאי'ס טאכטער נעם א קריג וואסער" ער האט באלד דערזעהען זיין טאכטער און ער איז איהר נאכגעגאנגען ביז צו זיך אין שטוב אריין. אריינקומענדיג אין שטוב האט דאס ווייב זיינס פאר גרויס איבעראשונג בעקומען דעם טוירט אויפ'ן ארט. — — — —

רבונו של עולם — האט רבי חנניה מתפלל געטהוען — דאס איז דער שכר איהרער פאר מיין תורה? — זיין תפלה איז אנגענומען געווארען אינ'ם הימעל און דאס ווייב זיינס איז לעבעדיג געווארען.

www.libtool.com.cn

69.

אַ מַעֲשֶׂה פוּן מִדְרָשׁ.

דער מדרש זאָגט, *) ס'איז אַמאָהל געוועזען אַ גרויסער עושר וואָס האָט גע־האַט אַ בת יחידה זעהר אַ שעהנע. די טאָכטער זיינע האָט שוין געהאַט דריי מענער און קיין איינער האָט ביי איהר לענגער נישט געלעבט ווי אַ טאָג ווארום די אַלע דריי זענען אויף צומאָרגענס נאָך די חתונה רחמנא ליצלן געשטאָרבען. זי האָט ביי זיך אָפּגעמאַכט — נישט חתונה האָבען ווארום זי האָט נישט געוואָלט אַז עס זאָלען צוליעב איהר נאָך מענער געהן פון דער וועלט. (זי ווערט אָנגערופען — קטלנית).

די קטלנית'ס פאָטער (דער עושר) האָט געהאַט אַן אָרימען ברודער, דער ברודער האָט געהאַט צעהן קינדער, זיין פרנסה איז געוועזען אַז ער מיט די קינדער פלעגען האַקען האָלץ אין וואַלד און עס פיהרען אין שטאָדט אריין צום פערקויפען. איינמאָהל האָט זיך עפּיס געטראָפען אַ סבה און זיי האָבען נישט געהאַט קיין האָלץ צום פערקויפען און דערפאַר האָבען זיי אַ גאַנצען טאָג געהונגערט, ווארום זיי האָבען קיינמאָהל נישט פערדיענט מעהר ווי אויף דעם טאָג עסען, און קיין איבעריגעס אויף צומאָרגענס האָבען זיי קיינמאָהל נישט געהאַט. ויהי ממחרת, אויף צומאָרגענס נאָך דעם הונגער טאָג זענען זיי ווייטער, אַזוי ווי זייער שטייגער איז געוועזען, גע־גאַנגען אין וואַלד האַקען האָלץ. קומענדיג אין וואַלד האָט דער פאָטער זייערער געחלש'ת מחמת דעם וואָס ער איז געוועזען אויסגעהונגערט פונ'ם נעכטיגען טאָג. איינער פון די זיהן בעמערקענדיג דעם פאָטער זיינעמ'ס אויסזעהן האָט זיך שטאַרק צום הארצען גענומען און האָט הייסע ביטערע טרעהרען געלאָזט, ער האָט ביי זיך אָפּגעשטומט אַוועק צופאָהרען אין די שטאָדט ווי זיין פאָטער'ס ברודער, דער גביר, וואָנט, און דאָרט אפשר וועט איהם גאָט העלפען אַז ער וועט עפּיס קענען דעם פאָטער זיינעם אַ טובה טהוען אין דער פרנסה אַז ער זאָל שוין מעהר נישט ברויכען אַזוי שווער צו אַרבייטען, און צו הונגערען טעג. אַזוי האָט ער טאַקע געטהון: ער האָט גענומען ערלויבעניש ביי פאָטער און מוטער זיינע און ער האָט זיך געזעגענט און איז פון זיין שטאָדט אַוועק געפאָהרען.

ער איז אריינגעקומען צו זיין פעטער אין שטוב אריין. אַזוי ווי זיי האָבען איהם דערזעהען זענען זיי שטאַרק פרעהליך געוואָרען, און האָבען איהם אויפגענומען זעהר איידעל. זיי האָבען איהם געפרעגט וואָס ביי איהם און שטוב הערט זיך וואָס די עלטערען מאַכען און ער האָט זיי אַלסדינג דערצעהלט. ער האָט זיך מיט זיי אַוועק

*) מדרש תנחומא פרשת האזינו —

www.libtool.com.cn

געפּרעהט זיעבּען טאָג. זייענדיג דאָרט אַ וואָך צייט האָט דעם פּעטער זיינעם'ס טאָכטער געפונען חן בּיי איהם אין די אויגען און ער האָט געוואָלט דוקא מיט איהר חתונה האָבּען. ער האָט בּעשלאָסען דאָס דאָזיגע איבּערצוגעבּען זיין פּעטער. איינמאָהל בּיי אַ פּאַסענדע געלעגענהייט איז ער צוגעגאַנגען צו זיין פּעטער און ער האָט געזאָגט: פּעטער איך בּאַגער פון אייך אַ שטיקעל טובה אַז איהר זאָלט עס מיר טהוען נאָר איך קען דאָס אייך פריהער נישט פערטרויען בּיז וואַנען איהר וועט מיר שווערען אַז איהר וועט עס מיר צוליעב טהוען. דער פּעטער האָט גערעכענט אַז סיי ווי סיי מעג ער איהם צו שווערען, ווייל — האָט ער גערעכינט — מן הסתם וויל ער עפּעס געלד אָדער מתנות פון איהם און דאָס וויל ער טאַקי צוליעב טהוען, ווייל דער בּחור האָט בּיי איהם אין די אויגען — געפעליגקייט געפינען. (אין אמת'ן איז דער בּחור געוועזען זעהר אַ שעהנער און אויך אַ קלוגער) דער פּעטער האָט איהם געשוואוירען און ער האָט איהם דערצעהלט אַז זיין פערלאַנג איז — חתונה צו האָבּען מיט זיין טאָכטער — ער (דער פּעטער) האָט איצטער דערהערט וואָס זיין בּרודער'ס זוהן'ס בּאַגער איז געוועזען און וואָס ער האָט דערמיט געמיינט, האָט ער שטאַרק חרטה געהאַט אויף די שבועה וואָס ער האָט געשוואוירען, נאָר דאָך האָט ער גערעכענט זיך צולאָזען די שבועה מתיר זיין און אַבי עס זאָל ווידער נישט געהן אַ'נפש פון דער וועלט. ער האָט צו איהם געזאָגט: אַלעס אין דערוועלט וועל איך דיר צוליעב טהוען נאָר דאָס איינע ווי חתונה צו האָבּען מיט מיין טאָכטער — נישט, ווייל איך וויל נישט איינשטעלען דיך, נאָר איך וועל דיר געבּען וואָס דיין האַרץ נאָר געליסט און אַבי שלאָג דיר דאָס פונ'ם קאָפּ אַרויס. ער האָט נישט געוואָלט הערען קיין איינרעדעניש און ער האָט זיך געהאַלטען בּיי זיינס „דער פּעטער האָט געשוואוירען וועט נישט געהן פערלוירען". ער — דער פּעטער — האָט געזעהען אַז ער וועט מיט איהם גאָר נישט מאַכען, ס'איז פערפאַלען ער וועט איהם מוזען צוליעב טהוען איז ער אַריינגעגאַנגען צו זיין טאָכטער אין צימער אַריין און ער האָט איהר אַלסדינג דערצעהלט. זי האָט זיך שטאַרק פונאַנדער געוויינט און האָט געזאָגט. רבּונו של עולם איך בּעהט דיך טהו מיר צוליעב און זאָל ער חאָטש שוין בּלייבּען לעבּען און זאָל אויף איהם נישט זיין אויסגעגאָסען דער צאָר'ן פון מיינע געוועזענע מענער. ער דער פאָטער איהרער האָט מיט איהר צוזאַמען מיט געוויינט און זיי האָבּען איינגעוויליגט צום בּחור'ס פערלאַנג.

זיי זענען געוואָרען „חתן כלה" און האָבּען אין אַ קורצע צייט דערנאָך — חתונה געהאַט. דער עושר האָט געמאַכט אַ גרויסאַרטיגע סעודה פאַר אַלע אַלטע חשובע לייט פון זיין שטאָדט און זיי האָבּען זיך שטאַרק געפרייט.

בּעת ווען דער חתן איז געגאַנגען צו די חופּה איז צו איהם צוגעקומען אַ'ן אַלטער גרויער מאַנן, דאָס איז געוועזען אליהו הנביא ז"ל און האָט צו איהם געזאָגט: בּעת די וועסט זיצען און עססען וועט צו דיר צוקומען אַ'ן אָרימאַנן, אַז דו וועסט איהם דערזעהען זאָלסטו איהם צו דיר צו רופען, איהם זעצען נעבּען דיר און זאָלסט איהם געבּען צו עססען און צו טרינקען וויפיעל ער וועט נאָר אַליין וועלען, אַז דו וועסט אַזוי טהוען וועט דיר גאָט העלפען.

www.libtool.com.cn

דער אלטער גרויער מאנן איז פערשוואונדען געווארען און דער חתן האט זיך א נידער געזעצט עססען צווישען עולם. באלד ווי מען האט אנגעהויבען עססען איז אריין געקומען אנ'ארימאן און דער חתן האט איהם שטארק מקרב געוועזען, אזוי ווי ער האט פריהער צוזאגט. נאכ'ן עססען האט דער ארימאנן געבעטען דעם חתן אז ער זאל מיט איהם אריין געהן אין א באזונדערען צימממער, און זיי זענען אריין געגאנגען.

הער אויס מיין קינד — האט דער ארימאנן צום חתן געזאגט — איך בין א שליח פונ'ם אויבערשטען, און בין געקומען דיר צונעמען יעצט דיין נשמה. איך בעהט דיך — האט דער חתן צום ארימאנן געזאגט — גיעב מיר צייט א יאהר אדער לכל הפחות א האלב יאהר אום איך זאל מיך קענען פרייען מיט מיין ווייב. ניין האט ער איהם געענטפערט. גיעב מיר — האט זיך דער חתן ווידער ביים ארימאנן געבעטען — חאטש לכל הפחות די שבעת ימי המשתה מנוחה צו לעבען. ניין האט ער איהם ווידער געענטפערט: אפילו א טאג וועל איך דיר אויך נישט געבען ווארום שוין לאנג איז געקומען דיין צייט צו שטארבען. — הקיצור ער האט זיך אפגיבעטען אז ער זאל איהם ערלויבען אריין צו געהן זיך געזעגענען מיט זיין ווייב און פון איהר רשות נעמען, און ער האט דאס איהם — ערלויבט.

קיין מענטשליכע פעדער איז גאר נישט אומשטאנד צום בעשרייבען ווי די אינערליכקייט פון זיין ווייב מיט איהרע עלטערענס הערצער האט אויסגעזעהען; ווארום ווען ער האט געוואלט אריין געהן אין זיין ווייב'ס צימממער, האט ער געטראפען — א פערשלאסענע טהיר. — פאר וואס די טהיר איז געוועזען פארשלאסען און וואס זי האט אינוויינוג געטהוען איז זיך לייכט פארצושטעלען. ווארום ווי אליין שוין פערשטענדליך איז, איז זי אינוויינוג איינע אליין געזעסען און האט מיט שטארקע הייסע טרעהרען געוויינט און געבעטען ביים רבונו של עולם אויף איהר יעצטיגען מאנן, אז זיין גורל זאל חלילה נישט זיין אזוי ווי איהרע געוועזענע דריי מענער'ס גורל. אין די זעלבע צייט וואס זי איז מיט איהרע הייסע טרעהרען געוועזען בעגאסען האט זי דערהערט דעם קלאפ אין די טהיר און זי האט די טיהר געעפינט.

דערזעהענדיג איהר מאנן, איהר יעצטיגען מאנן וואס געווג גרויסע נסים ברויך זי צו האבען אז ער זאל „איהר מאנן פערבלייבען" און זי זאל זיך מיט איהם קענען פרייהען. איז זי מיט א שטארקען אימפעט אויף איהם ארויף געפאלען און מיט ברענענדע — אויסגעמישט פון גרויסע שמערצליכע ליידען און קליינע טיעף פער־בארגענע פרייידען — קושען האט זי איהם זיין פנים בארעקט.

נאר באלד האט זי א ציטער נעגעבען.

ער האט איהר דערצעהלט: הער אויס מיין ווייב: איך מוז זיך מיט דיר שיידען! און שיידען זיך טאקי אויף אייביג ווארום א מלאך אלקים איז דא און ווארט אויף מיין נשמה, ער וויל מיר צונעמען מיין נשמה וועלכע איז שטענדיג

www.libtool.com.cn

געוועזען פיעל מיט שמערצליכע ליידען וואס קיינמאהל האט זי פון קיין נחת נישט געוויסט; די נשמה וואס האט יעצט געוואלט אהיימען בליהען, זיך אביסעל דער־פרישען און עפיס גוטס אויף דער וועלט צוטהוען; די נשמה, די זעלבע וואס האט יעצט געוואלט דיר דיין און אויך מיין לעבען זיס מאכען; די נשמה וועלכע איז שוין פון לאנג דורשטיג עפיס א טובה צוטהוען פאר אייגענע ארימע קראנקע עלטערען. אך ווי גרויס איז מיין אומגליק מיין! שרעקליך אומגליק! נאר פערפאלען „אז מען רופט מוז מען געהן" — איך וויל זיך מיט דיר געזעגענען ווארום עס איז שוין שפעט.

די טהאלען וועל איך מיט מיינע טרעהרען פאר ימים מאכען, און אין א ים פון טרעהרען, אייגענע בלוטיגע טרעהרען וועל איך מיין זינדיגע זעלע באדען; איך וועל טהוען כל'ע התפעלות אין דערוועלט און אבי דיר נישט צו פערליירען. דו וועלכער האסט מיין הארץ פערנומען; דו, וועלכער ביזט ווערטה גרעסערע גליקען אויף דיין לעבען צו האבען; דו יונגער שעהנער בוים! וואס שמעקענדע, זיסע און גוטע פירות קענען פון דיר זיין! דו וועסט נישט צוליעב מיר פון דער וועלט'ם געהן.

זי האט זיך פון איהם ארויסגעריסען און איז אריין געלאפען אין דעם זעלבען צימער ווי דער „מלאך אלקים (דער ארימאנן) איז געזעסען און האט מיט אונגעדולד אויסגעווארט דעם חתן'ס אריין קומען.

— נישט דיר מיין איך שעהנע בלום, נישט דיר, דו קענסט נאך לעבען אויף דער וועלט, דיין חתן מיין איך.

— מיין חתן מיינסטו? מיין גליק מיינסטו! מיין לעבען מיינסטו! מיין נשמה מיינסטו! מיינע עלטערענס לעבען מיינסטו! — מיר זאגסטו איז נאך דא צייט, ווארום צו קען איך דען בלייבען לעבען און זעהען ווי די ווילסט מיר מיין עוויג גליק רויבען?!

זיי וויסען אז דו מוזט מיט דעם וואס דו ביזט געקומען — אוועקגעהן, מיין גליק וויל נישט און וועט מיט דיר יעצט נישט אוועקגעהן, דו האסט נישט דאס רעכט צו בארויבען מיין גליק!

ווער האט דיך דא אהער געשיקט — גאט, געה און זאג איהם אז אין זיין היילינער תורה שטייט: „כי יקח איש אשה חדשה וכו' ושמח את אשתו אשר לקח" (אז איינער האט חתונה מיט א ווייב און אין שטאדט האלט ביים ווערען א מלחמה, זאל ער אין די מלחמה נישט געהן, זיין זאל ער ביי זיך אין דער היים, פרייען זאל ער זיך מיט זיין ווייב) און ער און זיין תורה זענען וואהר, דאריבער זאלסטו מיר מיין גליק נישט שטעהרען אויף א האהר! און די היילינע תורה פאדערט נישט אזוי! דו הערסט וואס איך רעד צו דיר! אומפאלל עס איז פאר דיר דאס אלעס וויינינ, קום זשע מיט „מיר" צום „בית דין הגדול" זאלען זיי פסק'נען היילינ, אדרבא זאלען

זיי מיר געבען א פסק, זאלען זיי זאגען צו בעדארף מיין גליק נאך אלץ ווערען אפ געהאקט.

www.libtool.com.cn

איהרע בלוטיגע טרעהרען האבען זייער ציעל דערגרייכט. נאט האט געהיסען דעם „מלאך אלקים" אוועקגעהן און ער איז אוועקגעגאנגען.

זי איז אריין געגאנגען צו איהר מאנן, האט איהם אלעס איבערגעגעבען, און פון יענען נאכט האבען זיי אנגעהויבען פיהרען — א יודיש פאמיליען לעבען.

ענדע